

**DATGANIAD GRŴP CYFRIFON
COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDD GOGLEDD CYMRU
2020 – 2021**

Tabl o'r Cynnwys

Adroddiad Naratif	3
Datganiad o'r Cyfrifoldebau ar gyfer Datganiad Cyfrifon y Grŵp	18
Dadansoddiad o Wariant a Chyllid y Grŵp 2020-2021.....	19
Dadansoddiad o Wariant a Chyllid y Grŵp 2019-2020	20
Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant y Grŵp.....	21
Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn y Grŵp	22
Mantolen y Grŵp	23
Datganiad Llif Arian y Grŵp.....	24
Nodiadau i Ddatganiad Cyfrifon y Grŵp	25
Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu.....	63
Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu'r Grŵp.....	64
Rhestr Termau	79
Datganiad Llywodraethu Blyneddol 2020-2021	82
Adroddiad archwilydd annibynnol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru	97
Crynodeb o Wariant a Chyllid Cyfalaf 2020-2021.....	100

Adroddiad Naratif

Cyfrifon Grŵp – Adroddiad Naratif gan y Prif Swyddog Cyllid, Kate Jackson

CYFLWYNIAD

Nod yr adroddiad Naratif hwn yw rhoi sylwadau ar sut y mae adnoddau wedi cael eu defnyddio gan y sefydliad i gyflawni'r canlyniadau a ddymunir. Mae'n destun craffu annibynnol gan ein harchwilwyr allanol penodedig a'r nod yw llunio adroddiad sy'n deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.

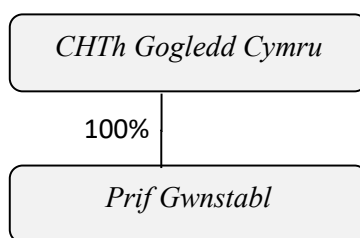
I'r perwyl hwnnw, mae'r adroddiad naratif yn dechrau drwy egluro cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gydag adrannau ar Flaenoriaethau Strategol, Perfformiad Gweithredol ac Ariannol y sefydliad, Rhagolwg at y Dyfodol a chynnwys pwysig sy'n ymwneud â'r prif Ddatganiad o Gyfrifon ac yna'n dilyn ymlaen yn yr adroddiad.

LLYWODRAETHU a CHYFRIFOLDEBAU

Mae 2020-2021 yn nodi'r nawfed flwyddyn ers cyflwyno Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yng Nghymru a Lloegr yn dilyn gweithredu Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011.

Mewn egwyddor, mae'r Ddeddf wedi sefydlu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fel corfforaethau undyn, gyda'r ddau'n endidau cyfreithiol ar wahân sy'n gallu cyflogi staff, llunio cytundebau a chymryd rhan mewn achosion cyfreithiol. Cyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw sicrhau bod yr heddlu yn effeithiol ac yn effeithlon a bydd yn comisiynu'r Prif Gwnstabl i wneud hyn. Mae'r Ddeddf hefyd wedi sefydlu Paneli'r Heddlu a Throsedd ar gyfer pob ardal blismona sydd yn gyfrifol am ddal y Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yn atebol am eu penderfyniadau a'u gweithredoedd.

Yn ymarferol, mae'n ofynnol i'r corfforaethau undyn baratoi eu Datganiad o Gyfrifon statudol endid sengl ar wahân, yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol a'r Safonau Hysbysu Ariannol Rhyngwladol perthnasol. Mae hefyd yn ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynhyrchu set o Gyfrifon Grŵp. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael ei adnabod fel y sefydliad daliannol ac ystyrir y Prif Gwnstabl yn endid sydd yn eiddo'n llawn i'r sefydliad daliannol. Mae adolygiad manylach o'r trefniadau llywodraethu sydd ar waith wedi'i gynnwys yn ddiweddarach yn y ddogfen hon ar ffurf y Datganiad Llywodraethu Blyneddol ond nodir natur strwythur y grŵp yn y ddeddfwriaeth ac mae'r gwaith o baratoi cyfrifon y grŵp yn unol ag arfer cyfrifyddu statudol.

Mae'r Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2020-2021 yn rhoi darlun o sefyllfa ariannol y grŵp ar 31 Mawrth 2021 ynghyd â chrynodeb o'r incwm a'r gwariant yn ystod y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2021.

ADOLYGIAD PARTNERIAETHAU STRATEGOL GOGLEDD CYMRU

Gogledd Cymru yw un o'r llefydd mwyaf prydferth i fyw yn y Deyrnas Unedig!

Gyda phoblogaeth o 687,500, mae ardal Heddlu Gogledd Cymru yn cwmpasu ardal o 6,300 cilomedr sgwâr sy'n ymestyn o Bronington yn y dwyrain i Aberdaron yn y gorllewin ac o Fae Cemaes yn y Gogledd i Aberdyfi yn y De.

Mae ardal yr Heddlu yn cwmpasu chwe sir ddaearyddol Gogledd Cymru, sef Gwynedd, Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam ac fe'i gwasanaethir gan un Bwrdd Iechyd, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a chan

Datganiad o Gyfrifon Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru 2020-2021

Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ac Awdurdod. Mae'r ardal hefyd yn cael ei gwasanaethu gan yr Ymddiriedolaeth Prawf Genedlaethol ac Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwlans Cymru.

Mae Gogledd Cymru yn cwmpasu ardaloedd trefol a gwledig gan gynnwys dwy ddinas, Parc Cenedlaethol Eryri, dau borthladd sylweddol (Caergybi yn Ynys Môn a Mostyn yn Sir y Fflint), gan ehangu rhanbarthau diwydiannol a nifer o drefi prysur, y mae llawer ohonynt yn denu llawer iawn o dwristiaid yn ystod misoedd yr haf.

Nodir amcanion allweddol a blaenoriaethau perfformiad yn y Cynllun Heddlu a Throsedd 2017-2021. Datblygwyd y blaenoriaethau yn y cynllun mewn ymateb i'r meysydd sydd â'r bygythiad, y risg a'r niwed mwyaf sy'n wynebu Gogledd Cymru yn dilyn proses ymgynghori helaeth.

Cafodd etholiadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd oedd i fod i gael eu cynnal ym mis Mai 2020 eu gohirio tan fis Mai 2021, oherwydd pandemig COVID. Cadarnhaodd Cynllun Ymateb i COVID y Comisiynydd y byddai'r blaenoriaethau a nodwyd yng Nghynllun yr Heddlu a Throsedd 2020/21 yn parhau yn eu lle.

Y meysydd blaenoriaeth hyn a nodwyd yn y Cynllun Heddlu a Throsedd 2017-2021 yw:

- Cam-drin Domestig
- Caethwasiaeth Fodern
- Trosedd Trefnedig
- Cam-drin Rhywiol
- Cyflawni Cymdogaethau Diogelach

At hynny, fel rhan o gynllun ymateb COVID, nododd y Comisiynydd bum pwynt ffocws arall er mwyn delio â'r sefyllfa frys sef:

1. Sicrhau bod gan y Prif Gwnstabl adnoddau digonol i ymateb i'r argyfwng
2. Sicrhau, ar ran ein cymunedau bod yr heddlu yn ymateb mewn ffyrdd sy'n angenrheidiol, digonol, cymesur ac yn foisol (yn dwyn i gyfrif)
3. Hwyluso partneriaeth effeithiol ymhlith asiantaethau a grwpiau yn gweithio ym maes diogelwch cymunedol a chyfiawnder troseddol
4. Gwasanaethau comisiynu, yn enwedig ar gyfer dioddefwyr trosedd gan gynnig grantiau ar gyfer phwrpasau plismona a lleihau niwed
5. Sicrhau bod iechyd tymor hir Heddlu Gogledd Cymru yn cael ei ddiogelu drwy fonitro cynllun a gweithgareddau adfer y sefydliad y tu hwnt i argyfwng Covid-19.

Mae Cynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl yn gosod y gweithrediadau penodol y bydd Heddlu Gogledd Cymru'n eu cymryd er mwyn cyflawni'r blaenoriaethau hyn. O bwys yw'r pwysigrwydd o weithio mewn partneriaeth i fynd i'r afael â nhw.

Mae holl feysydd blaenoriaeth yn cyflwyno problemau sydd tu hwnt i blismona a gellir ond cyflwyno ymateb effeithiol mewn partneriaeth.

Amlinellir 'cynllun ar dudalen' y Prif Gwnstabl ar gyfer 2020-2021 isod:

 HEDDLU GOGLEDD CYMRU NORTH WALES POLICE	Our Vision - what we aspire to Making North Wales the safest place in the UK	Plan on a Page 2020/21		
Our Public - who we serve With a focus on public engagement: <ul style="list-style-type: none">• Public have confidence in North Wales Police• Victims get a quality service				
Policing Delivery - what we do <table border="1"><tr><td>Prevent Crime and Pursue Offenders With a focus on priority crime:<ul style="list-style-type: none">• Domestic Abuse• Modern Slavery• Serious and Organised crime• Sexual Abuse including Child Sexual Exploitation• High impact crime including knife crime, gun crime, robbery and burglary</td><td>Protect Communities With a focus on problem solving:<ul style="list-style-type: none">• Respond effectively• Provide Safe Roads• Preventative Policing• Use Police Powers Proportionately• High Investigative standards</td></tr></table>			Prevent Crime and Pursue Offenders With a focus on priority crime: <ul style="list-style-type: none">• Domestic Abuse• Modern Slavery• Serious and Organised crime• Sexual Abuse including Child Sexual Exploitation• High impact crime including knife crime, gun crime, robbery and burglary	Protect Communities With a focus on problem solving: <ul style="list-style-type: none">• Respond effectively• Provide Safe Roads• Preventative Policing• Use Police Powers Proportionately• High Investigative standards
Prevent Crime and Pursue Offenders With a focus on priority crime: <ul style="list-style-type: none">• Domestic Abuse• Modern Slavery• Serious and Organised crime• Sexual Abuse including Child Sexual Exploitation• High impact crime including knife crime, gun crime, robbery and burglary	Protect Communities With a focus on problem solving: <ul style="list-style-type: none">• Respond effectively• Provide Safe Roads• Preventative Policing• Use Police Powers Proportionately• High Investigative standards			
Internal - how we deliver <table border="1"><tr><td>People, Learning and Growth With a focus on digital innovation:<ul style="list-style-type: none">• People are engaged and their wellbeing is supported• People have the right skills and are in the right place• People support and deliver organisational improvement and in particular digital innovation• Our workforce is representative</td><td>Financial With a focus on value for money:<ul style="list-style-type: none">• Budgets are balanced• Efficient use of resources• Effective use of resources</td></tr></table>		People, Learning and Growth With a focus on digital innovation: <ul style="list-style-type: none">• People are engaged and their wellbeing is supported• People have the right skills and are in the right place• People support and deliver organisational improvement and in particular digital innovation• Our workforce is representative	Financial With a focus on value for money: <ul style="list-style-type: none">• Budgets are balanced• Efficient use of resources• Effective use of resources	
People, Learning and Growth With a focus on digital innovation: <ul style="list-style-type: none">• People are engaged and their wellbeing is supported• People have the right skills and are in the right place• People support and deliver organisational improvement and in particular digital innovation• Our workforce is representative	Financial With a focus on value for money: <ul style="list-style-type: none">• Budgets are balanced• Efficient use of resources• Effective use of resources			
<small>gwneud Gogledd Cymru'r lle mwyaf diogel yn y DU making North Wales the safest place in the UK</small>				

PERFFORMIAD GWEITHREDOL

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn canolbwyntio'n bennaf ar berfformiad ariannol y flwyddyn. Fodd bynnag, mae hefyd yn bwysig ystyried amcanion a pherfformiad pwysig a osodwyd yng Nghynllun Heddlu a Throsedd 2017-2021. Datblygwyd y blaenoriaethau yn y cynllun mewn ymateb i'r meysydd sy'n wynebu'r bygythiad, risg a'r niwed mwyaf yng Ngogledd Cymru yn dilyn proses ymgynghori helaeth. Er gwaethaf yr amgylchiadau unigryw, cadwodd yr heddlu ei ffocws ar werth am arian o ran ei ymateb i Covid-19 a'i ddull ehangach o ddarparu gwasanaethau.

Roedd y cyflawniadau yn 2020-2021 yn cynnwys:

- ymateb i argyfwng y Coronafeirws a chyflawni cyfrifoldebau statudol fel blaenoriaeth graidd y Comisiynydd;
- cyhoeddi Cynllun Ymateb y Coronafeirws, a oedd yn amlinellu camau gweithredu ac yn anelu at gadw Gogledd Cymru'n ddiogel yng nghanol y pandemig;
- comisiynodd y Comisiynydd wasanaethau sy'n parhau i weithredu i gefnogi pobl fregus;
- sicrhau, ar ran ein cymunedau bod yr heddlu yn ymateb mewn ffyrdd sy'n angenrheidiol, digonol, cymesur ac yn foesol
- recriwtio 62 o Swyddogion ychwanegol i dwf adnoddau, gan gwrdd â'r cynnydd yn Ymgyrch Uplift o ran Swyddogion yn gynnar yn y flwyddyn ariannol.
- cynyddu adnoddau a'r capasiti a'r gallu cysylltiedig o fewn yr Uned Amddiffyn Pobl Fregus;
- sefydlu'r Uned Trosedd Economaidd newydd o fewn yr heddlu;
- gwella capasiti a gallu'r heddlu yn y meysydd canlynol:

- Adnoddau ychwanegol o fewn y Tîm Troseddau Difrifol;
- Swyddogion Ymateb Ychwanegol;
- Swyddogion Hyfforddi a Mentora Ychwanegol;
- Hyfforddiant Ychwanegol a Staff Iechyd a Lles;
- Swyddogion Cymorth Corfforaethol a Staff Ychwanegol;
- Swyddogion Cymorth Corfforaethol a Staff Ychwanegol;
- Sicrhau buddsoddiad a chynnydd sylweddol mewn perthynas â Thrawsnewid Digidol gan gynnwys newid sylweddol yng ngallu'r heddlu i weithredu mewn modd ystwyth;
- Buddsoddi a chynnydd yn erbyn strategaeth Ystâd yr Heddlu gan gynnwys adnewyddu Gorsaf Heddlu Pwllheli;

Effaith COVID-19

Cafodd effaith Covid 19 a'r cyfnodau cyfyngiadau symud ddeilliodd o hynny effaith fawr ar y galwadau ar Blismona drwy gydol 2020-2021. Nid oedd yr un o'r blaenoriaethau wedi'u nodi gan newidiadau yn y galw na dylanwad llacio'r cyfnod cyfyngiadau symud.

Yn gyffredinol, gostyngodd y galw o ran troseddu o 10% i gyd, gyda'r mathau o droseddau yr effeithiwyd arnynt fwyaf yn fyrghleriaeth breswyl, troseddau cerbydau, troseddau rhywiol, a thrais. Er bod cam-drin domestig yn cael ei adrodd'n eang yn y cyfryngau fel mater cynyddol o lawer oherwydd y cyfyngiadau symud, amlygodd hyn ei hun mewn galwadau i linellau cymorth, ond nid mewn troseddau a gofnodwyd gan yr heddlu, a oedd yn wir yn genedlaethol yn ogystal ag o fewn Heddlu Gogledd Cymru. Fodd bynnag, o ran y cyfnod cyfyngiadau symud cyntaf ym mis Mehefin 2020, cafwyd cynnydd cychwynol yn lefelau adrodd am gam-drin domestig, a oedd yn cynnwys nifer fawr o droseddau hanesyddol ac ychwanegol a riportwyd, gan gefnogi'r farn bod y rhain wedi'u lleihau yn ystod y cyfnod cyfyngiadau symud.

Nid effeithiwyd ar fyrghleriaeth breswyl yn yr un modd wrth leddfu'r cyfnod cyfyngiadau symud, ac mae'n dal i gael ei atal am y tro; o bosibl oherwydd y lefelau uwch o waith cartref sy'n parhau. Un maes a gynyddodd yn ystod cyfnodau'r cyfyngiadau symud oedd ymddygiad gwrthgymdeithasol, gydag anghydfodau cymdogaeth yn dod yn ffactor cynyddol.

Fel y rhagwelwyd, lleihawyd digwyddiadau ar y ffyrdd yn ddramatig o dan amodau'r cyfyngiadau symud, ond dychwelodd i'r lefelau arferol yn gyflym pan oedd cyfyngiadau'n cael eu llacio. Mae amseroedd ymateb i ddigwyddiadau â blaenoriaeth uniongyrchol wedi gwella yn ystod cyfnodau'r cyfyngiadau symud oherwydd y nifer is o ddigwyddiadau.

Diogelwch cyhoeddus a hyder

Cynhaliwyd yr arolwg blyneddol o hyder y cyhoedd ym mis Medi a mis Hydref 2020 ac yn ogystal â'r cwestiynau arferol am ganfyddiad y cyhoedd o blismona, roedd yn cynnwys cwestiynau ychwanegol am Blismona'r cyfnodau cyfyngiadau symud Covid 19.

- Roedd dros 9 o bob 10 (93%) o drigolion yn hyderus yn Heddlu Gogledd Cymru yn gyffredinol, sy'n sylweddol uwch o 4 pwynt canran o gymharu ag arolwg 2019 (89%).
- Roedd mwy na 9 o bob 10 (92%) o drigolion yn teimlo'n ddiogel rhag trosedd ac anhrefn yng Ngogledd Cymru yn gyffredinol; gydag ychydig dros draean (36%) yn teimlo'n ddiogel iawn, a dim ond 6% oedd ddim yn teimlo'n ddiogel. Mae cyfran y preswylwyr a oedd yn teimlo'n ddiogel yn sylweddol uwch o 6 pwynt canran o gymharu ag arolwg 2019 (86% yn 2019).
- Mae cyfran y trigolion sy'n teimlo bod Gogledd Cymru yn fwy diogel na gweddill y DU wedi cynyddu'n sylweddol 8 pwynt canran i 80%, o'i gymharu ag arolwg 2019 (72% yn 2019).
- Roedd saith o bob deg (70%) o drigolion yn teimlo bod yr heddlu wedi taro cydbwysedd da o ran cymhwysio rheolau a rheoliadau cyfyngiadau COVID-19. Roedd tua chwarter (23%) yn anghytuno – gyda'r rhan fwyaf yn dadlau bod yr heddlu wedi bod yn rhy drugarog (20%), er bod detholiad bach (3%) yn dweud eu bod wedi bod yn rhy lym.

Bu galw sylweddol, ac ar adegau gwahanol iawn, ar wasanaeth yr heddlu yn 2020-2021 o dan gyfyngiadau COVID yn ogystal ag ymdrin â'r bygythiadau mewn troseddau terfysgaeth, camfanteisio rhywiol a throeddau seiber. Yn ystod 2020-2021 bu'n rhaid i'r Heddlu ail-alinio ei flaenoriaethau i ddelio â gofynion plismona COVID, gan ddiogelu'r rhai sy'n fregus mewn cymdeithas yn unol â'r blaenoriaethau yng Nghynllun yr Heddlu a Throsedd 2017-2021. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn creu Adroddiad Blynyddol i fanylu perfformiad ar gyfer y flwyddyn a geir [yma](#).

Mae heriau'n dal i fodoli i Wasanaeth yr Heddlu oherwydd lefel y toriadau a osodwyd dros y deng mlynedd diwethaf ynghyd ag ansicrwydd parhaus ynghylch cyllid y llywodraeth. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithredu'r strategaeth gyllidebol i gyflawni'r arbedion angenrheidiol dros y cyfnod. Fel rhan o hyn, mae wedi nodi a chyflwyno £2.358 miliwn o arbedion yn ystod 2020-2021. Fel rhan o'r strategaeth, ystyrir y lefel o gronfeydd wrth gefn a darpariaethau a gedwir yn ddarvoudus. Mae'r gronfa wrth gefn cyffredinol o £5.417 miliwn ychydig o dan 3% o'r gwariant refeniw net am y flwyddyn ariannol gyfredol 2021-2022 sydd o fewn yr ystod dderbyniol o 3% i 5% fel y diffinnir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

RISG CORFFORAETHOL

Mae Fframwaith Rheoli Risg ar y Cyd yn cael ei rannu gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i nodi, gwerthuso a rheoli'r risgiau a wynebwr gan y sefydliadau perthnasol. Mae'r fframwaith yn diffinio'r camau sy'n ofynnol i gael y ddealltwriaeth angenrheidiol i gefnogi penderfyniadau effeithiol.

O dan y gwaith o graffu gan y Cydbwyllgor Archwilio, mae'r Heddlu wedi ceisio datblygu ei fframwaith rheoli risg yn ystod y flwyddyn. Yn ystod y flwyddyn, mae'r cofrestrau risg corfforaethol wedi olrhain y risg newydd, cau'r risg bresennol a hefyd newidiadau yn y lefel risg sy'n digwydd yn ystod y flwyddyn. Mae'r fframwaith rheoli risg ei hun hefyd wedi bod yn destun adolygiad blynyddol a oedd yn cynnwys datblygu datganiad Parodrwydd Risg yr Heddlu, cryfhau'r ddogfennaeth a'r dull gweithredu yn y maes hwn.

Fel y disgwyliid, mae nodweddiad risg Pandemig ar gofrestr risg yr Heddlu ac o ystyried digwyddiadau Covid-19, cofrestr risg is-Covid-19 hefyd wedi'i chreu a'i monitro yn ystod y flwyddyn.

Ymhlith y Risgiau Corfforaethol allweddol eraill a nodwyd, a olrheiniwyd neu a gaiff eu monitro gan y fframwaith ar y cyd yn ystod 2020-2021 roedd: adnoddau ariannol digonol ar gael i gyflawni cynlluniau gwasanaeth; effeithiau posibl ymadael â'r UE, effaith Covid-19 ar ddarparu gwasanaethau, effeithiau posibl diwygio pensiynau ar draws Plismona a risgiau amrywiol eraill sy'n gysylltiedig â digwyddiadau newid busnes.

Mae adolygu, monitro a rheoli'r holl risgiau corfforaethol hyn yn ôl eu teilyngdod yn ystod 2020-21 wedi bod yn arbennig o bwysig o ystyried y cyd-destun anodd a gyflwynwyd gan Covid-19.

CYFLAWNIAD ARIANNOL

Cyllid 2019-20

Gweithredodd Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd gyda Chyllideb Refeniw Net o £163.705m ar gyfer 2020-2021 a osodwyd yn ffurfiol mewn cyfarfod o Banel yr Heddlu a Throsedd ar 31 Ionawr 2020 ac roedd yn cyfateb i gynnydd o 6.12% i'r gyllideb refeniw sylfaenol a oedd yn cynnwys:

- Cynnydd mewn praeseptau o 4.89%;
- Cynnydd yng nghyllid y Llywodraeth o 7.48% wedi'i gyfeirio at gynyddu nifer y Swyddogion drwy Ymgyrch Uplift;

Paratôdd y Prif Swyddog Cyllid gyflwyniad ac adroddiad ar gyfer y panel yn amlinellu'r cynnig praesept a oedd yn destun craffu yn y cyfarfod. Cymeradwywyd y cynnig praesept yn unfrydol.

Cafodd y cynnydd yn Grantiau'r Llywodraeth ei gyfeirio at recriwtio, hyfforddi, seilwaith a thâl am 62 o Swyddogion Heddlu ychwanegol (Ymgyrch Uplift), gydag unrhyw swm heb ei neilltuo yn 2020-2021 i'w ddefnyddio i ariannu costau Uplift yn y dyfodol, roedd hyn yn cyfateb i £1.577m ar gyfer Gogledd Cymru.

Alldro Refeniw Net 2020-2021 a Throsglwyddo Net i Gronfeydd Wrth Gefn

Roedd gwariant gweithredu net gwirioneddol ar gyfer 2020-2021 yn alldro o £157.991m gan arwain at drosglwyddiad net o £5.714m i gronfeydd refeniw Grŵp, sef 3.5% o'r Gyllideb Refeniw Net o £163.705m.

Rhennir y trosglwyddiad hwn i gronfeydd wrth gefn yn unol â'r isod:

	£m
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	4.406
Cronfa Wrth Gefn Ymchwiliadau Gwrthdrawiadau Fforensig (FCIN)	1.080
Cronfa Wrth Gefn Cyffredinol	<u>0.228</u>
Trosglwyddo Net i Gronfeydd Wrth Gefn y Grŵp	<u>5.714</u>

Mae'r symudiad net cyffredinol mewn cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd (gan gynnwys ffigur FCIN uchod lle mae Heddlu Gogledd Cymru yn gweithredu fel Heddlu ar gyfer plismona ehangach) wedi'i grynhoi isod:

	£m	£m
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd ar 31 Mawrth 2020		19.974
Symudiadau wedi'u cynllunio i gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd	-0.437	
Cronfeydd wrth Gefn Newydd a Glustnodwyd	3.157	
Cronfa wrth gefn FCIN	1.080	
Rheoli Newid	1.686	
Symudiad Net		5.486
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd ar 31 Mawrth 2021		25.460

Cyd-destun pellach ar gyfer y symudiad net wrth gefn a Glustnodwyd o £5.486m oedd:

- £0.437m yn symudiad net wedi'i gynllunio ac wedi'i ymrwymo o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd;
- £3.157m yn cael ei ariannu'n bennaf o gyllid y Llywodraeth ar gyfer digwyddiadau yn y dyfodol, sef Ymgyrch Uplift o £1.577m; Rhwydwaith Gwasanaethau Brys (ESN) £0.158m; Adfer o COVID a COVID £0.597m a Fframwaith Cymwysterau Addysg yr Heddlu (PEQF) £0.325m; a hefyd £0.500m o oedi wrth wariant ar hyfforddiant oherwydd COVID yn mynd i'r Gronfa Hyfforddiant;
- £1.080m yn ymwneud â chyfraniadau at gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn ymwneud â'r Rhwydwaith Ymchwilio i Wrthdrawiadau Fforensig y mae Heddlu Gogledd Cymru yn ei gynnal ar ran yr holl ardaloedd Plismona;
- £1.738 yw'r cyfraniad net i'r gronfa Rheoli Newid wrth gefn;

Mae'r cynnydd o £0.228m i'r Gronfa Gyffredinol yn cynrychioli'r swm sydd ei angen i sicrhau bod y gronfa gyffredinol yn cael ei chynnal ar y lefel isaf o 3% o'r gyllideb refeniw net.

Dadansoddiad o Alldro yn erbyn Cyfanswm Gwariant Gweithredol a Gyllidwyd

Cynyddodd gwariant gweithredu ar gyfer y flwyddyn 4.1% o'i flwyddyn flaenorol i £157.991m (2020-2021: £152.743m), fodd bynnag, yn gyffredinol roedd amrywiant tanwariant o £4.813m i wariant gweithredu wedi'i gyllidebu o £162.804m. Esbonnir yr amrywiant hwn ymhellach isod.

	£m
Gorwariant tâl gweithwyr	0.735
Tanwariant arall ar weithwyr	-1.024
Tanwariant Pensiwn Uniongyrchol	-0.309
Tanwariant adeiladau	-0.663

Datganiad o Gyfrifon Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru 2020-2021

Tanwariant trafndiaeth	-0.668
Chwyddiant a Thanwariant Cyffredinol wrth Gefn	-0.250
Tanwariant arall nad yw'n staff	-0.403
Incwm ychwanegol ac ailgodi tâl	-0.616
Grantiau Penodol Ychwanegol a Dderbyniwyd	<u>-1.615</u>
Cyfanswm tanwariant refeniw	-4.813

Darperir y sefyllfa alldro ar wariant ac ariannu yn y tabl isod gydag esboniad pellach o'r amrywiannau allweddol i'w dilyn:

PRESENNOL		CYLLIDEB	PRESENNOL	AMRYWIANT
2019-2020	GWARIANT REFENIW	2020-2021	2020-2021	+ (-)
£m		£m	£m	£m
132.819	COSTAU GWEITHWYR	140.264	139.975	-0.289
2.833	PENSIYNAU'R HEDDLU	3.771	3.462	-0.309
33.817	COSTAU RHEDEG I RAI NAD YDYNT YN STAFF	36.246	34.159	-2.087
2.998	CYLLID CYFALAF	4.688	4.799	0.111
1.460	CYLLID CYFALAF O GRONFEYDD WRTH GEFN	0.000	0.000	0.000
4.303	CRONFA DIOGELWCH CYMUNEDOL Y COMISIYNYDD A PHARTNERIAID	5.208	5.200	-0.008
0.000	FCIN	1.306	1.306	0.000
-25.487	INCWM	-28.679	-30.910	-2.231
152.743	GWARIANT GWEITHREDU	162.804	157.991	-4.813
2.184	TROSLWYDDIADAU I/O GRONFEYDD WRTH GEFN A GLUSTNODWYD (REV) 0.901		5.486	4.585
-1.460	TROSLWYDDIADAU I/O GRONFEYDD WRTH GEFN A GLUSTNODWYD (CAP)	0.000	0.000	0.000
0.797	TROSLWYDDIAD I'R/-O'R GRONFA WRTH GEFN GYFFREDINOL	0.000	0.228	0.228
154.264	GWARIANT NET	163.705	163.705	0.000
ARIENNIR GAN:				
73.234	CYFANSWM GRANTIAU	78.715	78.715	0.000
81.030	PRAESEPT Y DRETH CYNGOR	84.990	84.990	0.000
154.264	CYFANSWM ARIANNU	163.705	163.705	0

Dadansoddiad Pellach o Alldro Refeniw – Tanwariant £4.813m

Dyma'r prif resymau dros y tanwariant a amlinellir uchod:

Costau gweithwyr – Talu Gorwariant £0.735m

Cyflawnwyd y targed o recriwtio 62 o Swyddogion Heddlu ychwanegol tuag at y cynnydd yn Ymgyrch Uplift yn gynnar a'i gynnal drwy gydol y flwyddyn. Rhoddwyd recriwtio ychwanegol wedi'i gynllunio uwchlaw'r targed ar waith yn ystod y flwyddyn er mwyn cyrraedd y nifer targed o Swyddogion yn gynnar yn 2021-22, a oedd yn cynnwys rhai trosglwyddiadau. Arweiniodd hyn at gostau uwch o'u cymharu â'r gyllideb wreiddiol. Roedd swyddi gwag staff yn cael eu cadw i'r lleiafswm drwy gydol y flwyddyn, gyda staff asiantaeth ychwanegol yn cael eu cyflogi i dalu am waith ychwanegol yn ymwneud â phandemig COVID.

Costau arall gweithwyr – Tanwariant £1.024m

Mae'r mwyafrif o'r tanwariant yn ymwneud â hyfforddiant (£0.738m). Rhoddwyd moratoriwm hyfforddi ar waith yn ystod y cyfnod cyfyngiadau symud cyntaf a gostyngodd hyfforddiant allanol yn sylweddol yn ystod y flwyddyn gyfan. Bu tanwariant goramser o £0.145m gan fod lefelau staffio yn uchel ac absenoldeb yn isel yn ystod y flwyddyn. Roedd cydbwysedd y tanwariant yn ymwneud â lwfansau.

Costau Pensiwn Uniongyrchol – Tanwariant £0.309m

Roedd hyn yn ymwneud yn bennaf â 3 yn llai o Ymddeoliadau Afiechyd na'r gyllideb (gyda'r niferoedd i ddigwydd yn y dyfodol yn gymesur uwch).

Costau rhedeg y rhai nad ydynt yn Staff

Dadansoddir y prif amrywiannau isod:

- **Adeiladau – Tanwariant £0.663m**
Gohiriwyd gwaith penodol o £0.394m. Roedd cyllidebau ynni yn cael eu tanwario £0.140m oherwydd cyfuniad o ddefnydd a sefydlogrwydd prisiau. Deilliodd tanwariant o £0.110m o ganlyniad i ostyngiad yn y tâl PFI sy'n ymwneud â'r Gronfa Cylch Bywyd a oedd gynt yn cael ei dal gan ddarparwyr PFI.
- **Trafnidiaeth – Tanwariant £0.668m**
Roedd tanwariant lwfansau Car a Theithio o £0.227m wrth i swyddogion a staff weithio gartref, gyda llai neu ddim teithio i gyfarfodydd. Roedd costau rhedeg cerbydau yn cael eu tanwario £0.441m, ac roedd £0.329m ohono'n ymwneud â chostau tanwydd wrth i brisiau tanwydd a defnydd mewn rhai ardaloedd fod yn is na'r gyllideb.
- **Chwyddiant a Thanwariant Cyffredinol wrth Gefn – Tanwariant £0.250m –**
Cynhaliwyd cyllideb wrth gefn yn ôl rhag ofn y bydd unrhyw ofynion nad ydynt yn ofynion COVID yn chwarter 4 pe baent wedi dod i'r amlwg. O ystyried nad oeddent yn cael eu hailgyfeirio i dalu am gostau COVID ychwanegol yn hytrach nag ariannu'r costau hyn o gronfeydd wrth gefn.
- **Tanwariant arall nad yw'n staff – £0.403**
Mae nifer o benawdau tanwariant gan gynnwys Lifrai, Deunydd Ysgrifennu, a chostau eraill sy'n gysylltiedig â throsteddu wrth i ofynion gweithredol newid.

Incwm – Incwm ychwanegol £2.231m.

Mae eitemau arwyddocaol sy'n gyrru'r amrywiant yn cynnwys:

- **Secondiadau ac incwm taliadau ail-dalu – £0.466m** yn fwy na'r gyllideb.
- **Incwm arall – £0.308m** uwch na'r gyllideb wrth i incwm wella yn ail hanner y flwyddyn.
- **Incwm grant ychwanegol – £1.615m** cyhoeddi C4 gan gynnwys grantiau COVID, ESN; a hawliadau ychwanegol a ddyfarnwyd ar gyfer SCCH a grantiau Diogelwch. Derbyniwyd cyfanswm o £1.468m o grantiau COVID i gefnogi gweithgareddau gweithredol.

Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd – Tanwariant o £0.102m

Uchod mae cost Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Y gyllideb ddiwygiedig ar gyfer y flwyddyn oedd £0.930m a'r alldro oedd £0.828m. Roedd tua hanner y tanwariant hwn yn ganlyniad i swydd y Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd yn wag am y rhan fwyaf o'r flwyddyn, gyda'r gweddill yn deillio o nifer fawr o amrywiannau llai. Mae'r tanwariant hwn wedi'i ddyrannu i Gronfa Swyddfa'r CHTh a'r Gronfa Gyfreithiol. Roedd y tanwariant yn ymwneud yn bennaf â bod rôl y Dirprwy Gomisiynydd yn wag; roedd tanwariant sylweddol eraill yn cael ei brofi mewn costau teithio a rhedeg swyddfeydd, gan fod yr holl staff yn gweithio gartref ac nad oeddent yn teithio i gyfarfodydd.

Mae Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gyfrifol am wasanaethau comisiynu i gefnogi'r cynllun Heddlu a Throsedd sy'n dod i gyfanswm o £5.2m yn 2020-2021. Ariannwyd hyn o gyllideb a grantiau Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd gan gynnwys grant y Weinyddiaeth Gyfiawnder i gefnogi dioddefwyr troseddau, a chan Lywodraeth Cymru ar gyfer y rhaglen VAWDASV.

Gweinyddwyd y gwariant hwn gan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod y flwyddyn ariannol.

Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig FCIN

Mae Heddlu Gogledd Cymru wedi cytuno i gynnal yr FCIN er mwyn gallu achredu ymchwiliadau gwrthdrawiadau yn genedlaethol. Mae pob ardal Blismona yng Nghymru a Lloegr wedi llofnodi cytundeb cydweithio sy'n cynnwys ariannu'r FCIN. 2020-2021 oedd y flwyddyn gyntaf ar gyfer FCIN, roedd cyfraniadau a throsglwyddo arian blaenorol yn fwy na'r costau o £1.080m, mae'r swm hwn wedi'i neilltuo o fewn y cronfeydd wrth gefn i ariannu costau FCIN yn y dyfodol a lywodraethir gan Fwrdd Cenedlaethol FCIN.

Dadansoddiad Pellach o Ariannu Cyfalaf

Y Gyllideb Gyfalaf gwreiddiol oedd £9.906m, gan gynnwys y parhad o 2019-20 cynyddodd hyn i £12.677m ar ddiwedd chwarter 1. Oherwydd nifer o resymau fel y nodir isod, a chan gynnwys effaith COVID ar adnoddau mewnol ac allanol, gostyngwyd yr amcanestyniad i £8.491m ar ddiwedd chwarter 2 ac yna i £6.087m ar ddiwedd chwarter 3. Y gwariant gwirioneddol oedd £5.258m.

Ceir crynodeb isod gyda'r golofn amrywiant yn dadansoddi'r gwahaniaeth rhwng Cyllideb Ddiwygiedig C3 a'r alldro gwirioneddol:

<u>Alldro Cyfalaf 2020-2021</u>	2020-2021	2020-2021	2020-2021	2020-2021	2020-2021	2020-2021
	Gwreiddiol	Gwreiddiol	Adolygwyd	Adolygwyd	Presennol	Amrywiant
	Cyllideb	gyda	Ch2	Ch3		o
		Chyllideb	Cyllideb	Cyllideb		Ch3
	£000	wedi'i	£000	£000	£000	£000
		chario				
		drosodd				
		£000				
Cyfanswm Gwaith Adeiladu	4,529	4,701	2,911	1,889	1,669	-220
Cyfanswm Cerbydau ac Offer Eraill	2,231	2,807	2,417	2,033	1,727	-306
Gwybodaeth Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	3,146	5,169	3,163	2,165	1,862	-303
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	9,906	12,677	8,491	6,087	5,258	-829
Grant y Swyddfa Gartref	123	123	123	123	123	0
Cyfraniad Refeniw	2,413	2,553	2,690	2,691	2,846	155
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	1,608	3,506	1,403	539	0	-539
Derbynebau Cyfalaf	155	203	203	55	88	33
Benthyca ar gyfer Ystadau	4,141	4,440	2,446	1,854	1,459	-395
Benthyca ar gyfer rhaglen newydd	1,466	1,852	1,626	825	742	-83
Cyfanswm y Cyllid	9,906	12,677	8,491	6,087	5,258	-829
<u>Ffynhonnell ariannu</u>						
Ffynonellau allanol	123	123	123	123	123	0
Adnoddau ei hun	4,176	6,262	4,296	3,285	2,934	-351
Dyled	5,607	6,292	4,072	2,679	2,201	-478
CYFANSWM	9,906	12,677	8,491	6,087	5,258	-829

Amlinellir elfennau allweddol y rhaglen gyfalaf sy'n gyrru'r ffigurau isod:

- **Gwaith Adeiladu ac Ystadau** – Y prosiect mwyaf oedd adnewyddu Gorsaf Heddlu Pwllheli, gohiriwyd hyn am 3 mis oherwydd COVID, ond fe'i hailagorwyd ym mis Mai 2021. Cwblhawyd y gwaith o fewn adeilad y pencadlys ym Mae Colwyn. Prynwyd y safle ar gyfer Canolfan Gomisiynu Cerbydau newydd yn chwarter olaf y flwyddyn ariannol, i'w ddatblygu yn 2021-2022. Cafodd yr amrywiannau allweddol yn erbyn y gyllideb wreiddiol eu gyrru gan ohirio gwariant mewn perthynas â Gorsaf Heddlu Caergybi, y VCC newydd a Gorsaf Caernarfon.
- **Cerbydau ac Offer** – Aeth y rhaglen cyfnewid cerbydau yn ei blaen yn dda yn 2020-2021, ar ôl wynebu heriau sylweddol gyda COVID yn effeithio ar ffatrioedd a danfoniadau, yn ogystal â chymhlethdodau Brexit ar y gadwyn gyflenwi. Cafodd y rhan fwyaf o gerbydau eu danfon cyn diwedd y flwyddyn. Gohiriwyd y gwaith o ddisodli offer penodol ond disgwyliar iddo symud ymlaen yn 2021-2022.

Datganiad o Gyfrifon Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru 2020-2021

- **TG a Chyfathrebiadau** – Dechreuwyd rhaglen uwchraddio Digidol a TG drawsbynciol sylweddol yn 2019-2020 a pharhaodd yn 2020-2021. Roedd hyn yn cynnwys cyflwyno gliniaduron personol a chamerau corff ar gyfer swyddogion a oedd gynt yn rhannu offer, prosiectau cenedlaethol, ac uwchraddio a datblygiadau eraill llai o fewn seilwaith yr Heddlu. Mae'r tanwariant o ychydig dros £2m yn 2019-2020 yn adlewyrchu cymhlethdod y rhaglen uchelgeisiol a osodwyd ar ddechrau'r flwyddyn, sy'n cynnwys cysylltiadau agos rhwng y cynlluniau unigol. Mae rhai o'r prosiectau'n cael eu gyrru'n genedlaethol a all arwain at oedi y tu hwnt i reolaeth uniongyrchol yr Heddlu. Mae gwaith ar y rhaglen wedi parhau yn 2020-2021 gyda'r rhaglen yn parhau i fod yn elfen allweddol o gyflawni ei hymateb i COVID a'i strategaeth ehangach. Cafodd y pandemig effaith ar y rhaglen gydag adnoddau'n gorfod cael eu hadleoli i alluogi tua 800 o unigolion ychwanegol i weithio gartref o ddechrau'r cyfnod cyfyngiadau symud. Cafodd yr amrywiannau allweddol yn erbyn y gyllideb wreiddiol eu gyrru gan ohirio'r Ap Symudol a gwariant adnewyddu Ffonau Symudol cysylltiedig â gohirio rhywfaint o wariant mewn perthynas â'r uwchraddio Gorchymyn a Rheoli er gwaethaf cynnydd da.
- Mae rhai o'r prosiectau'n cael eu gyrru'n genedlaethol a all arwain at oedi y tu hwnt i reolaeth uniongyrchol yr Heddlu.
- Elfyn fwyaf y rhaglen TG oedd darparu gliniadur 2 mewn i Swyddogion fel rhan o'r Swyddog Cysylltiedig a Phrosiectau Gweithle Digidol. Roedd y rhain yn cael eu defnyddio yn chwarter olaf 2019-2020 a gynorthwyodd gyda phlisma COVID, gyda'r prosiectau'n parhau drwy gydol 2020-2021 ac yn agosáu at eu cwblhau.
- Un o'r prosiectau mwyaf oedd y Rhaglen Galluogi Genedlaethol (NEP). Mae'r NEP wedi'i gynllunio i ddarparu plisma gyda'r offer a'r galluoedd sydd eu hangen ar gyfer y dyfodol (gan gynnwys offer fel Office365). Bydd cydweithredu ar lefel plisma cenedlaethol yn cael ei ddarparu i alluogi cyfathrebu digidol a thechnoleg symudol i gael eu defnyddio'n well yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol. Mae'r NEP yn cael ei gyflwyno yn 2021-2022 gyda'r seilwaith eisoes ar waith.
- Cafodd nifer o brosiectau llai eu gohirio neu eu gohirio gan fod blaenoriaeth yn cael ei rhoi i weithredu'r prosiectau mwy a oedd yn ffrydiau gwaith hanfodol i'r sefydliad ehangach a oedd yn symud i 2021-2022.
- Yn ystod cyfnod y cyfyngiadau symud COVID, rhoddwyd moratoriwm ar Newidiadau TGCh ar waith ar ddatblygiadau TG nad ydynt yn gysylltiedig â COVID sydd wedi arwain at gynnal nifer o brosiectau yn 2021-2022.

CYSONI'R CYLLID SYDD AR GAEL A GAAP

Mae adrannau cynharach yr adroddiad hwn yn dangos sut y dyrannwyd y cyllid sydd ar gael i Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd (h.y. grantiau'r llywodraeth a'r dreth gyngor) ar gyfer y flwyddyn i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r gyllideb wreiddiol a bennwyd. Ar y sail hon y rheolir y gwariant a'r incwm o ddydd i ddydd.

Fodd bynnag, mae'r prif ddatganiadau sy'n dilyn yn y Datganiad o Gyfrifon yn cael eu paratoi a'u cyflwyno yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, ac yn dangos y gost gyfrifyddu yn ystod y flwyddyn yn hytrach na'r swm sydd i'w ariannu o drethiant. Manylir ar y gwahaniaethau yn Nodyn 7 Addasu rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau.

CRONFEYDD WRTH GEFN, DARPARIAETHAU, FFYNONELLAU INCWM A BENTHYCA:

Cronfeydd wrth Gefn

Dangosir y symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn y tabl isod:

Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn – mae'r rhain ar gael ar gyfer gwariant yn y dyfodol (mae manylion pellach yn Nodyn 7 ac 8)

Symudiadau yn y Cronfeydd 2020/21	Balans ar 31 Mawrth 2020 £m	Trosglwyddiadau Allan 2020-2021 £m	Trosglwyddiadau i Mewn 2020-2021 £m	Cyfanswm Symudiadau 2020-2021 £m	Balans ar 31 Mawrth 2021 £m
Cronfa wrth Gefn Gyffredinol	5.189	0.000	0.228	0.228	5.417
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd					
Cronfa Gyfalaf wrth Gefn	3.002	0.000	0.000	0.000	3.002
Cronfa wrth Gefn Pensiynau Afiechyd	1.115	-0.140	0.000	-0.140	0.975
Cronfa wrth Gefn PFI	3.177	-0.071	0.000	-0.071	3.106
Cronfa wrth Gefn Digwyddiadau Difrifol	2.435	0.000	0.000	0.000	2.435

Cronfa Yswiriant wrth Gefn	1.173	0.000	0.000	0.000	1.173
Diogelwch a Chynnal a Chadw Stadau	2.279	-0.490	0.103	-0.387	1.892
Cronfa Balansau Partneriaethau wrth Gefn	0.674	-0.050	0.109	0.059	0.733
Cronfa Rheoli Newid wrth Gefn	5.290	-0.259	1.945	1.686	6.976
Cronfa hyfforddi wrth gefn	0.100	0.000	0.500	0.500	0.600
Cronfa wrth gefn Uplift	0.000	0.000	1.577	1.577	1.577
Cronfa wrth gefn ESN	0.000	0.000	0.158	0.158	0.158
Cronfa wrth gefn Covid	0.000	0.000	0.597	0.597	0.597
Cronfa wrth gefn PEQF	0.000	0.000	0.325	0.325	0.325
Cronfa wrth gefn FCIN	0.000	0.000	1.080	1.080	1.080
Cronfa Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd	0.510	-0.089	0.087	-0.002	0.508
Cronfa Gyfreithiol wrth Gefn (SCHTh)	0.056	0.000	0.054	0.054	0.110
Cronfa wrth Gefn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	0.163	0.000	0.050	0.050	0.213
Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	19.974	-1.099	6.585	5.486	25.460
Cyfanswm Cronfeydd Refeniw wrth Gefn	25.163	-1.099	6.813	5.714	30.877
Cronfa Derbynebaw Cyfalaf wrth Gefn	0.054	-0.088	2.118	2.030	2.084
Cyfanswm holl gronfeydd wrth gefn	25.217	-1.187	8.931	7.744	32.961

Mae cronfeydd wrth gefn y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn benodol ofynnol i fodloni unrhyw ddigwyddiadau nas rhagwelwyd, ariannu cynlluniau refeniw a chyfalaf yr Heddlu dros y cyfnod nesaf a hwyluso newidiadau a datblygiadau sy'n ofynnol i wneud effeithlonrwydd a bodloni galwadau newydd.

Mae heriau'n dal i fodoli ar gyfer Gwasanaeth yr Heddlu, o ystyried lefel y toriadau a osodwyd dros y deng mlynedd diwethaf ynghyd ag ansicrwydd parhaus ynghylch cyllid y llywodraeth a phrosiectau cenedlaethol ar raddfa fawr sy'n cael eu gweithredu. Mae y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithredu'r strategaeth gyllidebol i gyflawni'r arbedion gofynnol dros y cyfnod ac fel rhan o'r arbedion hyn o £2.358 miliwn a nodwyd ac a gyflawnwyd yn ystod 2020-2021.

Fel rhan o'r strategaeth, ystyrir bod lefel y cronfeydd wrth gefn a'r darpariaethau a ddelir ar hyn o bryd yn ddarvoudus ac mae'r gronfa gyffredinol o £5.417 miliwn ychydig dros 3% o'r gwariant refeniw net ar gyfer y flwyddyn o fewn yr ystod dderbyniol o 3% i 5% fel y'i diffinnir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Roedd nifer o symudiadau o fewn y cronfeydd wrth gefn yn ystod 2020-21, gyda nifer o gronfeydd wrth gefn newydd yn cael eu creu i ariannu costau untro a chostau brig yn y dyfodol. Rhestrir yr elfennau allweddol yn 2020-2021 i roi sylwadau arnynt mewn perthynas â Chronfeydd Wrth Gefn a chyllid hirdymor arall isod:

Cronfa Gyfalaf wrth Gefn – Dim symudiad yn 2020-2021 ond mae'r rhan fwyaf o'r gronfa hon wedi'i chlustnodi ar gyfer uwchraddio'r system Gorchymyn a Rheoli (a fydd yn parhau i symud ymlaen fel ffrwd waith i FY2021-22) a buddsoddiadau digidol eraill dros y ddwy flynedd nesaf.

Cronfa wrth Gefn Pensiwn Afiechyd – Nifer yr ymddeoliadau afiechyd ychwanegol sy'n is na'r disgwyl gan arwain at addasiad i'r cyfraniad o gronfeydd wrth gefn i lawr o £0.425m i £0.140m. Mae'r IHRs a ragwelir yn golygu bod angen y cydbwysedd yn 2021-2022.

Cronfa wrth Gefn PFI – Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynllun PFI ar gyfer pencadlys yr Is-adran yn Llanelwy. Mae'r cyllid ar gyfer y cynllun hwn yn parhau i gael ei dalu'n rhannol o grantiau'r llywodraeth, gyda'r gweddill yn cael eu hariannu gan y gyllideb refeniw a chronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi. Gellir gweld manylion y cynllun a'r atebolrwydd yn Nodyn 31. Mae hwn yn gyfraniad cynlluniedig i wneud iawn am y gostyngiad blynyddol yn y grant.

Cronfa Digwyddiadau Difrifol – Clustnodwyd £0.800m i ddechrau tuag at gostau COVID a ostyngwyd wedyn i £0.224m wrth i arian grant ddod ar gael. Roedd y digwyddiad mawr wrth gefn yn ystod y flwyddyn, ynghyd â grantiau'r llywodraeth, yn ddigonol i ariannu gofynion COVID heb unrhyw gyfraniad sy'n ofynnol o'r gronfa wrth gefn.

Gwaith Cynnal a Chadw a Diogelwch Ystadau – Sefydlwyd i dalu am y costau sy'n gysylltiedig â'r Arolwg Cyflwr Ystadau a gynhaliwyd yn 2018-2019 ac unrhyw waith ystadau sylweddol annisgwyl arall. Gwariant o £0.490m wedi'i ariannu. Ychwanegwyd £0.103m at gronfa wrth gefn o ad-daliad Cylch Bywyd PFI gan y cyflenwr PFI.

Balansau partneriaeth – nifer o bartneriaethau llai lle caiff balansau eu cynnal a'u defnyddio i ariannu gwariant yn y dyfodol.

Rheoli Newid – bwriad i dynnu £0.259m yn ôl a chyfraniad o £1.945m a wnaed i ariannu gofynion newid yn y dyfodol.

Cronfa hyfforddi wrth gefn – £0.5m wedi'i ychwanegu at y gronfa wrth gefn o'r gyllideb hyfforddi allanol sy'n cael ei gwario i ddelio â'r ôl-groniad o hyfforddiant yn dilyn y gostyngiad mewn hyfforddiant oherwydd COVID yn ystod 2020-2021.

Cronfa wrth gefn Uplift – cronfa newydd yn ôl y bwriad. Dywedodd y Swyddfa Gartref yn gryf y dylid rhoi unrhyw gyllid Ymgodiad heb ei neilltuo o'r neilltu i ariannu recriwtio, hyfforddi profwyr a seilwaith yn y dyfodol. Cyfraniad o £1.577m yn ôl y bwriad.

Rhwydwaith Gwasanaethau Brys (ESN) – mae hon yn gronfa newydd y bwriedir ei sefydlu'n wreiddiol ar ddiwedd 2021-22. Dyfarnwyd grant ESN gan y Swyddfa Gartref o £0.158m yn hwyr yn y flwyddyn sydd wedi'i glustnodi ar gyfer costau ESN yn y dyfodol.

Cronfa wrth gefn Covid – Dechreuodd y profwyr ar y cymwysterau PEQF o fis Medi 2020. Wrth i nifer y Profwyr Gynyddu oherwydd Ymgyrch Codi Mae uchafbwynt yn y costau yn 2023-24. Drwy greu'r gronfa wrth gefn gellir defnyddio hyn i ariannu'r uchafbwynt, fel nad oes angen cynnydd yn y gyllideb. Mae'r £0.325m yn deillio o incwm a ddarperir gan LIC/HO a thanwariant ar elfen PEQF y gyllideb Hyfforddi.

Gwybodaeth o'r Fframwaith Cymhwysedd Addysgol yr Heddlu (PEQF) – Dechreuodd y profwyr ar y cymwysterau PEQF o fis Medi 2020. Wrth i nifer y Profwyr Gynyddu oherwydd Ymgyrch Codi Mae uchafbwynt yn y costau yn 2023-24. Drwy greu'r gronfa wrth gefn gellir defnyddio hyn i ariannu'r uchafbwynt, fel nad oes angen cynnydd yn y gyllideb. Mae'r £0.325m yn deillio o incwm a ddarperir gan LIC/HO a thanwariant ar elfen PEQF y gyllideb Hyfforddi.

FCIN - mae'r Heddlu wedi cytuno i gynnal y Rhwydwaith Ymchwilio i Wrthdrawiadau Fforensig er mwyn hwyluso'r gwaith o achredu gwaith Ymchwilio i Wrthdrawiadau Fforensig yn genedlaethol. Mae cyfraniadau gan bob Heddlu a throsglwyddo cronfeydd wrth gefn presennol o Orllewin Mercia wedi arwain at dderbyniadau gwerth cyfanswm o £2.385m ; a chafodd costau o £1.305m eu hysgwyddo. Mae'r balans o £1.080m yn cael ei gadw tuag at y costau sydd i'w hysgwyddo yn y dyfodol fel y cytunwyd gan y Bwrdd FCIN cenedlaethol.

Cronfa Diogelwch Cymunedol – symudiad bach cyffredinol o £0.002m gan gydbwysu cyfraniadau a chostau'r gwahanol waith a gomisiynwyd gan y Comisiynydd.

Cronfa Gyfreithiol SCHTh – £0.054m wedi'i ychwanegu o danwariant ar gyllideb Swyddfa'r Comisiynydd i dalu costau yn y dyfodol.

Cronfa wrth gefn SCHTh – balans o £0.050m ar gyllideb Swyddfa'r Comisiynydd.

Cronfa wrth Gefn Derbynebaw Cyfalaf – gellir defnyddio hyn tuag at wariant cyfalaf yn unig; y cynnydd net o £2.030m yn bennaf oherwydd gwerthiant hen Bencadlys Rhanbarthol Wrecsam a Gorsaf yr Heddlu.

Gwelir manylion llawn o'r gwariant ac ariannu cyfalaf yn Atodiad A.

Effaith pensiynau ar Gronfeydd Wrth Gefn

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gronfa wrth gefn negyddol ar ei Fantolen yn codi o driniaeth Budd-daliadau Gweithwyr 19 IAS. Roedd hyn yn berthnasol i Gynlluniau Pensiwn Swyddogion Heddlu a dyledion Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Staff yr Heddlu. Mae hyn yn cyfateb i ddiffyg o £1.951 biliwn ar 31 Mawrth 2021. Nid yw'r Cynlluniau Pensiwn Swyddog Heddlu yn cael eu hariannu ac mae'r nifer a ddangosir yn y gronfa wrth gefn o -£1.853 biliwn yn cynrychioli'r swm a fyddai'n ofynnol i gael cynllun a noddur yn llawn. Tanysgrifir y ddyled hon gan y Swyddfa Gartref. Mae gan Gynllun Llywodraeth Leol Staff yr Heddlu gronfa i ariannu dyledion y dyfodol. Mae'r gronfa wrth gefn o -£0.098 biliwn yn adlewyrchu'r diffyg rhagamcanol yn y gronfa ar ddiwedd mis Mawrth 2021. Dangosir manylion yn Nodyn 34 yn y cyfrifon. Roedd Cynllun Pensiwn yr Heddlu yn destun ailbrisiu actiwaraidd ym mis Mawrth 2019 a Chynllun Llywodraeth Leol Staff yr Heddlu yn amodol ar ailbrisiu actiwaraidd ym mis Mawrth 2020, mae canlyniadau'r rhain wedi'u cynnwys yn y Datganiad o Gyfrifon.

Balansau a Chronfeydd Cyfalaf wrth Gefn:

Mae'r tabl canlynol yn rhoi crynodeb o'r balansau cyfalaf a'r cronfeydd wrth gefn a gedwir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd:-

BALANSAU A CHRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN	BALANS		
	AGORIADOL	SYMUDIAD	BALANS CLO
	01/04/2020		31/03/2021
	£'000	£'000	£'000
<u>CRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN DEFNYDDIADWY</u>			
Cronfa Derbynebaw Cyfalaf wrth Gefn	54	2,030	2,084
<u>CRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN ANNEFYDDIADWY</u>			
Cronfa Adbriso wrth Gefn	21,449	-294	21,155
Cyfrif Addasu Cyfalaf	19,992	-662	19,330

Yn ystod y flwyddyn adolygodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd brisiadau asedau 21 eiddo o fewn y portffolio.

Darpariaethau

DARPARIAETHAU	BALANS AGORIADOL £'000	SYMUDIAD £'000	BALANS CLO £'000
CRONFA YSWIRIANT	838	-67	771

Ffynonellau Incwm

Mae'r cyfrif Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn dangos o le daw arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac ar beth y gwarir. Fel y gellir gweld o'r cyfrif, derbyniodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd y mwyafrif o'i incwm o Grantiau Llywodraeth a'r praesept, a godir yn lleol ac a gesglir gan yr Awdurdodau Unedol ynghyd â'u treth gyngor.

Y canlynol yw'r lefelau o gyfran yr Heddlu o'r Dreth Gyngor a sefydlwyd yn ystod blynyddoedd ariannol 2019-2020 a 2020-2021:

Band	A	B	C	D	E	F	G	H	I
2019-2020	185.40	216.30	247.20	278.10	339.90	401.70	463.50	556.20	648.90
2020-2021	193.74	226.03	258.32	290.61	355.19	419.77	484.35	581.22	678.09

Benthyca

Ni chymerwyd unrhyw fenthyciadau hirdymor allan yn 2020-2021. Roedd angen benthyca tymor byr ar ddechrau'r flwyddyn ariannol oherwydd y gostyngiad mewn cronfeydd wrth gefn a phroffil anwastad derbyniadau grant pensiwn, ac i sicrhau hylifedd dros gyfnod cychwynnol y cyfnod cyfyngiadau symud. Cyfanswm y benthyciadau a oedd heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn ariannol oedd £9.375 miliwn (2019-2020 £14.875 miliwn).

RHAGOLWG AT Y DYFODOL

Mae ansicrwydd ynghylch lefel ac effaith bosibl setliadau ariannu'r dyfodol yng Ngwasanaeth yr Heddlu yn mandadu'r angen i barhau i sicrhau ein bod yn cynnal llwyfan ariannol sefydlog ac yn parhau i adolygu a thrawsnewid ein gwasanaethau. Mae effeithiau COVID, canlyniad disgwylidig Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant arfaethedig ac adolygiad posibl o Fformiwla Ariannu'r Heddlu yn y dyfodol yn cynyddu'r lefelau presennol o ansicrwydd ymhellach.

Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn nodi'r gofynion ariannol dros gyfnod 2020-2025. Mae'n cysylltu blaenoriaethau'r Cynllun Heddlu a Throsedd â'r strategaeth ariannol a gellir ei weld ar wefan Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd Prif Gwnstabl wedi ymrwymo i sicrhau bod gwasanaeth yr heddlu yng Ngogledd Cymru yn addas i'r diben ac yn rhoi gwerth am arian i bobl Gogledd Cymru. Rhan hanfodol o hyn yw'r gofyniad am gronfeydd wrth gefn digonol, er mwyn ymateb i'r heriau sydd i ddod ac yn y pen draw diogelu gwasanaethau rheng flaen. Mae cael llwyfan ariannol cynaliadwy yn hanfodol bwysig ar gyfer darparu gwasanaethau yn y dyfodol. Mae gan y broses cynllunio strategol rôl hollbwysig i'w chwarae o ran sicrhau bod adnoddau'n cael eu dyrannu i'r meysydd sydd bwysicaf i fodloni'r gofynion y mae'r sefydliad yn eu hwynebu, mewn ffordd effeithiol sy'n sicrhau Gwerth am Arian yn y broses.

Pennwyd Cyllideb 2021-2022 gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd, ac fe'i cymeradwywyd gan Banel yr Heddlu a Throsedd ar 2 Chwefror 2021, sef £173.365 miliwn. Roedd hyn yn gynydd o 5.14% yn y Dreth Gyngor a chynnydd net cyffredinol o 5.90% o'i gymharu â chyllideb 2020-2021 o £163.705 miliwn. Mae'r cynnydd yn cynnwys dyraniad o 61 o Swyddogion Heddlu ychwanegol o gam 2 Ymgyrch y Llywodraeth a fydd yn cynyddu nifer y swyddogion 20,000 yn genedlaethol. Gwnaed buddsoddiadau sylweddol o ran atal trosedd a rhagweithioldeb, rheoli digidol a galw, a mentrau lles. Cyflwynodd y CFO gyflwyniad ac adroddiad ar gyfer y panel yn amlinellu'r cynnig praesept a oedd yn destun craffu yn y cyfarfod. Cymeradwywyd y cynnig praesept yn unfrydol.

Yn ystod chwarter olaf 2019-2020 lledaenodd y Coronafeirws yn rhyngwladol gan arwain at y DU yn dechrau'r cyfnod cyfyngiadau symud ar 23 Mawrth 2020. Roedd yr effaith ar gyfrifon 2020-2021 yn sylweddol; fodd bynnag, prin iawn fu'r effaith ar y sefyllfa ariannol gyffredinol oherwydd cymorth y llywodraeth ac ail-ddyrannu cyllidebau presennol. Cynhwysir datgeliadau ychwanegol lle bo hynny'n briodol. Mae'r effaith hirdymor ar gostau plismona sy'n ymwneud â'r pandemig yn cael ei monitro a'i rheoli yng nghyllidebau 2021-2022. Mae'n ansicr ar hyn o bryd pa effaith tymor canolig neu hirdymor y bydd y pandemig yn ei chael yn weithredol neu'n ariannol. Mae'r Heddlu wedi sefydlu Grŵp Adfer i reoli unrhyw faterion ac i sicrhau bod goblygiadau'n cael eu cynnwys yn y cylch cynllunio. Mae cyfleoedd tymor hwy o newidiadau mewn arferion gwaith, megis gweithio gartref, yn cael eu harchwilio.

POLISIAU CYFRIFYDDU

Gwneir newidiadau mewn polisiau cyfrifyddu pan mae angen gan arferion cyfrifyddu priodol neu mae'r newid yn rhoi gwybodaeth mwy dibynadwy neu berthnasol ynghylch effaith trafodion, digwyddiadau eraill a chyflyrau ar y sefyllfa ariannol neu'r perfformiad ariannol. Gwnaed mân newidiadau i ddiweddarau'r polisiau nad yw'r rhain wedi cael unrhyw effaith berthnasol ar y cyfrifon ac felly nid oes angen ail-ddatganiad o gyfrifon y flwyddyn flaenorol.

CYDWEITHIO â CHYRFF ERAILL

Anogir Comisiynwyr Heddlu a Throsedd i edrych ar feysydd lle gallent gydweithredu ar gyflwyno gwasanaethau, un ai gyda heddluoedd eraill neu ar lefel leol gyda chyrrff cyhoeddus eraill.

I'r perwyl hwnnw, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gweithio'n agos gyda'r Lluoedd Cymreig eraill a Rhanbarth y Gogledd Orllewin i archwilio meysydd ar gyfer cydweithredu; manylion y trefniadau presennol yn Nodyn 39. Ar lefel leol, mae Adran Cyfleusterau'r Heddlu yn rheoli ystâd Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ar y cyd ac mae cyfleoedd pellach ar gyfer cydweithio yn cael eu harchwilio. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd hefyd yn gweithredu ystafell reoli ar y cyd â Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn Llanelwy. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd hefyd yn gweithredu ystafell reoli ar y cyd gyda Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn Llanelwy.

Mae'r Heddlu wedi bod yn cynnal y Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig cenedlaethol ers 2020-2021, ac mae hwn yn gydweithrediad sylweddol rhwng yr holl ardaloedd Plismona yng Nghymru a Lloegr i ennill achrediad a sicrhau'r safonau uchaf mewn ymchwilio i wrthdrawiadau yn genedlaethol. Mae'r Heddlu hefyd yn arwain ar nifer o gydweithrediaid cenedlaethol eraill.

Yn 2013 trosglwyddodd Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd hofrennydd i'r Gwasanaeth Awyr Plismona Cenedlaethol (NPAS). Mae hwn yn gontract cenedlaethol gorfodol ar gyfer darparu Gwasanaeth Awyr yr Heddlu ledled Cymru a Lloegr. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithio gyda Heddlu Swydd Gaer i ddarparu Cynghrair Plismona'r Lluoedd Arfog ac Adran Cŵn yr Heddlu i wella perfformiad gweithredol tra'n parhau i sicrhau arbedion effeithlonrwydd ac arbedion sy'n angenrheidiol i ddarparu gwasanaethau ar adeg o leihau cyllid y llywodraeth.

DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD

Ar adeg y cyflwynwyd y Datganiad Cyfrifon i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 6 Hydref 2021, mae holl ddigwyddiadau addasu neu ddim addasu sylweddol oedd ei angen efallai i gael ei gynnwys yn y Datganiad Cyfrifon wedi'u hadlewyrchu o dan Nodyn 6.

DATGANIAD GRŴP CYFRIFON

Mae'r cyfrifon grŵp yn cyflwyno darlun manwl o faterion ariannol y grŵp, y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl ac yn cynnwys:-

- **Datganiad o Gyfrifoldebau'r Grŵp** (Tudalen 18).

Mae'n pennu cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon ac yn cadarnhau bod y cyfrifon wedi cael eu paratoi'n unol â gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

- **Dadansoddiad o Wariant a Chyllid** (Tudalen 19).

Mae'n dangos sut y caiff gwariant blynyddol ei ddefnyddio a'i ariannu o adnoddau (grantiau llywodraeth, praesept treth cyngor ac ardrethi busnes) gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut y dyrennir y gwariant hwn at ddibenion cyfrifyddu rheoli. Cyflwynir incwm a gwariant y cyfrifir amdanynt o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

- **Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr** (Tudalen 21).

Mae'r datganiad hwn yn dangos costau cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi trethiant er mwyn talu am wariant yn unol â gofynion statudol. Gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddu. Mae'r sefyllfa trethiant i'w weld yn y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yn ogystal â'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.

- **Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn y Grŵp** (Tudalen 22).

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd wrth gefn sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, a ddadansoddir i gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy (y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant) a chronfeydd wrth gefn anefnyddiadwy eraill (cyfrifyddu technegol yn bennaf).

- **Mantolen Grŵp** (Tudalen 23).

Mae'n dangos gwerthoedd cludo'r asedau a'r dyledion sydd ar ddyddiad y Fantolen a gydnabyddir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae asedau net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd (asedau llai dyledion) yn cyfateb i'r cronfeydd wrth gefn sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

- **Datganiad Llif Arian y Grŵp** (Tudalen 24).

Mae'r datganiad yn dangos y newidiadau mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod y flwyddyn.

- **Nodiadau ar y Datganiadau'r Grŵp** (Tudalennau 25 i 62)

Dyma'r holl nodiadau esboniadol sy'n egluro mewn mwy o fanylder nifer o eitemau sy'n berthnasol i'r datganiadau uniongyrchol.

- **Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu** (Tudalen 63).

Manylion y trafodion incwm a gwariant sy'n gysylltiedig ag incwm a gwariant Pensiwn yr Heddlu.

- **Datganiad Grŵp o Bolisiau Cyfrifyddu** (Tudalen 64).

Mae'r datganiad hwn yn cefnogi'r cyfrifon ac yn rhoi manylion am egwyddorion, rheolau ac arferion penodol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wrth baratoi a chyflwyno'r datganiadau ariannol.

Mae'r datganiadau wedi'u cynhyrchu yn unol â'r safonau cyfrifyddu sydd ar hyn o bryd yn berthnasol i gyrff plismona lleol. Os yw hyn yn creu gwrthdaro gyda'r gofyniad cyfreithiol sylfaenol i greu cyfrifon sy'n dangos cronfeydd talwyr trethi, mae addasiadau perthnasol wedi'u gwneud yn unol â chod ymarfer CIPFA. Ceir atodlen o'r addasiadau hyn yn Nodyn 7 "Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Sail Ariannu o dan Reoliadau".

Datganiad o'r Cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon Grŵp

Diben y datganiad hwn yw pennu cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Mae angen i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd:-

- * gwneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn y sefydliad hwn, y swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog Cyllid. Yn y sefydliad hwn, y swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog Cyllid.
- * rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau.
- * cymeradwyo datganid grŵp cyfrifon.

Cymeradwyaf y Datganiad Cyfrifon hwn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021.

Andy Dunbobbin Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru

Dyddiad: 6 Hydref 2021

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am baratoi'r Datganiad Grwp Cyfrifon yn unol ag arferion priodol a osodwyd yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig ('y Cod'). Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:

- * dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna wedi'u cymhwyso'n gyson.
- * gwneud barnau a rhagamcanion a oedd yn rhesymol a darbodus.
- * cydymffurfio gyda'r Cod Ymarfer.

Mae'r Prif Swyddog Cyllid hefyd wedi:

- * cadw cofnodion cyfrifyddu priodol a oedd wedi'u diweddarau.
- * cymryd camau rhesymol ar gyfer atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y PRIF SWYDDOG CYLLID

Mae'r datganiad cyfrifon wedi'i baratoi yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon Llywodraeth Leol ac Archwilio (Cymru) 2014. Mae'n adlewyrchu fformat a chynnwys Cod Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol 2020-2021 a Chod Ymarfer Hysbysu Gwasanaeth.

Rwy'n ardystio bod y Datganiad Cyfrifon hwn yn rhoi golwg gywir a theg o sefyllfa ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp ar y dyddiad hysbysu ac am ei incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddiwedddodd 31 Mawrth 2021. Mae'r dystysgrif archwiliad yn ymddangos ar dudalennau 97 i 99.

Kate Jackson (Prif Swyddog Cyllid)

Dyddiad: 6 Hydref 2021

Dadansoddiad o Wariant a Chyllid y Grŵp 2020-2021

Amcan y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yw dangos i dalwyr y dreth gyngor sut mae'r cyllid sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd (h.y. grantiau llywodraeth a'r dreth gyngor) am y flwyddyn wedi'i ddefnyddio wrth ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid hefyd yn dangos sut y dyrennir y gwariant hwn at ddibenion gwneud penderfyniadau. Cyflwynir incwm a gwariant y cyfrifir amdanynt o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2020-2021	GRŴP			CHTh			PG		
	Gwariant Net sy'n daladwy i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwariant Net sy'n daladwy i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwariant Net sy'n daladwy i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Plismona	175,962	6,456	182,418	-19,089	-89	-19,178	195,051	6,545	201,596
Cost Net Gwasanaeth cyn trosglwyddiad oddi mewn i'r grŵp	175,962	6,456	182,418	-19,089	-89	-19,178	195,051	6,545	201,596
Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	0	0	0	195,051	0	195,051	-195,051	0	-195,051
Cost Net Gwasanaethau	175,962	6,456	182,418	175,962	-89	175,873	0	6,545	6,545
Incwm a Gwariant Arall	-181,676	38,979	-142,697	-181,676	-192	-181,868	0	39,171	39,171
GWEDDILL(-)/DIFFYG(+) AR DDARPARU GWASANAETHAU	-5,714	45,435	39,721	-5,714	-281	-5,995	0	45,716	45,716
Balans Cronfa Gyffredinol Agoriadol *	-25,163								
Ychwanegu gweddill(-)/diffyg(+) ar y balans Cronfa Gyffredinol yn y flwyddyn	-5,714								
BALANS CLO Y GRONFA GYFFREDINOL *	-30,877								

* Cronfeydd Refeniw wrth Gefn Defnyddiadwy

Dadansoddiad Gwariant a Chyllid Grŵp 2019-2020

Amcan y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yw dangos i dalwyr y dreth gyngor sut mae'r cyllid sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd (h.y. grantiau llywodraeth a'r dreth gyngor) am y flwyddyn wedi'i ddefnyddio wrth ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid hefyd yn dangos sut y dyrennir y gwariant hwn at ddibenion gwneud penderfyniadau. Cyflwynir incwm a gwariant y cyfrifir amdanynt o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2019-2020	GRŴP			CHTh			PG		
	Gwariant Net sy'n daladwy i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwariant Net sy'n daladwy i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwariant Net sy'n daladwy i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 24)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Plismona	172,188	2,619	174,807	-16,653	254	-16,399	188,841	2,365	191,206
Cost Net Gwasanaeth cyn trosglwyddiad oddi mewn i'r grŵp	172,188	2,619	174,807	-16,653	254	-16,399	188,841	2,365	191,206
Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	0	0	0	188,841	0	188,841	-188,841	0	-188,841
Cost Net Gwasanaethau	172,188	2,619	174,807	172,188	254	172,442	0	2,365	2,365
Incwm a Gwariant Arall	-173,709	45,746	-127,963	-173,709	-447	-174,156	0	46,193	46,193
GWEDDILL(-)/DIFFYG(+) AR DDARPARU GWASANAETHAU	-1,521	48,365	46,844	-1,521	-193	-1,714	0	48,558	48,558
Balans Cronfa Gyffredinol Agoriadol *	-23,642								
Ychwanegu gweddill(-)/diffyg(+) ar y balans Cronfa Gyffredinol yn y flwyddyn	-1,521								
BALANS CLO Y GRONFA GYFFREDINOL *	-25,163								

* Cronfeydd Refeniw wrth Gefn Defnyddiadwy

Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp

Mae'r datganiad hwn yn dangos costau cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi trethiant er mwyn talu am wariant yn unol â rheoliadau. Gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddu. Mae'r sefyllfa trethiant i'w weld yn y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yn ogystal â'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.

2019-2020				2020-2021		
GRŴP	CHTh	PG		GRŴP	CHTh	PG
£000	£000	£000		£000	£000	£000
56,276	0	56,276	Swyddogion Heddlu	59,854	0	59,854
39,243	491	38,752	Staff Cynorthwyol	40,621	516	40,105
57,279	70	57,209	Pensiynau	61,590	88	61,502
1,328	0	1,328	Lwfansau	1,208	0	1,208
1,430	5	1,425	Treuliau Gweithwyr Anuniongyrchol	1,095	7	1,088
6,333	3	6,330	Cyfeiriad	6,388	0	6,388
2,810	19	2,791	Treuliau Cludiant	2,422	3	2,419
19,146	212	18,934	Cyflenwadau a Gwasanaethau	22,647	172	22,475
10,517	0	10,517	Taliadau Trydydd Parti	8,756	0	8,756
206	58	148	Gwasanaethau Cymorth	238	62	176
6,354	6,354	0	Dibrisio, dileu a diffyg	5,386	5,386	0
0	3,337	-3,337	Gwariant y CHTh ar grantiau a mentrau	0	5,506	-5,506
833	0	833	Twf absenoldebau heb gael iawn	3,131	0	3,131
201,755	10,549	191,206	Gwariant Gweithredu Gros	213,336	11,740	201,596
-26,948	-26,948	0	Incwm	-30,918	-30,918	0
174,807	-16,399	191,206	COST GWASANAETHAU	182,418	-19,178	201,596
0	188,841	-188,841	Cost Comisiynu (trosglwyddiad oddi mewn i'r grŵp)	0	195,051	-195,051
174,807	172,442	2,365	COST NET GWASANAETHAU	182,418	175,873	6,545
25	25	0	Gwariant Gweithredu Arall (Nodyn 9)	-69	-69	0
47,119	926	46,193	Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi (Nodyn 10)	40,191	1,020	39,171
-20,371	-20,371	0	Grant y Swyddfa Gartref sy'n daladwy tuag at y gosod o fudd-dal ymddeol	-18,991	-18,991	0
-154,736	-154,736	0	Trethiant ac incwm grant amhenodol (Nodyn 11)	-163,828	-163,828	0
46,844	-1,714	48,558	GWEDDILL(-)/DIFFYG(+) AR DDARPARU GWASANAETHAU	39,721	-5,995	45,716
-2,128	-2,128	0	(Gweddill) neu ddiffyg ar adbriso OAP	-793	-793	0
-188,625	0	-188,625	(Enillion) / colledion actiwaraidd ar asedau / dyledion	181,762	0	181,762
-190,753	-2,128	-188,625	Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall	180,969	-793	181,762
-143,909	-3,842	-140,067	CYFANSWM INCWM A GWARIANT HOLLGYNHWYSFAWR	220,690	-6,788	227,478

Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn y Grŵp

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd wrth gefn sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, a ddadansoddir i 'gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy' (h.y. y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethiant lleol) a chronfeydd wrth gefn eraill. Mae'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn yn sut mae'r symudiadau ym mlwyddyn cronfeydd wrth gefn y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu dadansoddi rhwng enillion a cholledion a dynnir yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, a'r addasiadau statudol angenrheidiol i ddychwelyd at y symiau sy'n daladwy i'r dreth gyngor am y flwyddyn. Mae'r llinell Cynnydd/(Gostyngiad) yn dangos y symudiadau Balans Cronfa Gyffredinol statudol yn y flwyddyn yn dilyn yr addasiadau hynny.

	Balans Cronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbynebaw Cyfalaf wrth Gefn £000	Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig £000	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn Defnyddiadwy £000	Cronfeydd wrth Gefn Annefnuddadwy £000	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn y Comisiynydd Heddlu a Throsedd £000
Balans ar 31 Mawrth 2019	23,642	9	0	23,651	-1,844,226	-1,820,575
<u>Symudiad yn y Cronfeydd wrth Gefn yn ystod 2019-2020</u>						
Cyfanswm Gwariant ac Incwm Hollgynhwysfawr	-46,844	0	0	-46,844	190,753	143,909
Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau (Nodyn 7)	48,365	45	0	48,410	-48,410	0
Cynnydd net (+)/gostyngiad (-) yn 2019-2020	1,521	45	0	1,566	142,343	143,909
Balans ar 31 Mawrth 2020	25,163	54	0	25,217	-1,701,883	-1,676,666
<u>Symudiadau yn y Cronfeydd 2020/2021</u>						
Cyfanswm Gwariant ac Incwm Hollgynhwysfawr	-39,721	0	0	-39,721	-180,969	-220,690
Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau (Nodyn 7)	45,435	2,030	0	47,465	-47,465	0
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net yn 2020-2021	5,714	2,030	0	7,744	-228,434	-220,690
Balans ar 31 Mawrth 2021	30,877	2,084	0	32,961	-1,930,317	-1,897,356

1: Mae balans y gronfa gyffredinol yn cynnwys y cronfeydd wrth gefn hynny sydd wedi'u clustnodi'n benodol fel yr amlinellir yn Nodyn 8.

Mantolen Grŵp

Mae'r Fantolen yn dangos y gwerth ar ddyddiad y Fantolen o'r asedau a'r dyledion a gydnabyddir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae asedau net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd (asedau llai dyledion) yn cyfateb i'r cronfeydd wrth gefn sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Adroddir am gronfeydd wrth gefn mewn dau gategori. Mae categori cyntaf cronfeydd wrth gefn yn gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy, h.y. y cronfeydd wrth gefn hynny y gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gynnal lefel darbodus o gronfeydd wrth gefn ac unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (er enghraifft y Gronfa wrth Gefn Derbynebaw Cyfalaf) a ellir eu defnyddio'n unig i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled). Ail gategori cronfeydd wrth gefn yw'r rhai hynny nad yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gallu eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori o gronfeydd wrth gefn hwn yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n cofnodi enillion a cholledion nas gwirededwyd (er enghraifft y Gronfa Adbriso wrth Gefn), lle fyddai symiau ond yn dod ar gael i ddarparu gwasanaethau pe gwerthid yr asedau. Mae hefyd yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n cofnodi gwahaniaethau amseru a ddangosir yn y llinell 'Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau' yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Prif Gwnstabl	Comisiynydd Heddlu a Throsedd	Grŵp		Prif Gwnstabl	Comisiynydd Heddlu a Throsedd	Grŵp
2019-2020				2020-2021		
£000	£000	£000		£000	£000	£000
0	58,174	58,174	Tir ac Eiddo	0	58,434	58,434
0	11,698	11,698	Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	0	10,882	10,882
1,738,023	0	0	Dyledwyr tymor hir i'r CHTh (nodyn 34)	1,962,371	0	0
1,738,023	69,872	69,872	Asedau Tymor Hir (nodyn 12)	1,962,371	69,316	69,316
0	0	0	Buddsoddiadau Tymor Byr (nodyn 36)	0	6,000	6,000
0	1,963	1,963	Asedau a Gadwyd ar Werth (nodyn 16)	0	1,135	1,135
634	0	634	Rhestr Eiddo (nodyn 13)	534	0	534
894	12,577	13,471	Dyledwyr Tymor Byr (nodyn 14)	1,158	8,961	10,119
6,791	0	0	Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	7,988	0	0
0	15,514	15,514	Arian parod ac arian parod cyfwerth (nodyn 15)	0	15,868	15,868
8,319	30,054	31,582	Asedau Cyfredol	9,680	31,964	33,656
0	-5,658	-5,658	Benthyciadau Tymor Byr (nodyn 36)	0	-535	-535
-12,092	-2,341	-14,433	Credydwyr Tymor Byr ac Incwm Gohiriedig (nodyn 17)	-16,419	-2,254	-18,673
0	-810	-810	Prydles Cyllid Tymor Byr (nodyn 31)	0	-877	-877
-1,528	-5,263	0	Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	-1,692	-6,296	0
0	-190	-190	Darpariaethau (nodyn 18)	0	-44	-44
-13,620	-14,262	-21,091	Dyledion Cyfredol	-18,111	-10,006	-20,129
0	-648	-648	Darpariaethau (nodyn 18)	0	-727	-727
0	-1,738,023	0	Credydwr tymor hir	0	-1,962,371	0
0	-9,255	-9,255	Benthyciadau Tymor Hir (nodyn 36)	0	-8,875	-8,875
0	-9,103	-9,103	Prydles Cyllid Tymor Hir (nodyn 31)	0	-8,226	-8,226
-1,738,023	0	0	Dyledion Tymor Hir eraill (nodyn 34)	-1,962,371	0	0
0	0	-1,738,023	Dyled yn berthnasol i Gynllun Pensiwn Diffiniedig (nodyn 34)	0	0	-1,962,371
-1,738,023	-1,757,029	-1,757,029	Dyledion Tymor Hir	-1,962,371	-1,980,199	-1,980,199
-5,301	-1,671,365	-1,676,666	Asedau Net	-8,431	-1,888,925	-1,897,356
			Ariennir gan:			
0	25,217	25,217	Cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy (nodiadau 7 a 8)	0	32,961	32,961
-5,301	-1,696,582	-1,701,883	Cronfeydd wrth Gefn Annefyddiadwy (nodyn 20)	-8,431	-1,921,886	-1,930,317
-5,301	-1,671,365	-1,676,666	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn	-8,431	-1,888,925	-1,897,356

Datganiad o Gyfrifon Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru 2020-2021

Datganiad Llif Arian y Grŵp

Mae'r Datganiad Llif Arian Parod yn dangos y newidiadau mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod y cyfnod hysbysu. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn creu ac yn defnyddio arian parod a chyfwerth ag arian parod gan lifoedd arian parod fel gweithgarwch gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae'r nifer o lifoedd arian parod net sy'n codi o weithgarwch gweithredu yn ddangosydd allweddol o'r graddau yr ariennir gweithrediadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd drwy drethiant ac incwm grant neu o dderbynwyr gwasanaethau a ddarperir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae gweithgarwch buddsoddi yn cynrychioli'r graddau y mae all-lifoedd arian parod wedi'u gwneud ar gyfer adnoddau sydd wedi'u bwriadu i gyfrannu at gyflawniad gwasanaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y dyfodol. Mae llifoedd arian parod sy'n codi o weithgarwch ariannu'n ddefnyddiol wrth ragfynegi hawliadau ar lifoedd arian parod yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthyca) i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

2019-2020 £000		2020-2021 £000
46,844	Gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau	39,721
-53,701	Addasu gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau sydd ddim yn arian parod (Nodyn 21)	-57,646
827	Addasu ar gyfer eitemau a geir yn y gweddill (-) neu'r diffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau sy'n buddsoddi ac ariannu gweithgarwch	2,242
-6,030	Llifoedd arian parod net o Weithgarwch Gweithredol (Nodyn 21)	-15,683
2,041	Gweithgarwch buddsoddi (Nodyn 22)	9,016
2,517	Gweithgarwch Cyllido (Nodyn 23)	6,313
-1,472	Cynnydd (-) neu ostyngiad (+) mewn arian parod ac arian parod cyfwerth	-354
14,042	Arian parod ac arian parod cyfwerth ar ddechrau'r cyfnod hysbysu (nodyn 15)	15,514
15,514	Arian parod ac arian parod cyfwerth ar ddiwedd y cyfnod hysbysu (nodyn 15)	15,868

Nodiadau i Ddatganiad Cyfrifon y Grŵp

1. Ail-ddatganiad o Ddatganiadau'r blynyddoedd blaenorol

Nid oes newidiadau sydd angen ailddatgan Datganiad y flwyddyn flaenorol.

2. Safonau Cyfrifyddu sydd wedi'u rhannu ond heb eu mabwysiadu eto

Mae'r Cod yn gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddadlennu gwybodaeth sy'n berthnasol i effaith newid cyfrifyddu a fydd yn angenrheidiol gan safon cyfrifyddu newydd sydd wedi'i roi ond sydd eto i'w fabwysiadu gan y Cod. Bydd angen y newidiadau canlynol o 1 Ebrill 2022:

- a) Diffiniad o Fusnes: Diwygiadau i IFRS 3 Cyfuniadau Busnes
- b) Diwygio Meincnod Cyfradd Llog: Diwygiadau i IFRS 9, IAS 39 ac IFRS 7
- c) Diwygio Meincnod Cyfradd Llog Rhan 2: Diwygiadau i IFRS 9, IAS 39 ac IFRS 7, IFRS 4 a IFRS 16,

3. Synnwyr Cyffredin Hanfodol wrth gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifyddu a amlinellir yn y Datganiadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gorfod gwneud synnwyr cyffredin penodol ynghylch trafodion cymhleth neu'r rhai hynny sy'n cynnwys ansicrwydd ynghylch digwyddiadau'r dyfodol. Y barnau hanfodol a wnaed yn Datganiad o Gyfrifon yw:-

Mae ansicrwydd yn parhau ynghylch newidiadau arfaethedig i ariannu'r Heddlu yn y tymor canolig. Roedd hyn angen adolygiad strwythurol sydd nawr yn cael ei weithredu. Mae cynlluniau ar waith i gydbwysu'r gyllideb yn y dyfodol fel y nodir yn y cynllun ariannol tymor canolig; fodd bynnag, nid yw'n sicr a fydd y lefelau presennol o gyllid yn ddigonol er mwyn bodloni'r adnoddau sydd eu hangen dros gyfnod y cynllun ariannol tymor canolig (MTFP) ac felly bydd cylchoedd cynllunio sefydliadol blynyddol yn digwydd yn unol â'r Strategaeth Ariannol a gynhwysir yn yr MTFP.

4. Rhagdybiaethau a Wnaed am y Dyfodol a Ffynonellau Mawr Eraill o Amcangyfrif Ansicrwydd

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys ffigurau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar ragdybiaethau a wnaed gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd lle nad yw'r union swm yn hysbys eto. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau presennol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir penderfynu ar gydbwysedd gyda sicrwydd, gallai canlyniadau mewn gwirionedd fod yn hollol wahanol i'r rhagdybiaethau ac amcangyfrifon.

Mae eitemau o fewn Mantolen y Grŵp ar 31 Mawrth 2021 y mae risg sylweddol o addasu deunydd ar eu cyfer yn y flwyddyn i ddod fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw canlyniadau Presennol yn wahanol i Ragdybiaethau
Dyled Pensiynau	Mae amcangyfrif o'r ddyled net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o farnau cymhleth sy'n berthnasol i'r gyfradd ostyngol a ddefnyddiwyd, y gyfradd y rhagwelir cyflogau i godi, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwoldeb ac elw disgwylidiedig asedau cronfeydd pensiwn. Mae cwmni o actiwariaid ymgynghorol wedi ymgysylltu i roi cyngor arbenigol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ynghylch y rhagdybiaethau i'w cymhwyso.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol ar y ddyled bensiwn net. Mae effaith cynnydd neu ostyngiad yn y rhagdybiaethau e.e. cynnydd neu ostyngiad yn y gyfradd ostyngol wedi'i amlinellu yn Nodyn 34.

5. Eitemau Incwm a Gwariant Sylweddol

Dangosir holl eitemau incwm a gwariant sylweddol perthnasol ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

6. Digwyddiadau ar ôl Dyddiad y Fantolen

Mae digwyddiadau sylweddol sydd ar ôl y dyddiad hysbysu ond cyn i'r datganiadau ariannol gael eu hawdurdodi i'w rhyddhau yn cael eu hadlewyrchu yn y datganiadau a nodiadau ariannol. Os yw digwyddiadau yn darparu gwybodaeth ynghylch amodau sy'n bodoli ar 31 Mawrth 2021, mae'r ffigyrau yn y datganiadau a nodiadau ariannol wedi'u haddasu ar bob cyfrif i adlewyrchu effaith y wybodaeth hon.

7. Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Sail Ariannu o dan Reoliadau

Mae'r nodyn yn manylu'r addasiadau a wneir i'r cyfanswm incwm a gwariant hollgynhwysfawr a gydnabyddir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y flwyddyn i adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol (GAAP) a darpariaethau statudol.

Balans Cronfa Gyffredinol:

Balans Cronfa Gyffredinol yw'r gronfa statudol y mae angen i dderbynebau Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael eu talu ac ohonynt y bodlonir holl ddyledion y Comisiynydd Heddlu a Throsedd oni bai i'r graddau y gall rheolau statudol ddarparu fel arall. Gall y rheolau hyn hefyd fanylu'r flwyddyn ariannol y dylai'r dyledion a'r taliadau effeithio ar y Balans Cronfa Gyffredinol sydd nid o anghenraid yn unol ag arfer cyfrifyddu iawn. Mae'r Balans Cronfa Gyffredinol felly'n crynhoi'r adnoddau y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'i rymuso'n statudol i wario ar ei wasanaethau neu fuddsoddiad cyfalaf (neu'r diffyg adnoddau y mae gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gasglu) ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Cronfa Derbynebau Cyfalaf wrth Gefn

Mae'r Gronfa Derbynebau Cyfalaf wrth Gefn yn cadw'r enillion o waredu tir neu asedau eraill. Maent wedi'u cyfyngu gan statud rhag cael eu defnyddio yn hytrach nag ariannu gwariant cyfalaf hanesyddol. Mae'r balans ar y gronfa wrth gefn yn dangos yr adnoddau sydd eto i'w cymhwyso at y dibenion hyn ar ddibenion y flwyddyn.

Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig

Mae'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig (Cronfa wrth Gefn) yn cadw'r grantiau a'r cyfraniadau a dderbynnir tuag at brosiectau cyfalaf y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi bodloni'r amodau a fyddai fel arfer angen ad-dalu'r arian, ond sydd eto i'w cymhwyso i fodloni gwariant. Mae'r balans wedi'i gyfyngu gan delerau grant ynghylch y gwariant cyfalaf y gellir ei gymhwyso yn erbyn a/neu ar gyfer y flwyddyn ariannol y gall hyn ddigwydd.

2020-2021	Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn			Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn Annefnfyddadwy £000
	Balans Cronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbynebaw Cyfalaf wrth Gefn £000	Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig £000	
Addasiadau i Adnoddau Refeniw:				
Costau pensiynau (trosglwyddwyd i'r (neu o'r) gronfa bensiynau wrth gefn)	42,585	0	0	-42,585
Costau i ddibrisio neu ddiffyg ar asedau anghyfredol	5,386	0	0	-5,386
Colledion adbriso ar eiddo, peiriannau ac offer	0	0	0	0
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwysir	-124	0	0	124
Tâl Gwyliau (trosglwyddwyd i'r cyfrif absenoldebau cronedig)	3,131	0	0	-3,131
Offerynnau Ariannol (trosglwyddwyd i'r FIAA)	0	0	0	0
Gwrthdroi cofnodion a geir yn y SDPS o ran gwariant cyfalaf (a godir i'r CAA).	2,050	0	0	-2,050
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Refeniw	53,028	0	0	-53,028
Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf:				
Trosglwyddo elw gwerthiant Asedau Anghyfredol o refeniw i'r gronfa derbynebaw cyfalaf wrth gefn	-2,118	2,118	0	0
Darpariaeth statudol ar gyfer ad-dalu dyled	-2,629	0	0	2,629
Gwariant cyfalaf a ariannir o falansau refeniw	-2,846	0	0	2,846
Cyfanswm Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf	-7,593	2,118	0	5,475
Addasiadau i Adnoddau Cyfalaf:				
Cymhwyso grantiau cyfalaf i ariannu cyfalaf	0	0	0	0
Defnyddio'r Gronfa Derbynebaw Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	-88	0	88
Taliadau arian parod o ran derbynebaw cyfalaf a ohiriwyd	0	0	0	0
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Cyfalaf	0	-88	0	88
Cyfanswm Addasiadau	45,435	2,030	0	-47,465

2019-2020	Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn			Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn Annefnfyddadwy £000
	Balans Cronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbynebaw Cyfalaf wrth Gefn £000	Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig £000	
Addasiadau i Adnoddau Refeniw:				
Costau pensiynau (trosglwyddwyd i'r (neu o'r) gronfa bensiynau wrth gefn)	47,725	0	0	-47,725
Costau i ddibrisio neu ddiffyg ar asedau anghyfredol	6,354	0	0	-6,354
Colledion adbriso ar eiddo, peiriannau ac offer	0	0	0	0
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwysir	-472	0	0	472
Tâl Gwyliau (trosglwyddwyd i'r cyfrif absenoldebau cronedig)	833	0	0	-833
Offerynnau Ariannol (trosglwyddwyd i'r FIAA)	0	0	0	0
Gwrthdroi cofnodion a geir yn y SDPS o ran gwariant cyfalaf (a godir i'r CAA).	380	0	0	-380
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Refeniw	54,820	0	0	-54,820

2019-2020 (Parhad)	Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn			Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn Annefnyddadwy £000
	Balans Cronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbynebaw Cyfalaf wrth Gefn £000	Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig £000	
Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf:				
Trosglwyddo elw gwerthiant Asedau Anghyfredol o refeniw i'r gronfa derbynebaw cyfalaf wrth gefn	-355	355	0	0
Darpariaeth statudol ar gyfer ad-dalu dyled	-2,369	0	0	2,369
Gwariant cyfalaf a ariannir o falansau refeniw	-3,731	0	0	3,731
Cyfanswm Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf	-6,455	355	0	6,100
Addasiadau i Adnoddau Cyfalaf:				
Cymhwyso grantiau cyfalaf i ariannu cyfalaf	0	0	0	0
Defnyddio'r Gronfa Derbynebaw Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	-310	0	310
Taliadau arian parod o ran derbynebaw cyfalaf a ohiriwyd	0	0	0	0
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Cyfalaf	0	-310	0	310
Cyfanswm Addasiadau	48,365	45	0	-48,410

8. Trosglwyddiadau i/o Gronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd

Mae'r nodyn hwn yn amlinellu'r symiau a neilltuwyd o falansau'r Gronfa Gyffredinol mewn cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd i roi cyllid ar gyfer cynlluniau gwariant yn y dyfodol a'r symiau a bostiwyd yn ôl o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd i fodloni gwariant yn 2020-2021. Y symudiad net yn 2020-2021 oedd cynnydd o £5.486m.

Cronfa wrth Gefn:	Balans ar 31 Mawrth 2019 £'000	Trosglwyddia dau Allan 2019-2020 £'000	Trosglwyddiada u i Mewn 2019-2020 £'000	Balans ar 31 Mawrth 2020 £'000	Trosglwyddia dau Allan 2020-2021 £'000	Trosglwyddia au i Mewn 2020-2021 £'000	Balans ar 31 Mawrth 2021 £'000
Cronfa Gyfalaf wrth Gefn	2,060	-801	1,743	3,002	0	0	3,002
Cronfa wrth Gefn Pensiynau Afiechyd	915	0	200	1,115	-140	0	975
Cronfa wrth Gefn PFI	4,333	-1,200	44	3,177	-71	0	3,106
Cronfa Digwyddiadau Difrifol	2,435	0	0	2,435	0	0	2,435
Cronfa Yswiriant wrth Gefn	1,173	0	0	1,173	0	0	1,173
Diogelwch a Chynnal a Chadw Stadau	1,033	-131	1,377	2,279	-490	103	1,892
Cronfa Balansau Partneriaethau wrth Gefn	653	0	21	674	-50	109	733
Cronfa Rheoli Newid wrth Gefn	5,949	-659	0	5,290	-259	1,945	6,976
Cronfa hyfforddi wrth gefn	0	0	100	100	0	500	600
Cronfa wrth gefn Uplift	0	0	0	0	0	1,577	1,577
Rhwydwaith Gwasanaethau Brys (ESN)	0	0	0	0	0	158	158
COVID ac Adfer o COVID	0	0	0	0	0	597	597
PEQF	0	0	0	0	0	325	325
FCIN	0	0	0	0	0	1,080	1,080
Cronfa Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd	461	0	49	510	-89	87	508
Cronfa Gyfreithiol wrth Gefn (SCHTh)	56	0	0	56	0	54	110
Cronfa wrth Gefn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	182	-19	0	163	0	50	213
	19,250	-2,810	3,534	19,974	-1,099	6,585	25,460

9. Gwariant Gweithredu Eraill

	2020-2021 £000	2019-2020 £000
Enillion (-)/colledion(+) ar waredu asedau anghyfredol	-69	25
	-69	25

10. Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi

	2020-2021 £000	2019-2020 £000
Llog taladwy a chostau tebyg	1,027	1,055
Cost llog pensiwn a'r elw disgwylledig ar asedau pensiynau	39,171	46,193
Llog derbyniadwy ac incwm tebyg	-7	-129
	40,191	47,119

11. Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol

	2020-2021 £000	2019-2020 £000
Incwm Treth Gyngor:		
Cyngor Sir Ddinbych	-11,704	-11,098
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	-15,540	-14,856
Cyngor Sir Ynys Môn	-9,164	-8,780
Cyngor Gwynedd	-15,088	-14,441
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	-14,734	-13,968
Cyngor Sir y Fflint	-18,760	-17,887
Incwm Cyfraddau Annomestig	-11,548	-11,841
Grantiau llywodraeth heb eu clustnodi	-67,166	-61,393
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau	-124	-472
	-163,828	-154,736

12. Eiddo, Peiriannau ac Offer

Symudiadau yn 2020/21	Tir ac Adeiladau yn cynnwys PFI £000	Mastiau a Saffleoedd £000	Peiriannau ac Offer £000	Cerbydau £000	Cyfanswm Asedau Gweithredol £000	Asedau Dros Ben (Anweithredol) £000	Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu £000	Cyfanswm Anweithredol £000	Cyfanswm Asedau Anghyfredol £000
Cost neu Bris									
Ar 1 Ebrill 2020	80,098	100	21,627	10,209	112,034	0	100	100	112,134
Ychwanegiadau	209	0	1,424	1,146	2,779	0	2,479	2,479	5,258
Cynnydd (+)/gostyngiadau (-) adbriso a gydnabyddir yn y Gronfa Adbriso wrth Gefn	-1,166	0	0	0	-1,166	1,345	0	1,345	179
Cynnydd (+)/gostyngiadau (-) adbriso a gydnabyddir yn y Gweddill/Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau	-86	0	0	0	-86	0	0	0	-86
Datgydnabod – gwarediadau	0	0	0	-1,487	-1,487	0	0	0	-1,487
Symudiadau eraill mewn cost neu brisio Asedau a ailddosbarthwyd (i)/o gadwyd ar werth	-501	0	-732	0	-1,233	501	732	1,233	0
	0	0	0	0	0	-1,135	0	1,135	-1,135
Balans ar 31 Mawrth 2021	78,554	100	22,319	9,868	110,841	711	3,311	4,022	114,863
Dibrisio ac Amhariad Cronedig									
Ar 1 Ebrill 2020	-22,024	-100	-13,593	-6,545	-42,262	0	0	0	-42,262
Cost Dibrisio	-978	0	-3,007	-1,312	-5,297	0	0	0	-5,297
Dibrisiad wedi'i ysgrifennu i'r Gronfa Adbriso wrth Gefn	612	0	0	0	612	0	0	0	612
Datgydnabod - gwarediadau	0	0	0	1,400	1,400	0	0	0	1,400
Balans ar 31 Mawrth 2021	-22,390	-100	-16,600	-6,457	-45,547	0	0	0	-45,547
Gwerth Ased									
Balans ar 31 Mawrth 2021	56,164	0	5,719	3,411	65,294	711	3,311	4,022	69,316
Balans ar 31 Mawrth 2020	58,074	0	8,034	3,664	69,772	0	100	100	69,872

* mae'r rhain yn cynnwys 4 Gorsaf Heddlu fach nad ydynt bellach yn weithredol ond nad ydynt yn cyrraedd y meini prawf Asedau penodol a Ddelir i'w Gwerthu (Nodyn 16)

Symudiadau yn 2019/2020	Tir ac Adeiladau yn cynnwys PFI £000	Mastiau a Saffleoedd £000	Peiriannau ac Offer £000	Cerbydau £000	Cyfanswm Asedau Gweithredol £000	Tai Heddlu (Anweithredol) £000	Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu £000	Cyfanswm Anweithredol £000	Cyfanswm Asedau Anghyfredol £000
Cost neu Bris									
Ar 1 Ebrill 2019	76,353	105	49,663	11,599	137,720	294	1,707	2,001	139,721
Ychwanegiadau	466	0	3,651	1,671	5,788	0	586	586	6,374
Cynnydd (+)/gostyngiadau (-) adbriso a gydnabyddir yn y Gronfa Adbriso wrth Gefn	1,208	0	0	0	1,208	0	0	0	1,208
Cynnydd (+)/gostyngiadau (-) adbriso a gydnabyddir yn y Gweddill/Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Datgydnabod – gwarediadau	-122	0	0	-989	-1,111	-294	0	-294	-1,405
Datgydnabod – arall	0	-5	-31,687	-2,072	-33,764	0	0	0	-33,764
Symudiadau eraill mewn cost neu brisio Asedau a ailddosbarthwyd (i)/o gadwyd ar werth	2,193	0	0	0	2,193	0	-2,193	-2,193	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Balans ar 31 Mawrth 2020	80,098	100	21,627	10,209	112,034	0	100	100	112,134

Symudiadau yn 2019/2020 (parhad)	Tir ac Adeilad Inc. PFI	Mastiau a Safleoedd	Peiriannau ac Offer	Cerbydau	Cyfanswm Asedau Gweithredol	Tai Heddlu (Anweithredol)	Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Anweithredol	Cyfanswm Asedau Anghyfredol
Dibrisio ac Amhariad Cronedig									
Ar 1 Ebrill 2019	-20,094	-105	-42,999	-8,386	-71,584	-34	0	-34	-71,618
Cost Dibrisio	-1,005	0	-2,281	-1,214	-4,500	-8	0	-8	-4,508
Dibrisiad wedi'i ysgrifennu i'r Gronfa Adbrisio wrth Gefn	921	0	0	0	921	0	0	0	921
Dibrisiant wedi'i nodi Dros Ben/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Colledion (-)/gwrthdroadau (+) a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbrisio	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Colledion (-)/gwrthdroi (+) a gydnabyddir Dros Ben/Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau #	-1,846	0	0	0	-1,846	0	0	0	-1,846
Datgydnabod – gwarediadau	0	0	0	983	983	42	0	42	1,025
Datgydnabod – arall	0	5	31,687	2,072	33,764	0	0	0	33,764
Ar 31 Mawrth 2020	-22,024	-100	-13,593	-6,545	-42,262	0	0	0	-42,262
Gwerth Llyfr Net									
Ar 31 Mawrth 2020	58,074	0	8,034	3,664	69,772	0	100	100	69,872
Ar 31 Mawrth 2019	56,259	0	6,664	3,213	66,136	260	1,707	1,967	68,103

Mae hyn yn ymwneud yn bennaf â phrisio cyfleuster Pencadlys Rhanbarthol newydd Wrecsam yn Llai, ac mae o ganlyniad i'r dull prisio a ddefnyddir i gyfrifo Gwerth Defnydd Presennol yr ased yn hytrach na'i gost cyfalaf adeiladu.

Dibrisiant

Defnyddiwyd yr oes defnyddiol a'r cyfraddau dibrisiant canlynol wrth gyfrifo dibrisiant:

Tir ac Adeiladau Eraill 35-60 oed
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer 3-10 mlynedd

Ymrwymadau Cyfalaf

Ar 31 Mawrth 2021, roedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi ymrwymo'n gytundebol i waith cyfalaf ar Dir ac Adeiladau a oedd yn cyfateb i £0.058miliwn, a oedd yn ymwneud ag adnewyddu Gorsaf Heddlu Pwllheli.

Effeithiau Newidiadau mewn Amcangyfrifon

Nid oedd unrhyw newidiadau perthnasol i'r dull amcangyfrif.

Ailbrisio

Cafodd holl eiddo'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu hailbrisio ar 1 Ebrill 2014. Yn dilyn hynny, cynhelir rhaglen dreigl o brisiadau sy'n sicrhau bod pob eiddo'n cael ei ailbrisio unwaith o fewn y cylch 5 mlynedd statudol, a bod y cylch llawn cyntaf wedi'i gwblhau yn 2020-2021.

Roedd eiddo gweithredol yn cael ei werthfawrogi gan ddefnyddio Gwerth Sylweddoladwy Net mewn Defnydd Presennol a Chost Amnewid wedi'i Dibrisio. Roedd eiddo anweithredol yn cael eu gwerthfawrogi gan ddefnyddio Gwerth Teg lle bo hynny ar gael. Roedd y prisiad hefyd yn cynnwys adolygiad o oes defnyddiol yr asedau. Nid yw'r newid mewn bywyd defnyddiol wedi cael unrhyw effaith ariannol berthnasol ar y cyfrifon.

Ymgwymerwyd â'r prisiad gan brisiwr annibynnol, Mr G.S.C. Harbord MA MRICS IRRV (Anrh) o Wilks Head & Eve Syrfewyr

Siartredig. Gwnaeth y priswyr y sylwebaeth ganlynol yn eu hadroddiad ar gyfer 2019-2020 – 'Mae ein hadolygiad (ac unrhyw brisiadau a gwblhawyd yn ystod 2019-20) yn cael ei adrodd ar sail 'ansicrwydd prisio materol' yn unol â VPS 3 a VPGA 10 o'r RICS Red Book Global. O ganlyniad, dylai llai o sicrwydd – a lefel uwch o rybudd – fod ynghlwm wrth ein hadolygiad/prisiad nag a fyddai fel arfer yn wir. O ystyried yr effaith anhysbys y gallai COVID-19 ei chael ar y farchnad eiddo tiriog, rydym yn argymhell eich bod yn adolygu'r portffolio yn rheolaidd. Fodd bynnag, mae adroddiad 2020-2021 yn nodi 'ar y dyddiad sylwadau y mae marchnadoedd eiddo yn gweithredu'n bennaf eto, gyda chyfaint trafodion a thystiolaeth berthnasol arall ar lefelau lle mae cwantwm digonol o dystiolaeth o'r farchnad yn bodoli i seilio barn ar werth. Yn unol â hynny, ac er mwyn osgoi amheuaeth, nid adroddir bod ein sylwebaeth yn destun 'ansicrwydd prisio materol' fel y'i diffinnir gan VPS 3 a VPGA 10 o'r Prisio RICS –Safonau Byd-eang'.

13. Stocrestr

	Storfeydd y Pencadlys		Storfeydd Eraill		Cyfanswm
	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021
	£0	£0	£0	£0	£0
Y balans a gedwir ar ddechrau'r flwyddyn	263	217	371	468	634
Pryniannau	497	520	292	336	789
Cydnabyddir fel cost yn y flwyddyn	-504	-474	-383	-433	-887
Balansau wedi'u dileu	-2	0	0	0	-2
Y balans a gedwir ar ddiwedd y flwyddyn	254	263	280	371	534

Mae canolfan ddisbarthu genedlaethol yr heddlu wedi bod yn cyflenwi Cyfarpar Diogelu Personol yn rhad ac am ddim i bob Heddlu, roedd hyn yn werth £0.055m ar 31.3.2021 ac nid yw wedi'i gynnwys yn ffigur y Fantolen.

14. Dyledwyr a Thaliadau Ymlaen Llaw

	2020-2021	2019-2020
	£000	£000
Symiau'n syrthio sy'n ddyledus mewn blwyddyn –		
Derbyniadau Masnach	7,526	5,000
Rhagdaliadau	1,158	894
Symiau derbyniadwy eraill	1,435	7,577
	10,119	13,471

15. Arian Parod ac Arian Parod Cyfwerth

Mae'r balans arian parod ac arian parod cyfwerth yn cynnwys yr elfennau canlynol:

	2020-2021	2019-2020
	£000	£000
Cyfrifon Cyfredol Banc	-1,220	8,445
Arian parod a gedwir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	40	40
Blaendaliadau Tymor Byr gyda Banciau / Cymdeithasau Adeiladu	17,048	7,029
	15,868	15,514

16. Asedau a Gadwyd ar Werth

Mae'r asedau a gedwir ar werth gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn eiddo gweddilliol yr heddlu. Mae'r balans a gyflwynwyd o 2019-2020 yn ymwneud â gwerthu hen safle'r Pencadlys Rhanbarthol a Gorsaf yr Heddlu yn Wrecsam, a chwblhawyd ei werthiant yn 2020-2021.

	Presennol		Anghyfredol	
	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020
	£000	£000	£000	£000
Balans sy'n weddill ar ddechrau'r flwyddyn	1,963	1,963	0	0
Asedau sydd newydd eu dosbarthu fel cadwyd ar werth:				
Eiddo, Peiriannau ac Offer	1,135	0	0	0
Enillion adbriso	0	0	0	0
Asedau a werthwyd	-1,963	0	0	0
Balans sy'n weddill ar ddiwedd y flwyddyn	1,135	1,963	0	0

17. Credydwy'r ac Incwm Gohiriedig

	2020-2021 £'000	2019-2020 £'000
Symiau'n syrthio sy'n ddyledus mewn blwyddyn –		
Taliadau masnach	5,320	4,448
Dyledion eraill	12,071	8,703
Credydwy'r tymor byr	17,391	13,151
Incwm Gohiriedig	1,282	1,282
	18,673	14,433

18. Darpariaethau

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi darparu yn y cyfrifon am ddau ddiben. Y cyntaf yw hawliadau yswiriant. Mae gan yr Heddlu yswiriant allanol o ran risg y cyhoedd a'r cyflogwr. Mae'r Gronfa Yswiriant yn darparu ar gyfer taliadau a all fod yn ddyledus yn y blynyddoedd nesaf ar sail hawliadau hysbys hyd at 31 Mawrth 2021

Bydd y gwerth yn amrywio'n ystod y flwyddyn wrth i rai hawliadau gael eu setlo ac i hawliadau gael eu derbyn. Gall y Gronfa Yswiriant gael ei rhannu i ddwy ddarpariaeth benodol:

(i) Achosion Cyfreithiol sy'n Weddill

Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddim achosion cyfreithiol ar waith ar hyn o bryd.

(ii) Hawliadau Iawndal Anafiadau

Mae'r hawliadau iawndal anafiadau o ran anafiadau personol a ddioddefwyd lle honnir i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fod ar fai. Darperir ar gyfer yr hawliadau hynny lle ystyrir yn debygol y bydd rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wneud setliad, yn seiliedig ar brofiad o benderfyniadau'r llys yn y gorffennol ynghylch atebolrwydd a swm yr iawndal sy'n daladwy. Gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael eu had-dalu gan eu hyswirwyr, ond hyd nes y setlir hawliadau, ni chydabyddir incwm gan y bydd yswirwyr ond yn ad-dalu symiau sydd dim ond uwchben y tâl dros ben sy'n £100,000 ar gyfer achosion cyn 1 Ebrill 2018 a £150,000 am achosion rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019, £250,000 ar gyfer digwyddiadau rhwng 1 Ebrill 2019 a 31 Mawrth 2021.

Yr ail bwrpas yw darpariaethau eraill:

Darpariaethau Eraill

Mae'r Darpariaethau Eraill o ran achosion cyflogaeth a risgiau eraill a reolir.

	Hawliadau lawndal Anafiadau £000	Darpariaethau Eraill £000	Cyfanswm £000
Balans ar 1 Ebrill 2020	538	300	838
Darpariaethau Ychwanegol a wnaed yn 2020-2021	310	34	344
Symiau a Ddefnyddiwyd yn 2020-2021	-188	0	-188
Symiau nas Defnyddiwyd a Gildrowyd yn 2020-2021	-222	-1	-223
Balans ar 31 Mawrth 2021	438	333	771

O fewn y cyfanswm o £0.771 miliwn, mae £0.044 miliwn yn ymwneud â darpariaethau tymor byr ac mae £0.727 miliwn yn ymwneud â darpariaethau hirdymor.

19. Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn

Mae symudiadau yng nghronfeydd wrth gefn defnyddiadwy'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'u manylu yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn a Nodiadau 7 ac 8.

20. Cronfeydd wrth Gefn Andefnyddiadwy

	2020-2021 £000	2019-2020 £000
Cronfa Adbriso wrth Gefn	21,155	21,449
Cyfrif Addasu Cyfalaf	19,330	19,992
Cronfa Bensiynau wrth Gefn	-1,962,371	-1,738,023
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	-8,431	-5,301
Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn Andefnyddiadwy	-1,930,317	-1,701,883

Cronfa Adbriso wrth Gefn

Mae'r Gronfa Adbriso wrth Gefn yn cynnwys yr enillion sydd heb eu gwireddu a gofnodwyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd sy'n codi o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Peiriannau ac Offer. Lleiheir y balans pan mae asedau gydag enillion cronedig yn:

- Cael eu hadbriso ar i lawr neu os oes diffyg a cholli yr enillion
- Defnyddir wrth ddarparu gwasanaethau a defnyddir yr enillion drwy ddibrisio, neu
- Cael eu gwaredu a gwireddir yr enillion

Mae'r Gronfa wrth Gefn ond yn cynnwys enillion adbriso a gasglwyd ers 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crëwyd y Gronfa wrth Gefn. Mae enillion cronedig sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw yn cael eu cydgrynhai i'r balans ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

	2020-2021	2019-2020
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	21,449	19,823
Adbriso asedau ar i fyny	1,627	2,644
Adbriso asedau ar i lawr a cholledion diffyg nas codir i'r Gweddill/Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau	-836	-516
	22,240	21,951
Gweddill (-) neu ddiffyg (+) ar adbriso asedau anghyfredol nas anfonir i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau	0	0
Gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth teg a dibrisiant cost hanesyddol	-220	-226
Enillion cronedig ar asedau a werthwyd neu ddiangen	-862	-293
Swm a ddibrisiwyd i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf	-3	17
Balans ar 31 Mawrth	21,155	21,449

Cyfrif Addasu Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn cynnwys y gwahaniaethau amseru sy'n codi o'r gwahanol drefniadau am gyfrifyddu ar gyfer defnyddio asedau amhresennol ac ar gyfer ariannu caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny o dan ddarpariaethau statudol. Mae'r Cyfrif mewn debyd gyda chost caffael, adeiladu neu wella. Wrth i ddibrisiant, colledion diffyg a dileu gael eu codi i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr (gyda phenodiadau cysoni o'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn i drosi ffigyrau gwerth teg i sail cost hanesyddol). Mae'r cyfrif wedi'i gredydu gyda'r symiau a osodwyd i'r naill ochr gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel cyllid ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella.

Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi ac enillion a gydnabuwyd ar asedau a roddwyd sydd eto i'w defnyddio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion adbriso a gronnwyd ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Adbriso wrth Gefn i gadw enillion o'r fath.

Nodyn 7 yn rhoi manylion am ffynhonnell holl drafodion a benodwyd i'r Cyfrif, oni bai am y rhai hynny sy'n cynnwys y Gronfa Adbriso wrth Gefn.

	2020-2021	2019-2020
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	19,992	19,342
Gwrthdroi eitemau sy'n berthnasol i wariant cyfalaf a gafodd ei ddebydu neu'u gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr		
Costau i ddibrisio neu ddiffyg ar asedau anghyfredol	-5,386	-6,354
Swm o asedau anghyfredol a ddileuwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr wrth waredu neu werthu fel rhan o'r enillion/colledion o waredu	-2,049	-380
	-7,435	-6,734
Addasu swm a ddileuwyd o'r Gronfa Adbriso wrth Gefn	1,085	502
Cyllid cyfalaf a gymhwyswyd yn y flwyddyn:		
Defnydd o'r Gronfa Derbynebau Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	88	310
Grantiau a chyfraniadau cyfalaf sydd wedi'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ac sydd wedi eu cymhwyso i ariannu cyfalaf	124	472

	2020-2021	2019-2020
(Parhad)	£000	£000
Gwariant Cyfalaf sydd wedi'i godi yn y flwyddyn i'r Gronfa Gyffredinol	2,846	3,731
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf a godir yn erbyn balansau'r Gronfa Gyffredinol	2,629	2,369
	6,772	7,384
Balans ar 31 Mawrth	19,329	19,992

Cronfa Bensiynau wrth Gefn

Mae'r Gronfa Bensiynau wrth Gefn yn cynnwys y gwahaniaethau amseru sy'n codi o'r gwahanol drefniadau am gyfrifyddu buddion ôl-gyflogaeth ac am ariannu buddion yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfrif am fuddion ôl-gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr gan yr enillir y buddion gan weithwyr sy'n cronni blynyddoedd o wasanaeth, gan ddiweddarau'r dyledion a gydnabyddir i adlewyrchu chwyddiant, newid rhagdybiaethau ac elw buddsoddiadau ar unrhyw adnoddau a neilltuir i fodloni'r costau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn gofyn i fuddion a enillir i gael eu hariannu gan fod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gwneud cyfraniadau cyflogwyr i gronfeydd pensiwn neu yn y pen draw yn talu unrhyw bensiynau y mae'n gyfrifol yn uniongyrchol. Mae'r balans debyd ar y Gronfa Bensiynau wrth Gefn felly yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillir gan weithwyr yn y gorffennol a gweithwyr presennol a'r adnoddau mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'u neilltuo i'w bodloni. Gwnaiff y trefniadau statudol sicrhau y bydd nawdd wedi'i neilltuo erbyn yr amser i dalu'r buddion.

	2020-2021	2019-2020
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	-1,738,023	-1,878,923
Cofiannau'r ddyled(-)/ased (+) buddion diffiniedig net	-181,762	188,625
Gwrthdroi eitemau sy'n berthnasol i fuddion ymddeoliad a ddebydir neu a gredydir i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-71,205	-73,267
Cyfraniadau pensiwn cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	28,619	25,542
Balans ar 31 Mawrth	-1,962,371	-1,738,023

Cronfa wrth Gefn Derbynebau Gohiriedig

Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dderbynebau cyfalaf gohiriedig.

Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn cynnwys y gwahaniaeth a fyddai fel arall yn codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol o gronni am absenoldebau a ddigolledwyd a enillwyd ond na chymerwyd yn y flwyddyn, e.e. hawliad gwyliau blynyddol a gariwyd ymlaen ar 31 Mawrth 2021. Mae trefniadau statudol yn gofyn i'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei niwtraleiddio gan drafodion i ac o'r Cyfrif.

	2020-2021 £'000	2019-2020 £'000
Balans ar 1 Ebrill	-5,301	-4,468
Setliad neu ganslo croniad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol.	0	0
Symiau a gronnwyd ar ddiwedd y flwyddyn bresennol	-3,130	-833
Mae swm y codwyd cydnabyddiaeth swyddogion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i gydnabyddiaeth a godwyd yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	0	0
Balans ar 31 Mawrth	-8,431	-5,301

21. Datganiadau Llif Arian – Addasiad ar Ddarparu Gwasanaeth ar gyfer symudiad sydd ddim yn arian parod, gweithgarwch buddsoddi ac ariannu a chyfanswm Llif Arian Parod o Weithgarwch Gweithredu

Datganiad Llif Arian – Gweithgarwch Gweithredu

Mae llifoedd arian parod ar gyfer gweithgarwch gweithredu yn cynnwys yr eitemau canlynol:

	2020-2021 £000	2019-220 £000
Llog a dderbynnir	-6	-109
Llog a delir	986	1,011
Cyfanswm	980	902

Addasiadau ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau am symudiadau sydd ddim yn arian parod:	2020-2021 £000	2019-2020 £000
Dibrisiant, diffygion a phrisiadau disgynnol	-5,386	-6,354
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net mewn credydwyr refeniw	-4,240	34
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net mewn dyledwyr refeniw	-3,353	741
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net mewn rhestr eiddo	-99	-51
Dyled pensiwn	-42,585	-47,725
Cyfraniadau i(-)/o(+) ddarpariaethau	67	34
Cario swm o asedau anghyfredol a werthwyd (PPE, Rhestr Eiddo Pethau Anniriaethol)	-2,050	-380
Cyfanswm Symudiad sydd ddim yn Arian Parod	-57,646	-53,701

Addasiadau ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau am eitemau sy'n buddsoddi ac yn ariannu gweithgarwch:	2020-2021 £000	2019-2020 £000
Grantiau Cyfalaf a gredydir i weddill(-)/diffyg (+) ar ddarparu gwasanaethau	124	472
Enillion ar werth PPE a buddsoddiadau a phethau anniriaethol	2,118	355
Cyfanswm	2,242	827

Llif Arian Net o Gyfanswm Gweithgarwch Gweithredu	-15,683	-6,030
--	----------------	---------------

22. Datganiad Llif Arian – Gweithgarwch Buddsoddi

	2020-2021	2019-2020
	£000	£000
Prynu PPE, Eiddo Buddsoddiadau ac Asedau Anniriaethol	5,258	6,375
Prynu PPE, Eiddo Buddsoddiadau ac Asedau Anniriaethol	-2,118	-355
Enillion o fuddsoddiadau tymor byr a hir	0	-3,507
Prynu buddsoddiadau tymor byr	6,000	0
Grantiau Cyfalaf	-124	-472
Llifoedd arian parod net o Weithgarwch Buddsoddi	9,016	2,041

23. Datganiad Llif Arian – Gweithgarwch Ariannu

	2020-2021	2019-2020
	£000	£000
Derbynebaw arian parod o fenthyca tymor byr a hir	0	-15,000
Taliadau arian parod ar gyfer lleihau'r dyledion gweddilliol sy'n berthnasol i brydlesau cyllid a chontractau PFI ar y fantolen	810	748
Ad-dalu benthyca tymor byr a thymor hir	5,503	16,769
Llifoedd arian parod net o Weithgarwch Ariannu	6,313	2,517

24. Nodiadau i'r Dadansoddiad o Wariant ac Ariannu

Addasiadau rhwng Sail Ariannu a Chyfrifyddu 2020-2021				
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd yn y symiau Datganiad Incwm A Gwariant	Addasiadau ar gyfer Dibenion Cyfalaf (Nodyn 1)	Newid net ar gyfer y Pensiynau Addasiadau (Nodyn 2)	Addasiadau Eraill (Nodyn 3)	Cyfanswm Addasiadau
Comisiynydd Heddlu a Throsedd	-89	0	0	-89
Prif Gwnstabl	0	3,414	3,131	6,545
Cost Net Gwasanaeth	-89	3,414	3,131	6,456
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	-192	39,171	0	38,979
Gwahaniaeth rhwng gweddill/diffyg y Gronfa Gyffredinol a gweddill/diffyg Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar ddarparu gwasanaethau	-281	42,585	3,131	45,435

Addasiadau rhwng Sail Ariannu a Chyfrifyddu 2019-2020				
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd yn y symiau Incwm a Gwariant A Gwariant	Addasiadau ar gyfer Dibenion Cyfalaf (Nodyn 1)	Newid net ar gyfer y Pensiynau Addasiadau (Nodyn 2)	Addasiadau Eraill (Nodyn 3)	Cyfanswm Addasiadau
Comisiynydd Heddlu a Throsedd	254	0	0	254
Prif Gwnstabl	0	1,532	833	2,365
Cost Net Gwasanaeth	254	1,532	833	2,619
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	-447	46,193	0	45,746
Gwahaniaeth rhwng gweddill/diffyg y Gronfa Gyffredinol a gweddill/diffyg Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar ddarparu gwasanaethau	-193	47,725	833	48,365

Nodyn 1: Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf

Mae'r golofn yn ychwanegu enillion a cholledion dibrisiant a diffyg ac adbrisiant yn y llinell gwasanaethau, ac ar gyfer:

Gwariant gweithredu Eraill – addasiadau ar gyfer gwarediadau cyfalaf gyda throsglwyddo incwm ar waredu asedau a'r symiau a ysgrifennir a ddilëir ar gyfer yr asedau hynny;

Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi – y prisiau statudol ar gyfer ariannu cyfalaf h.y. Mae Darpariaeth Refeniw Sylfaenol a chyfraniadau refeniw arall wedi'u tynnu o incwm a gwariant arall gan nad ydynt yn cael eu codi o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol;

Trethiant ac incwm a gwariant grant amhenodol – mae grantiau cyfalaf wedi'u haddasu ar gyfer incwm na chodir tâl o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Addasir grantiau refeniw o'r rhai a dderbynnir yn y flwyddyn i'r rhai hynny a dderbynnir heb amodau neu os bodlonir amodau drwy gydol y flwyddyn. Credydur Trethiant ac Incwm a Gwariant Grant Amhenodol gyda grantiau cyfalaf a dderbynnir yn y flwyddyn heb amodau neu a fodlonwyd amodau yn y flwyddyn.

Nodyn 2: Newid net ar gyfer addasiadau pensiwn

Newid net ar gyfer tynnu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu gwariant ac incwm pensiwn Buddion Gweithiwr IAS 19:

O ran **wasanaethau** mae hyn yn cynrychioli disodli'r cyfraniadau pensiwn cyflogwr a wnaed gan yr awdurdod fel y caniatwyd gan statud a'r disodliad gyda chostau gwasanaeth presennol a chostau gwasanaeth blaenorol;

O ran **Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi** -- codir llog net ar y ddyled buddion diffiniedig i'r CIES.

Nodyn 3: Addasiadau Eraill

Gwahaniaethau eraill rhwng symiau a ddebydwyd/credydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r symiau sy'n daladwy/derbyniadwy i'w cydnabod o dan statud:

O ran **Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi** mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol am y gwahaniaethau amseru am bremymau a gostyngiadau;

Mae'r codiad o dan **Trethiant ac incwm a gwariant grant amhenodol** yn dangos y gwahaniaeth rhwng yr hyn y gellir codi tâl amdano o dan reoliadau statudol am dreth gyngor a NDR a amcanestynwyd i'w dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn a'r incwm a gydnabyddir o dan arferion cyfrifyddu sydd fel arfer yn cael eu derbyn yn y Cod. Mae hwn yn wahaniaeth amseru gan y daw unrhyw wahaniaeth ymlaen mewn Gweddill neu Ddiffyg ar y Gronfa Gasgliad yn y dyfodol.

25. Lwfansau Aelodau

Mae costau'r Pwyllgor Archwilio wedi'u rhannu'n gyfartal rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl.

Ar ddiwedd mis Mawrth 2021 roedd cyfanswm o 4 aelod.

	2020-2021		2019-2020	
	£000	Nifer Aelodau	£000	Nifer Aelodau
Lwfansau	10	4	11	4
Treuliau	0		0	
	10		11	

Ceir gwybodaeth bellach ar lwfansau taledig ar www.northwales-pcc.gov.uk.

26. Cydnabyddiaeth Swyddogion

Mae'r tabl canlynol yn gosod y dadleniadau cydnabyddiaeth ar gyfer Swyddogion Heddlu Perthnasol (a ddiffinnir fel y Prif Gwnstabl ac unrhyw Brif Swyddogion Heddlu a staff gyda chyflog llawn amser o fwy na £150,000 y flwyddyn neu swyddogion perthnasol eraill gyda chyflog dros £60,000). O fewn y tablau isod mae costau'r Prif Gwnstabl, Dirprwy Brif Gwnstabl, Prif Gwnstabl Cynorthwyol, Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau a Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gyfrifoldeb Cyfrifon y Prif Gwnstabl. Mae costau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd, Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd, Prif Swyddog Gweithredol a Phrif Swyddog Cyllid yn gyfrifoldeb Cyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Cynhwysir Uwch Swyddogion Heddlu eraill (uwchben rheng Uwcharolygydd) ac Uwch Weithwyr (deiliad swydd dynodedig o gorff llywodraeth leol) Tabl Bandio Taliadau.

2020-2021									
Deiliad Swydd:	Nodiadau:	Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau)	Bonysau	Lwfans Traul	Treuliau Eraill	Buddion mewn nwyddau	Cyfanswm cydnabyddiaeth gan eithrio cyfraniadau pensiwn	Cyfraniadau pensiwn	Cyfanswm cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn
		£	£	£	£	£	£	£	£
Prif Gwnstabl – C. Foulkes		155,809	0	5,168	6,469	6,940	174,386	48,301	222,687
Dirprwy Brif Gwnstabl		124,824	0	0	0	6,726	131,550	37,941	169,491
Prif Gwnstabl Cynorthwyol		118,009	0	20	0	5,858	123,887	36,583	160,470
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	1	83,181	0	0	0	5,780	88,961	22,342	111,303
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau		101,915	0	0	0	8,396	110,311	19,364	129,675
Comisiynydd Heddlu a Throsedd		71,400	0	0	0	0	71,400	13,566	84,966
Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd	2	6,156	0	371	6,228	0	12,755	1,103	13,858
Prif Swyddog Gweithredol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd		87,021	0	428	0	0	87,449	16,534	103,983
Prif Swyddog Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	3	42,925	0	0	0	0	42,925	8,156	51,081
Swyddog Meddygol yr Heddlu – Dr. A. Lister	4,5	18,069	0	0	0	0	18,069	2820	20,889

Nodyn 1: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2020 tan 17/01/2021 (Cydweithredu PGC – gweler Nodyn 39)

Nodyn 2: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2020 tan 14/05/2020

Nodyn 3: Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gweithio'n rhan amser, y cyflog llawn amser cyfatebol yw £73,875

Nodyn 4: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2020 tan 28/08/2020

Nodyn 5: Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gweithio i'r hyn sy'n gyfwerth ag 1 diwrnod yr wythnos. Y cyflog llawn amser cyfatebol yw £181,614

2019-2020									
Deiliad Swydd:	Nodiadau:	Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau)	Bonysau	Lwfans Traul	Treuliau Eraill	Buddion mewn nwyddau	Cyfanswm cydnabyddiaeth gan eithrio cyfraniadau pensiwn	Cyfraniadau pensiwn	Cyfanswm cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn
		£	£	£	£	£	£	£	£
Prif Gwnstabl – C. Foulkes		153,200	0	62	19,735	3,519	176,516	47,492	224,008
Dirprwy Brif Gwnstabl		121,839	0	18	0	3,718	125,575	37,016	162,591
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	1	8,027	0	480	0	94	8,601	2,106	10,707
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	2	101,853	0	37	0	2,087	103,977	31,574	135,551
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	3	30,187	0	0	0	1,629	31,816	8,131	39,947
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	4	62,668	0	2,127	1,835	0	66,630	9,426	76,056
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	5	37,111	0	0	0	2,381	39,492	6,049	45,541
Comisiynydd Heddlu a Throsedd		71,400	0	2,886	0	0	74,286	11,638	85,924
Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd		47,493	0	1,359	0	0	48,852	7,741	56,593
Prif Swyddog Gweithredol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd		84,908	0	908	0	0	85,816	13,840	99,656
Prif Swyddog Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	6	40,979	0	376	0	0	41,355	6,679	48,034
Swyddog Meddygol yr Heddlu - Dr. A. Lister	7	35,954	0	0	0	0	35,954	5,860	41,814

Nodyn 1: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2019 tan 28/04/2019

Nodyn 2: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 29/04/2019 i 31/03/2020

Nodyn 3: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 16/12/2019 i 31/03/2020 (Cydwethredu PGC – gweler Nodyn 39)

Nodyn 4: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2019 tan 31/10/2019

Nodyn 5: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon rhwng 18/11/2019 a 31/03/2020 (Dirprwydd y Pennaeth Cyllid ar gyfer Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau rhwng 01/11/2019 a 17/11/2019 fel rhan o ddyletswyddau arferol)

Nodyn 6: Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gweithio'n rhan amser, y cyflog llawn amser cyfatebol yw £68,298

Nodyn 7: Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gweithio i'r hyn sy'n gyfwerth ag 1 diwrnod yr wythnos. Y cyflog llawn amser cyfatebol yw £179,770

2020-2021

Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl a oedd yn derbyn mwy o gydnabyddiaeth na £60,000 am y flwyddyn (gan eithrio cyfraniadau pensiwn y cyflogwr):

Bandiau Cydnabyddiaeth	Nifer Gweithwyr 2020-2021	Nifer Gweithwyr 2019-2020
£60,000 - £64,999	25	27
£65,000 - £69,999	9	9
£70,000 - £74,999	7	6
£75,000 - £79,999	4	4
£80,000 - £84,999	4	4
£85,000 - £89,999	6	2
£90,000 - £94,999	1	1
£95,000 - £99,999	2	1
£100,000 - £104,999	1	0

Amlinellir y nifer o becynnau ymadael gyda chyfanswm cost bob band a chyfanswm cost y diswyddiadau gorfodol a diswyddiadau eraill yn y tabl isod:

Band cost pecynnau ymadael (yn cynnwys taliadau arbennig)	Nifer o ddiswyddiadau gorfodol		Nifer o ymadawiadau eraill a gytunwyd		Cyfanswm nifer o becynnau ymadael yn ôl band cost		Cyfanswm cost pecynnau ymadael ym mhob band	
	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021
	Rhif	Rhif	Rhif	Rhif	Rhif	Rhif	£000	£000
£ 0 - £20,000	0	2	7	6	7	8	20	45
£ 20,001 - £40,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£ 40,001 - £60,000	0	1	0	0	0	1	0	53
£ 60,001 - £80,000	0	0	0	1	0	1	0	75
£ 80,001 ac uwch	0	0	1	8	1	8	83	707

Cymhareb Tâl Canolrifol

Mae cymhareb tâl canolrifol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cymharu cydnabyddiaeth sy'n cyfateb i lawn amser y Prif Weithredwr i gydnabyddiaeth canolrifol cyfatebol i lawn amser y staff a gyflogir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae cymhareb tâl canolrifol y Prif Gwnstabl yn cymharu cydnabyddiaeth y Prif Gwnstabl i gydnabyddiaeth canolrifol sy'n gyfatebol i lawn amser y staff a gyflogir gan y Prif Gwnstabl.

	2020-2021	2019-2020
Cyflog y Prif Weithredwr	87,021	84,908
Cyflog canolrifol staff Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	35,999	34,254
Cymhareb Tâl Canolrifol:	2.4	2.5
Cyflog y Prif Gwnstabl	169,218	176,454
Cyflog canolrifol staff y Prif Gwnstabl	33,388	33,409
Cymhareb Tâl Canolrifol:	5.1	5.3

Rydym wedi defnyddio Tâl Canolrifol y Prif Gwnstabl gan mai ef yw'r swyddog rheng uchaf ar gyfer y gymhareb hon. Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gyflogedig yn rhan amser a chostau llawn amser cyfatebol yw £181,614. Nid ydym wedi defnyddio costau llawn gyfatebol Swyddogion Meddygol yr Heddlu ar gyfer y gymhareb hon gan nad ydynt yn swyddog rheng uchaf.

27. Costau Archwilio Allanol

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cael y costau canlynol ran archwiliad y Datganiad Cyfrifon a thystysgrif hawliadau grant:

	2020-2021			2019-2020		
	Grŵp	CHTh	PG	Grŵp	CHTh	PG
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru o ran gwasanaethau archwilio allanol a gynhelir gan yr archwilydd penodedig	84	42	42	86	43	43
Cyfanswm	84	42	42	86	43	43

Mae'r uchod yn dangos taliadau a wnaed o fewn y flwyddyn ariannol 2020-2021. Y ffi strategaeth a gytunwyd ar gyfer blwyddyn archwiliad mis Tachwedd 2020 hyd at fis Hydref 2021 oedd £83,699 ar gyfer 2020-2021.

28. Incwm Grant

Gwnaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gredydu'r grantiau, cyfraniadau a rhoddion canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn 2020-2021.

Wedi credydu i Drethiant ac Incwm Grant Amhenodol	2020-2021 £000	2019-2020 £000
Grant Cyfalaf y Swyddfa Gartref	124	472
Grant yr Heddlu a Grant Llawr y Swyddfa Gartref	56,100	50,738
Grant Cymorth Refeniw	11,066	10,655
Cyfran o Grant Cyfraddau Annomestig	11,548	11,841
Cyfanswm	78,838	73,706

Wedi credydu i Wasanaethau	2020-2021 £000	2019-2020 £000
Cofnodion Troseddol Swyddfa Cofnodion Troseddol	698	657
Gostyngiad Cyflymder	1,014	1,005
Swyddogion Cefnogi Cymunedol Llywodraeth Cymru	3,530	3,384
Rhaglen Cyswllt Ysgolion	389	391
Nawdd ACE	0	247
Grant PFI	1,245	1,298
Grant Seiber	180	124
Deddfau Enillion Trosedd	154	241
Grantiau Diogelwch	2,424	2,313
Grant Strydoedd Diogelach y CHTh	993	0
Rhaglen Atal Cyffuriau (DIP)	511	478
Comisiynu/Gwasanaethau Dioddefwyr	2,410	1,223
Grant Uplift Swyddogion	1,731	297
Grant Pensiwn	1,582	1,582
Grant Prentisiaeth yr Heddlu	205	0
Grant PPE Covid	422	0
Grant Ymchwydd Covid OT	309	0
Cynllun Adennill Colled Incwm	140	0
Grant Ymchwydd Covid	598	0
Grant ESN HO	158	0
Grant Taser	103	0
Grantiau Eraill	224	234
O fewn cost gwasanaethau mewn Incwm Cynhwysfawr a Datganiad Gwariant	19,020	13,474

29. Partïon Perthnasol

Nid oes buddiannau neu gysylltiadau perthnasol o'r Prif Swyddogion neu eu teuluoedd uniongyrchol, a allai ddylanwadu neu reoli'r gwneud penderfyniadau, polisiâu neu drafodion ariannol Heddlu Gogledd Cymru/Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae proses gadarn hefyd mewn lle i gymeradwyo a chofrestru buddiannau busnes staff a swyddogion heddlu.

Yn ymwneud ag Arfon Jones, a oedd yn Gomisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod 2020-2021:

- Roedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn Gyfarwyddwr BlueLight Commercial, sy'n eiddo i'w aelodau gan gynnwys cyrff plismona a sefydliadau eraill yn y sector golau glas megis y Coleg Plismona a'r Asiantaeth

Troseddu Cenedlaethol. Mae pob Comisiynydd Heddlu a Throsedd yng Nghymru a Lloegr yn aelod o BlueLight Commercial;

- Mae gwraig y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn Gyngorydd sy'n gwasanaethu ar gyfer Cyngor Wrecsam ac mae'n aelod o'r Pwyllgor Cynllunio, y Pwyllgor Craffu Diogelu a Lles, y Pwyllgor Tir ac Adeiladau Corfforaethol, y Pwyllgor Trwyddedu a'r Cyngor Iechyd Cymuned. I gael rhagor o wybodaeth am y cyllid a ddyrennir i Gyngor Wrecsam, gweler yr Hysbysiadau Penderfyniad perthnasol a gyhoeddir ar wefan Swyddfa'r Comisiynydd.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi ar Gyngor Sir Ddinbych, Cyngor Tref Abergele, Cyd-fwrdd Cangen Gogledd Cymru, Gwasanaethau Twneli a Rhwydweithiau a Chymorth Dioddefwyr o ran deiliadaeth adeiladau ar y cyd.

Mae'r Prif Gwnstabl yn ymddiriedolwr PACT (Ymddiriedolaeth Heddlu a Chymuned Gogledd Cymru) a Phentref Peryglon. Mae'r Heddlu'n dyrannu cyllid o incwm a dderbynnir drwy Gyfrif Cronfa Eiddo'r Heddlu i gefnogi prosiectau PACT sydd â'r nod o godi proffil diogelwch cymunedol, lleihau ofn troseddu'n sylweddol ac felly gwella ansawdd bywyd ledled Gogledd Cymru. Ar gyfer 2020-2021 roedd hyn yn cyfateb i £17,400 a roddwyd o'r gronfa i PACT gan gyfrannu tuag at dalu costau gweinyddu'r Gronfa o £46,774.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cymryd rhan mewn partneriaeth â HMPPS ac yn darparu cyllid i gefnogi prosiect 'Dechrau Newydd' yng Ngogledd Cymru. Diben y bartneriaeth ddeuol hon yw lleihau troseddau a marwolaethau sy'n gysylltiedig â chyffuriau drwy ddarpariaeth a chymorth cymunedol.

Gwnaeth aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ddatgan eu holl fuddiannau ariannol sy'n berthnasol i gytundebau a busnesau ar benodiad gan arwyddo cytundeb i lynu at Saith Egwyddor Bywyd Nolan a datgan unrhyw fuddiannau diwygiedig i'r Prif Weithredwr. Ceir datganiadau o ddiddordeb aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ar wefan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd www.northwales-pcc.gov.uk

30. Gwariant a Chyllido Cyfalaf

Dangosir cyfanswm swm y gwariant cyfalaf a gafwyd yn y flwyddyn yn y tabl isod (gan gynnwys gwerth asedau a gafwyd o dan brydlesau cyllid a'r cytundeb PFI), ynghyd â'r adnoddau sydd wedi'u defnyddio i'w ariannu. Os yw gwariant cyfalaf i'w ariannu yn y dyfodol gan gostau i refeniw fel asedau a gedwir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, mae'r gwariant yn arwain at gynnydd yn y Gofyniad Cyllido Cyfalaf (GCC), mesur o'r gwariant cyfalaf a godir yn hanesyddol gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd sydd eto i'w ariannu. Mae'r GCC i'w ddadansoddi yn ail ran y nodyn hwn.

	2020-2021 £000	2019-2020 £000
Gofyniad Cyllido Cyfalaf Agoriadol	30,395	30,903
Buddsoddiad Cyfalaf		
Eiddo, Peiriannau ac Offer	5,258	6,374
Asedau Anniriaethol	0	0
Gwariant Refeniw a ariannwyd o Gyfalaf o dan Statud	0	0
Ffynonellau Cyllid		
Derbynebaw Cyfalaf	-88	-310
Grantiau Llywodraeth a chyfraniadau eraill	-123	-472
Symiau a neilltuir o refeniw	0	-1,460
Cyfraniadau refeniw uniongyrchol	-2,846	-2,271
Prifswm MRP	-2,630	-2,369
Gofyniad Clo Cyllido Cyfalaf	29,966	30,395

Eglurhad o Symudiadau mewn blwyddyn

	2020-2021 £000	2019-2020 £000
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) mewn angen sylfaenol i fenthyg (nas cynorthwyr gan gymorth ariannol y llywodraeth)	381	240
Asedau a gafwyd o dan brydlesi cyllid	0	0
Asedau a gafwyd o dan gytundebau PFI/PPP	-810	-748
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) mewn Gofyniad Cyllido Cyfalaf	-429	-508

31. Prydlesi

Prydles Cyllid yn cynnwys Menter Cyllid Preifat (PFI)

Llofnodwyd y cytundeb PFI ym mis Medi 2002. Mae'r cytundeb yn darparu cyfleuster a wasanaethir sy'n cynnwys Pencadlys Rhanbarthol, Gorsaf Heddlu, Dalfa a Chymorth Gwyddonol a bloc Digwyddiadau Difrifol ym Mharc Busnes Llanelwy. Dechreuodd y cyfleuster fod ar waith ym mis Mawrth 2004. Mae'r cytundeb yn parhau am 25 mlynedd, ac mae opsiynau ar gael pan mae'r cytundeb yn dod i ben. Mae'r cytundeb yn darparu ar gyfer adolygiad o brisio o ran yr elfen o bris gwasanaeth i'w gynnal mewn cyfnodau o 5 mlynedd. Mae trafodaethau wedi arwain at ostyngiad y cytunwyd arno o £0.113 miliwn mewn tâl gwasanaeth o 1 Ebrill 2019. Derbyniodd yr Heddlu gymeradwyaeth credyd cyflawn o £19.623 miliwn ar gyfer y cynllun, sy'n cyfateb i £36.7 miliwn o nawdd referniw ychwanegol dros oes y cytundeb. Mae'r ymrwymiad cytundebol ar yr hyn sy'n weddill o'r cytundeb yn £21.407 miliwn (2019-2020 £26.594 miliwn).

Gwerth ased a gedwir ar gyfer PFI

Mae'r Ased PFI wedi'i asesu o dan y gofynion Cyfrifyddu presennol ac mae wedi'i gynnwys fel rhan o bortffolio Asedau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar y Fantolen (gweler Nodyn 12). Adbrisiwyd yr ased ar 31 Mawrth 2019 fel rhan o'r Portffolio Asedau. Mae'r tabl isod yn crynhoi'r symudiad yng ngwerth yr ased PFI.

PFI	£000
Gwerth Gros ar 31 Mawrth 2020	18,454
Dibrisiant Cronnus hyd at 31.3.2020	-2,334
Dibrisiad 2020/2021	-335
Cyfanswm Dibrisiant hyd at 31.3.2021	-2,669
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2021	15,785

Gwerth Dyled

PFI	£000
Gwerth Gros ar 31 Mawrth 2020	9,913
Ad-daliad Cyfalaf	-810
Gwerth Net ar 31 Mawrth 2021	9,103

Cyfanswm taliadau i'w gwneud dros oes y cytundeb

PFI	£000
Swm sy'n ddyledus o fewn 1 flwyddyn	2,908
Yn ddyledus o fewn 2 i 5 mlynedd	11,828
Yn ddyledus o fewn 6 i 10 mlynedd	6,671
Cyfanswm	21,407

Prydlesi Gweithredol

Cyfanswm y rhenti a dalwyd o dan gytundebau ar gyfer eiddo rhent oedd £280,000 yn 2020-21. Y taliadau prydles gofynnol yn y dyfodol sy'n ddyledus o dan brydlesi na ellir eu canslo yn y dyfodol yw:

Cytundebau Rhentu	£000
Swm sy'n ddyledus o fewn 1 flwyddyn	200
Yn ddyledus o fewn 2 i 5 mlynedd	268
Yn ddyledus o fewn 6 i 10 mlynedd	54
Cyfanswm	522

32. Colledion Diffyg

Mae'r Cod yn gofyn am ddadleniad yn ôl dosbarthiad asedau o'r symiau am golledion diffyg a gwrthdroi diffyg a godir i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Cydgrynhoir y dadleniadau hyn yn Nodyn 12 gan gysoni'r symudiad dros y flwyddyn yn y balansau Eiddo, Peiriannau ac Offer ac Asedau Anghyfyrrdadwy.

33. Buddion Terfynu

Defnyddiodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd y rheoliadau canlynol o ran buddion terfynu:

- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (lawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2006 (fel y'i diwygiwyd) a
- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (lawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2000 (fel y'i diwygiwyd)

a therfynwyd contractau nifer o weithwyr yn 2020-2021 gan achosi costau o £0.880 miliwn (2019-2020 £0.103 miliwn) fel y dadlennir yn nodyn 26.

34. Cynlluniau Pensiwn Buddion Diffiniedig

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion a gweithwyr eraill, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cynnig buddion ymddeoliad. Er na fydd y buddion hyn mewn gwirionedd yn daladwy hyd nes y bydd gweithwyr yn ymddeol, mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ymrwymiad i wneud y taliadau (ar gyfer y buddion hynny) ac i'w dadlennu pryd mae'r gweithwyr yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn:

- Gweinyddir y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar gyfer Staff yr Heddlu a Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gan Gyngor Gwynedd. Mae hwn yn gynllun cyflog terfynol budd diffiniedig a ariennir, sy'n golygu bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a gweithwyr yn talu cyfraniadau i gronfa, wedi'i chyfrifyddu ar lefel sydd â'r bwriad i fantoli'r dyledion pensiwn i asedau buddsoddiad. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn un corff rhestredig o fewn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac nid ydynt wedi'u rhannu yn y cyfrifon.

Gweithredir Cronfa Bensiwn Gwynedd o dan fframwaith rheoleiddiol y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Cyfrifoldeb Pwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd yw llywodraethu'r cynllun. Penderfynir ar bolisi yn unol â rheoliadau'r Gronfa Bensiynau. Penodir rheolwyr buddsoddiadau'r gronfa gan y pwyllgor.

Y prif risgiau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd am y cynllun yw'r rhagdybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (e.e. tyniadau ar raddfa fawr o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, arenillion bondiau a chyflawniad buddsoddiadau ecwiti a gedwir gan y cynllun. Lleiheir y rhain i ryw raddau gan y gofyniadau statudol i godi'r symiau sy'n ofynnol gan statud i'r Gronfa Gyffredinol fel y disgrifir yn y nodyn polisïau cyfrifyddu.

Trefniadau ar gyfer dyfarnu buddion ôl-ymddeoliad dewisol ar ymddeoliad cynnar - mae hwn yn drefniant buddion diffiniedig nas ariennir, lle cydnabyddir dyledion pan wneir dyfarniadau.

- Cynllun Pensiwn yr Heddlu i Swyddogion Heddlu. Mae hwn yn gynllun cyflog terfyn budd diffiniedig nas ariennir. Mae'n golygu nad oes asedau buddsoddiad wedi'u casglu i fodloni'r dyledion pensiwn. Mae angen i arian parod gael ei greu i fodloni taliadau pensiwn presennol oherwydd eu bod yn gostwng yn ddyledus yn y pen draw. O dan Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007, os yw'r symiau sy'n dderbyniadwy gan y gronfa pensiwn am y flwyddyn yn llai na'r symiau sy'n daladwy, rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd drosglwyddo swm sy'n ofynnol i fodloni'r diffyg i'r gronfa pensiwn bob blwyddyn. Yn amodol ar graffu a chymeradwyaeth seneddol, bodlonir hyd at 100% o'r gost hon gan grant ychwanegiad pensiwn llywodraeth ganolog. Fodd bynnag, os yw'r gronfa pensiwn mewn gwarged am y flwyddyn, mae angen i'r gweddill gael ei drosglwyddo o'r gronfa pensiwn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sydd yna'n gorfod ad-dalu'r swm i lywodraeth ganolog.

Trafodion sy'n Berthnasol i Fuddion Ôl-Gyflogaeth:

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod cost buddion ymddeoliad yn y gost gwasanaethau a hysbyswyd pan enillir hwy gan weithwyr yn hytrach na phan delir y buddion yn y pen draw fel pensiynau. Fodd bynnag, mae'r gost mae angen i ni ei wneud yn erbyn y dreth gyngor yn seiliedig ar yr arian parod sy'n daladwy yn y flwyddyn. Felly caiff cost wirioneddol buddion cyflogaeth/ymddeoliad o'r Gronfa Gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn eu gwrthdroi.

Ar hyn o bryd, mae gan Brif Gwnstabl Gogledd Cymru, ynghyd â Phrif Gwnstabiliaid eraill a'r Swyddfa Gartref, nifer o hawliadau mewn perthynas â gwahaniaethu anghyfreithlon sy'n deillio o ddarpariaethau trosiannol yn Rheoliadau Pensiwn yr Heddlu 2015. Roedd yr hawliadau hyn yn erbyn cynllun pensiwn yr Heddlu (achos Aarons) wedi'u cadw y tu ôl i ddyfarniad McCloud/Sargeant o'r blaen, ond cynhaliwyd gwrandawriad rheoli achos ym mis Hydref 2019, gyda'r Gorchymyn dilynol yn cynnwys datganiad interim bod hawl gan yr hawlwr i gael eu trin fel pe baent wedi cael gwarchodaeth drosiannol lawn ac wedi aros yn eu cynllun presennol ar ôl 1 Ebrill 2015. Er bod y datganiad interim yn berthnasol i hawlwr yn unig, eglurodd y Llywodraeth drwy Ddatganiad Gweinidogol Ysgrifenedig ar 25 Mawrth 2020 y byddai pobl nad oeddent yn hawlio budd-daliadau yn cael eu trin yn yr un modd.

Ar 16 Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Trysorlys EM ymgynghoriad ynghylch trefniadau trosiannol ar gyfer pensiynau'r sector cyhoeddus i ddileu gwahaniaethu fel y nodwyd drwy achosion McCloud/Sargeant. Cyflwynodd yr ymgynghoriad hwn ofyniad i aelodau fod wedi bod yn aelodau o'r cynllun ar neu cyn 31 Mawrth 2012 ac ar neu ar ôl 1 Ebrill 2015 i fod yn gymwys i gael eu cywiro.

Ar 4 Chwefror 2021, cyhoeddodd Trysorlys EM eu hymateb i'r ymgynghoriad a gadarnhaodd y trefniadau unioni a nodwyd yn yr ymgynghoriad, ac mae'n nodi y byddai aelodau'n cael dewis a ddylid cadw buddion o'u cynllun pensiwn etifeddiaeth, neu eu cynllun newydd, yn ystod y cyfnod unioni (2015-2022). Bydd y dewis hwn yn cael ei ohirio ar gyfer aelodau tan iddo ymddeol. Gan nad oedd canfyddiadau'r Tribiwnlys Cyflogaeth wreiddiol yn nodi bod cyflwyno cynlluniau pensiwn newydd y sector cyhoeddus yn wahaniaethol (yn hytrach y darpariaethau trosiannol), caiff y cynlluniau etifeddiaeth eu dileu o fis Ebrill 2022 i'w disodli gan y cynlluniau pensiwn newydd a gyflwynwyd yn wreiddiol yn 2015.

Byddai caniatáu i bob aelod cymwys gronni buddion o'u cynllun etifeddiaeth yn ystod y cyfnod unioni yn arwain at gynydd yn nyledion Cynllun Pensiwn yr Heddlu. Yn wreiddiol, amcangyfrifodd actiwariad y cynllun mai tua 4.4% neu £75.59m o ddyledion y cynllun pensiwn oedd y cynnydd yn nyledion cynllun y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Cydnabuwyd y cynnydd hwn yng nghyfrifon 2018-2019. Yn 2019-2020, amcangyfrifodd yr actiwariad ostyngiad o £15.58m yn nyledion y cynllun. Mae hyn yn adlewyrchu newid mewn tybiaethau ac felly mae'n cynrychioli cynnydd o ran ailfesur ac adrodd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES).

Mesurir effaith newid mewn dyledion cynllun sy'n codi o ddyfarniad McCloud / Sargeant drwy'r broses prisio pensiwn, sy'n penderfynu cyfraddau cyfraniad cyflogwr a gweithiwr. Disgwylir i brisiad pensiwn nesaf yr Heddlu gael ei adrodd yn 2023-2024, er bod yr amserlen hon yn agored i newid.

Penderfynir ar effaith cynnydd mewn taliadau pensiwn cynyddol sy'n codi o McCloud / Sargeant drwy Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007. Mae'r rhain angen awdurdod yr heddlu i gynnal cronfa pensiwn yr heddlu lle mae telir cyfraniadau swyddogion a chyflogwyr ac o le y daw taliadau pensiwn i swyddogion sydd wedi ymddeol. Os nad oes gan gronfa pensiwn yr heddlu ddigon o arian i fodloni cost pensiynau mewn blwyddyn, mae'r swm angenrheidiol i

fodloni'r diffyg yn cael ei dalu gan yr Ysgrifennydd Gwladol i'r awdurdod heddlu ar ffurf grant ychwanegiad o lywodraeth ganolog.

Mae hawlwr wedi cyflwyno hawliadau am iawndal. Disgwylir i'r Tribiwnlys Cyflogaeth glywed achosion prawf ar gyfer yr hawliadau hyn ym mis Rhagfyr 2021. Mae hawliadau am golledion ariannol yn cael eu cadw ar hyn o bryd wrth i ystyriaeth gael ei rhoi i ymateb ymgynghoriad Trysorlys EM Ar 31 Mawrth 2021, nid yw'n bosibl amcangyfrif yn ddibynadwy faint neu debygolrwydd y bydd yr hawliadau hyn yn llwyddiannus, ac felly ni gydnabyddir unrhyw atebolrwydd mewn perthynas â hawliadau iawndal yn y cyfrifon hyn.

O ran y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, pan ddiwygiwyd y strwythur buddion yn 2014, cymhwyswyd amddiffynfeydd trosiannol i aelodau hynach penodol a oedd yn agos i oedran ymddeol arferol. Mae'r buddion a gronnwyd o 1 Ebrill 2014 gan yr aelodau hyn yn amodol ar 'danategiad' sy'n sicrhau nad yw'r aelodau hyn yn colli allan o gyflwyno'r cynllun newydd, drwy mewn gwirionedd roi'r buddion gwell iddynt o'r cynlluniau hen a newydd.

Fel gyda Chynllun Pensiwn yr Heddlu, disgwylir i ddyfarniad McCloud/Sargeant fod yn berthnasol i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Gan hynny, efallai bydd angen i fuddion a gronnir o 2014 gael eu gwella fel y gall holl aelodau, waeth bynnag eu hoedran, elwa o'r tanategiad. Fel arall, gall adferiad gael ei gyflawni mewn ffordd wahanol, er enghraifft drwy dalu iawndal. Bydd angen i'r Llywodraeth ddigolledu aelodau iau am y driniaeth lai ffafriol maent wedi'i derbyn ers i'r darpariaethau trosiannol ddod i rym. Bydd angen iddynt ailedrych ar newidiadau cynllun pensiwn sy'n mynd ymlaen fel y disodlir yr elfennau gwahaniaethu i holl aelodau.

At ddibenion ffigurau mantolen IAS19 31 Mawrth 2020, amcangyfrifwyd bod addasiad i'r dyledion ar gyfer McCloud wedi'i gofnodi o ddata prisio 2019, ac fe'i cofnodwyd ar wahân fel Cost Gwasanaeth y Gorffennol yn natganiad Elw a Cholled 2019-2020. Ni wnaed unrhyw addasiad pellach o fewn cyfrifon eleni. Mae'r swm blaenorol o fewn y fantolen wedi'i gyflwyno ac felly wedi'i gynnwys yn y safle cau ar ddyddiad y fantolen. Nid oes unrhyw addasiad ychwanegol penodol ar gyfer McCloud wedi'i ychwanegu at y gost gwasanaeth gyfredol ar gyfer 2020-2021.

Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	2020-2021 £000	2019-2020 £000	2020-2021 £000	2019-2020 £000	2020-2021 £000
Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr					
<i>Cost Gwasanaethau:</i>					
<i>Cost Gwasanaeth yn cynnwys:</i>					
Cost Gwasanaeth Presennol	-11,900	-15,445	-38,710	-39,900	-50,610
Cyfraniadau Buddion nas Ariannwyd	116	120	0	0	116
Enillion (-)/Colledion (+) Gwasanaeth Blaenorol	-1	-280	0	8,760	-1
Trosglwyddiadau i Mewn	0	0	-530	-700	-530
Grant ychwanegiad Pensiwn Heddlu derbyniadwy	0	0	18,992	20,371	18,992
<i>Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi</i>					
Traul llog net	-1,291	-2,173	-37,880	-44,020	-39,171
Cyfanswm Budd Ôl-gyflogaeth a godwyd i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau	-13,076	-17,778	-58,128	-55,489	-71,204
<i>Budd Ôl-gyflogaeth Arall a Godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr</i>					
<i>Ailfesur y ddyled budd diffiniedig net sy'n cynnwys:</i>					
Elw ar asedau cynllun (gan eithrio'r swm a geir yn y gost llog net)	53,820	-21,744	0	0	53,820
Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn codi ar newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	-4,831	10,437	0	53,470	-4,831
Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn codi ar newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	-89,898	34,187	-197,930	55,000	-287,828
Enillion (+) a cholledion (-) profiad eraill	2,297	21,185	54,780	36,090	57,077
Cyfanswm Budd Ôl-gyflogaeth a godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-51,688	26,287	-201,278	89,071	-252,966

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	2020-2021 £000	2019-2020 £000	2020-2021 £000	2019-2020 £000	2020-2021 £000
Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn					
Gwrthdroi costau net a wnaed i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o fuddion ôl-gyflogaeth yn unol â'r cod	-13,076	-17,778	-58,128	-55,489	-71,204
<i>Swm a godwyd mewn qwirionedd yn erbyn balansau'r Gronfa Gyffredinol ar gyfer pensiynau yn y flwyddyn:</i> Cyfraniadau cyflogwr sy'n daladwy i'r cynllun	6,810	5,473	0	0	6,810
Buddion ymddeoliad sy'n daladwy i bensiynwyr	0	0	21,809	20,069	21,809

Asedau a Dyledion Pensiynau a Gydabyddir yn y Fantolen.

Mae'r swm a geir yn y fantolen sy'n codi o ddyled y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o ran ei gynlluniau buddion diffiniedig fel a ganlyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000	31 Mawrth 2021 £000
Gwerth presennol y ddyled budd ddiffiniedig	359,671	251,505	1,863,800	1,684,330	2,223,471
Gwerth teg o asedau cynllun	-261,100	-197,812	0	0	-261,100
Is-gyfanswm	98,571	53,693	1,863,800	1,684,330	1,962,371
Symudiad arall yn y ddyled (+)/ased (-) (os yn berthnasol)	0	0	0	0	0
Dyled net yn codi o'r ddyled budd diffiniedig	98,571	53,693	1,863,800	1,684,330	1,962,371

Cysoni'r Symudiad yng Ngwerth Teg Asedau'r Cynllun

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	
	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2020 £000
Gwerth teg agoriadol asedau'r cynllun	197,812	210,875
Incwm llog	4,602	5,114
Elw (+)/colled (-) ailfesuriad:		
- yr elw ar asedau cynllun, gan eithrio'r swm a geir yn y gost llog net	53,820	-21,744
Cyfraniad gan gyflogwyr	6,810	5,473
Cyfraniadau gan weithwyr	2,375	2,246
Buddion a dalwyd	-4,319	-4,152
Gwerth teg clo asedau'r cynllun	261,100	197,812

Cysoni Gwerth Presennol Dyledion y Cynllun (Dyled Budd Ddiffiniedig)

	Dyledion a Ariannwyd: Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Dyledion nas Ariannwyd: Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	31 Mawrth	31 Mawrth	31 Mawrth	31 Mawrth
	2021 £000	2020 £000	2021 £000	2020 £000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	251,505	296,328	1,684,330	1,793,470
Cost gwasanaeth presennol	11,900	15,445	38,710	39,900
Cost llog	5,893	7,287	37,880	44,020
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	2,375	2,246	7,770	7,150
Enillion (+) a cholledion (-) profiad eraill				
- Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn codi o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	4,831	-10,437	0	-53,470
- Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn codi o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	89,898	-34,187	197,930	-55,000
- Enillion/colledion profiad eraill	-2,297	-21,185	-54,780	-36,090
Costau gwasanaeth blaenorol	1	280	0	-8,760
Trosglwyddiadau i Mewn	0	0	530	700
Buddion a dalwyd	-4,319	-4,152	-48,570	-47,590
Dyledion a ddilëwyd ar setliadau (lle bo'n berthnasol)	-116	-120	0	0
Balans clo ar 31 Mawrth	359,671	251,505	1,863,800	1,684,330

Roedd asedau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cynnwys:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol			Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		
	2020-2021			2019-2020		
	Dyfnbrisiau mewn Marchnadoedd Gweithredol £000	Prisiau nas dyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol £000	Cyfanswm £000	Dyfnbrisiau mewn Marchnadoedd Gweithredol £000	Prisiau nas dyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol £000	Cyfanswm £000
Arian parod ac arian parod cyfwerth	1,507	0	1,507	980	0	980
Is-gyfanswm	1,507	0	1,507	980	0	980
Diogelwch Ecwiti:						
Arall	0	0	0	0	0	0
Is-gyfanswm	0	0	0	0	0	0
Diogelwch Dyledion:						
Arall	0	0	0	0	0	0
Is-gyfanswm	0	0	0	0	0	0
Eiddo:						
<i>Yn ôl math:</i>						
Eiddo'r DU	0	20,708	20,708	0	19,497	19,497
Eiddo Tramor	0	0	0	0	23	23
Is-gyfanswm	0	20,708	20,708	0	19,520	19,520
Ecwiti Preifat:						
Y DU a thramor	0	16,235	16,235	0	11,499	11,499
Is-gyfanswm	0	16,235	16,235	0	11,499	11,499
Cronfeydd Buddsoddi Eraill ac ymddiriedolaethau uned:						
Ecwitiau	0	167,288	167,288	0	132,658	132,658
Seilwaith	0	4,603	4,603	0	4,549	4,549
Arall	0	50,759	50,759	0	28,606	28,606
Is-gyfanswm	0	222,650	222,650	0	165,813	165,813
Cyfansymiau	1,507	259,593	261,100	980	196,832	197,812

Sail am amcangyfrif Asedau a Dyledion

Mae dyledion wedi'u hasesu ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull credyd uned amcanestynol, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol gan ddibynnu ar ragdybiaethau am gyfraddau marwoldeb, lefelau cyflog ayyb.

Mae dyledion y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Cymru wedi'u hamcangyfrif gan Hymans Robertson ac mae dyledion Cynllun Pensiwn yr Heddlu wedi'u hamcangyfrif gan Adran Actwari'r Llywodraeth. Mae'r ddau yn sefydliad actwari annibynnol. Mae amcangyfrifon y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn seiliedig ar werth llawn diweddaraf y cynllun ar 31 Mawrth 2019.

Mae amcangyfrif y dyledion budd diffiniedig yn sensitif i'r tybiaethau actiwaraidd a ddefnyddir. Mae'r dadansoddiad sensitifrwydd isod wedi'i benderfynu yn seiliedig ar newidiadau posibl rhesymol o'r rhagdybiaethau sy'n digwydd ar ddiwedd y cyfnod adrodd ac yn rhagdybio am bob newid fod y rhagdybiaeth yn newid tra mae'r holl rhagdybiaethau eraill yn parhau'n gyson. Mae'r amcangyfrif yn y dadansoddiad sensitifrwydd wedi dilyn y polisiau cyfrifyddu am y cynllun h.y. ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio dull credyd uned amcanol. Ni wnaeth y dulliau a'r mathau o ragdybiaethau a ddefnyddir wrth baratoi'r dadansoddiad sensitifrwydd isod o'r rhai hynny a ddefnyddiwyd yn y cyfnod blaenorol.

2020-2021	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	Cynnydd mewn rhagdybiaeth £000	Lleihad mewn rhagdybiaeth £000	Cynnydd mewn rhagdybiaeth £000	Lleihad mewn rhagdybiaeth £000
Hirhoedledd (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) mewn 1 flwyddyn)	14,387	-14,387	64,000	-64,000
Cyfradd chwyddiant (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	38,385	-38,385	177,000	-176,000
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	6,106	-6,106	19,000	-19,000
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	38,385	-38,385	168,000	-167,000
Cyfradd ar gyfer gostwng dyledion cynllun (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	-45,514	45,514	-177,000	176,000

Strategaeth Cyfateb Asedau a Dyledion (ALM)

Nid oes gan bwyllgor pensiynau Cyngor Gwynedd strategaeth cyfateb asedau a dyledion (ALM). Cyfrifoldeb y pwyllgor pensiynau yw strategaeth rheoli risgiau'r Gronfa. Mae rhaglen rheoli risg cyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar natur anrhagweladwy marchnadoedd ariannol ac yn ceisio lleihau effeithiau andwyol posibl ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi creu Datganiad Strategaeth Ariannu ar y cyd ac Actiwaraid y Gronfa, sy'n dweud sut y rheolir diddyledrwydd a risg o ran dyledion. Adolygwyd a diweddarwyd y Strategaeth yn dilyn y priso actiwaraidd yn 2019. Mae wedi cymryd safbwynt cyffredinol o'r lefel o risg sy'n gynhenid yn y polisi buddsoddi a amlinellir yn y Datganiad Strategaeth Buddsoddiadau a gyhoeddir o dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016, (y rheoliadau buddsoddi) a'r polisi ariannu a amlinellwyd yn y Datganiad. Mae'r dogfennau hyn yn parhau i gael eu hadolygu i sicrhau fod y proffil risg cyffredinol yn parhau'n briodol.

Effaith ar Lif Arian Parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Amcanion y cynllun yw cadw cyfraniadau cyflogwyr ar gyfradd mor gyson â phosibl. Mae Cyngor Gwynedd wedi cytuno ar strategaeth gydag actwari'r cynllun i gyflawni lefel ariannu o 100% dros yr 20 mlynedd nesaf. Monitrir lefelau ariannu'n flynyddol. Cwblheir y priso bob tair blynedd nesaf yn 2022-23 i'w weithredu o fis Ebrill 2023.

Bydd angen i'r cynllun ystyried y newidiadau cenedlaethol i'r cynllun o dan Ddeddf Gwasanaethau Pensiynau Cyhoeddus 2013. O dan y Ddeddf, gall y Cynllun Pensiynau Llywodraeth Leol yng Nghymru a Lloegr a'r prif gynlluniau gwasanaeth cyhoeddus presennol eraill beidio â darparu buddion o ran gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014 (neu

wasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2015 ar gyfer prif gynlluniau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus eraill yng Nghymru a Lloegr). Mae'r Ddeddf yn darparu rheoliadau cynllun i gael eu gwneud o fewn fframwaith cyffredin, sefydlu cynlluniau enillion cyfartalog gyrfa newydd wedi'u hadbriso i dalu pensiynau a buddion eraill i weision cyhoeddus penodol.

Disgwyliodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dalu £6.825 miliwn o gyfraniadau i'r cynllun yn 2021-2022.

Hyd cyfartalog cymhwysol y ddyled budd ddiffiniedig i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yw 26.0 mlynedd, 2020-2021, (26.0 mlynedd 2019-2020). Y cyfartaledd cymhwysol ar gyfer Cynllun Pensiwn yr Heddlu yw 20.0 mlynedd, 2020-2021, (21.0 mlynedd 2019-2020).

35. Dyledion wrth Gefn

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd swm o £1.173 miliwn wrth gefn fel yswiriant. Mae £0.649 miliwn yn berthnasol i'r dyledion ychwanegol posibl o ran y Cynllun Trefniant ar gyfer Municipal Mutual Assurance a £0.524 miliwn ar gyfer meysydd yswiriant ychwanegol o ran hawliadau presennol sy'n dod i'r amlwg ond sydd ddim yn cael eu cydnabod ar hyn o bryd.

Yn dilyn hawliadau llwyddiannus yn yr achos llys Allard v Heddlu Dyfnaint a Chernyw am oramser di-dâl yn dilyn adalwadau i ddyletswydd, mae'r barnwr wedi dewis nifer o achosion prawf i ystyried yr holl broblemau a oedd yn codi yn yr hawliadau hyn yn erbyn heddluoedd ledled y wlad. Mae hawliadau Heddlu Gogledd Cymru felly'n parhau drwy orchymyn y Goruchaf Lys gan ddisgwyl canlyniad yr achosion prawf. Bydd cyfanswm cost yr hawliadau hyn yn ddibynnol ar yr egwyddorion a sefydlwyd yn yr achosion prawf. Gallai nifer fynd yn ôl dros gyfnod o chwe blynedd. Ond ni ddisgwylir i effaith ariannol cyffredinol fod yn sylweddol o ran sefyllfa ariannol gyffredinol yr heddlu. Nid oes indemniad yswiriant am yr hawliadau hyn

Yn dilyn dyfarniad Llys Apêl, yn achos Evans & Ashcroft v Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru, mae achos yr apelwyr o ran didyniad anghywir canfyddedig buddion gwladol oherwydd anaf wedi'i gadarnhau. Mae hyn ynghylch swyddogion a dderbyniodd gynnydd mewn Budd-dal Anabledd a Budd-dal Anabledd Anaf Diwydiannol rhwng 12.4.2001 ac 14.4.2001 na ddylai wedi cael cyfwerth y cynyddiadau hyn wedi'u tynnu o'u pensiynau anaf. Disgwylir i'r Swyddfa Gartref roi arweiniad ar ymateb cenedlaethol gan nad yw'n eglur os yw'r dyfarniad yn berthnasol i achosion tebyg.

36. Offerynnau Ariannol yn cynnwys Natur a Graddau'r Risgiau sy'n Codi

(a) Offerynnau Ariannol - Dosbarthiadau

Offeryn ariannol yw cytundeb sy'n esgor ar ased ariannol un endid a dyled ariannol neu offeryn ecwiti endid arall. Nid yw trafodion na ellir eu cyfnewid, fel y rhai hynny sy'n berthnasol i drethi a grantiau llywodraeth, yn esgor offerynnau ariannol.

Dyledion Ariannol

Dyled ariannol yw dyled i drosglwyddo buddion economaidd a reolir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a gynrychiolir gan rwymedigaeth gytundebol i gyflwyno arian parod neu asedau ariannol neu rwymedigaeth i gyfnewid asedau a dyledion ariannol gydag endid arall sydd o bosibl yn anffafriol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae holl ddyledion ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a gadwyd yn ystod y flwyddyn yn cael eu mesur ar gost ohiriedig ac yn cynnwys:

- benthyciadau tymor hir gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus a benthycwyr masnachol,
- benthyciadau tymor byr gan awdurdodau lleol eraill,
- gorddrafft gyda banc HSBC,
- prydles daladwy gan gynnwys contractau Menter Gyllid Breifat a fanylir yn nodyn 31a
- masnach daladwy am nwyddau a gwasanaethau a dderbyniwyd

Asedau Ariannol

Ased ariannol yw hawl i fuddion economaidd yn y dyfodol a reolir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a gynrychiolir gan arian parod, offerynnau ecwiti neu hawl cytundebol i dderbyn arian parod neu asedau ariannol eraill neu hawl i gyfnewid asedau a dyledion ariannol gydag endid arall sydd o bosibl yn ffafriol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae holl asedau ariannol a gedwir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod y flwyddyn yn cael eu mesur ar gost ohiriedig (Ile mae llifoedd arian parod yn daliadau cyfalaf a llog. Model busnes y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw casglu'r llifoedd arian parod hynny) sy'n cynnwys:

- arian parod mewn llaw,
- cyfrifon cyfredol a blaendaliadau banc gyda banc HSBC,
- blaendaliadau tymor sefydlog gyda banciau a chymdeithasau adeiladu,
- derbyniadau masnach am y nwyddau a'r gwasanaethau a ddarparwyd.

Mae asedau ariannol a gadwyd ar gost ohiriedig yn cael eu dangos gyda net o lwfans colled (Ile mae'n sylweddol) sy'n adlewyrchu'r tebygolrwydd ystadegol y bydd y gwrthbarti yn methu bodloni eu hymrwymiaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

(b) Offerynnau Ariannol - Balansau

Mae'r dyledion ariannol a ddadlennir yn y Fantolen wedi'u dadansoddi ledled y categorïau canlynol:

Dyledion Ariannol	Tymor Hir		Tymor Byr	
	31.3.2021	31.3.2020	31.3.2021	31.3.2020
	£000	£000	£000	£000
Benthyciadau ar gost ohiriedig:				
- Prif swm a fenthycwyd	8,875	9,255	500	5,620
- Llog cronedig	0	0	35	38
Cyfanswm Benthycia *	8,875	9,255	535	5,658
Benthyciadau ar gost ohiriedig:				
- Gorddrafft banc	0	0	0	0
Cyfanswm Arian Parod Dyledus	0	0	0	0
Dyledion ar gost ohiriedig:				
- Trefniadau PFI	8,226	9,103	877	810
Cyfanswm Dyledion Tymor Hir Arall:	8,226	9,103	877	810
Dyledion ar gost ohiriedig:				
- Taliadau masnach	0	0	18,673	14,433
Cynhwysir mewn Credydwy	0	0	18,673	14,433
Cyfanswm Dyledion Ariannol	17,101	18,358	20,085	20,901

* Mae cyfanswm y benthycia tymor byr yn cynnwys prif ad-daliadau sy'n ddyledus o fewn 12 mis ar fenthycia tymor hir.

Mae'r asedau ariannol a ddadlennir yn y Fantolen wedi'u dadansoddi ledled y categorïau canlynol:

Asedau Ariannol	Tymor Hir		Tymor Byr	
	31.3.2021	31.3.2020	31.3.2021	31.3.2020
	£000	£000	£000	£000
<i>Ar gost ohiriedig:</i>				
- Prif swm	0	0	6,000	0
- Llog cronedig	0	0	0	0
- Lwfans colled	0	0	0	0
Cyfanswm Buddsoddiadau	0	0	6,000	0
<i>Ar gost ohiriedig:</i>				
- Prif swm	0	0	15,868	15,495
- Llog cronedig	0	0	0	19
- Lwfans colled	0	0	0	0
Cyfanswm Arian parod ac arian parod cyfwerth	0	0	15,868	15,514
<i>Ar gost ohiriedig:</i>				
- Derbyniadau Masnach	0	0	10,132	13,478
- Lwfans colled	0	0	-13	-7
Cynhwysir mewn Dyledwy	0	0	10,119	13,471
Cyfanswm Asedau Ariannol	0	0	,31,987	28,985

Gwrthbwysio Asedau a Dyledion Ariannol

Mae asedau a dyledion ariannol yn cael eu gosod yn erbyn ei gilydd lle mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd hawl wedi'i gorfodi'n gyfreithiol i osod. Mae'n bwriadu un ai i setlo ar sail net, neu wireddu'r ased a setlo'r ddyled ar yr un pryd.

Mae'r tabl isod yn dangos yr offerynnau hynny sydd wedi'u gosod ar y fantolen.

	31.3.2021			31.3.2020		
	Asedau gros (dyledion) £000	(Dyledion) asedau a osodir £000	Sefyllfa net ar mantolen £000	Asedau gros (dyledion) £000	(Dyledion) asedau a osodir £000	Sefyllfa net ar mantolen £000
Derbyniadau masnach	10,119	0	10,119	13,471	0	13,471
Cyfrifon banc mewn credyd	17,088	-1,220	15,868	15,536	-22	15,514
Cyfanswm asedau ariannol	27,207	-1,220	25,987	29,007	-22	28,985
Taliadau masnach	-18,673	0	-18,673	-14,433	0	-14,433
Cyfrifon banc mewn debyd	-1,220	1,220	0	-22	22	0
Benthyciadau	-9,410	0	-9,410	-14,913	0	-14,913
Trefniadau PFI	-9,103	0	-9,103	-9,913	0	-9,913
Cyfanswm dyledion ariannol	-38,406	1,220	-37,186	-39,281	22	-39,259

(c) Offerynnau Ariannol – Enillion a Cholledion

Mae'r enillion a'r colledion a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr o ran offerynnau ariannol yn cynnwys y canlynol:

	Dyledion Ariannol	Asedau Ariannol		
	Cost wedi'i Hamorteiddio £000	Cost ohiriedig £000	Cyfanswm 2020- 2021 £000	Cyfanswm 2019- 2020 £000
Traul llog	1,021	0	1,021	1,050
Colledion diffyg	6	0	6	5
Colledion o newidiadau mewn gwerth teg	37,830	0	37,830	46,193
Ffioedd a dalwyd	0	0	0	0
Llog taladwy a chostau tebyg	38,857	0	38,857	47,248
Incwm llog	0	-7	-7	-129
Incwm llog a buddsoddiad	0	-7	-7	-129
Effaith net ar warged/diffyg ar ddarparu gwasanaethau	38,857	-7	38,850	47,119

(d) Offerynnau Ariannol – Gwerthoedd Teg

Mae offerynnau ariannol a ddsbarthwyd ar gost ohiriedig yn cael eu trosglwyddo yn y Fantolen ar gost ohiriedig. Mae eu gwerthoedd teg wedi'u hamcangyfrif drwy gyfrifyddu'r gwerth presennol net o'r llofoedd arian cytundebol sy'n weddill ar 31 Mawrth 2021, gan ddefnyddio'r dulliau a rhagdybiaethau canlynol:

- Mae benthyciadau a fenthycwyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'u prisio drwy ostwng y llofoedd arian parod cytundebol dros oes gyfan yr offeryn ar y gyfradd farchnad briodol ar gyfer benthyciadau awdurdod lleol.

- Mae gwerthoedd teg benthyciadau tymor hir a buddsoddiadau eraill wedi'u gostwng ar y cyfraddau marchnad am offerynnau tebyg gyda thelerau tebyg yn weddill i aeddfedrwydd ar 31 Mawrth.
- Mae gwerthoedd teg dyledion cynllun PDF wedi'u cyfrifyddu drwy ostwng y llifoedd arian parod cytundebol (gan eithrio elfennau tâl gwasanaeth a thâl llog) ar yr arenillion bond corfforaethol gradd AA- priodol.
- Ni chydabyddir ad-daliad cynnar neu ddiffyg am unrhyw offeryn ariannol.
- Tybir fod gwerth teg offerynnau tymor byr, gan gynnwys taliadau a derbyniadau masnach, yn oddeutu'r swm trosglwyddo o ystyried yr amgylchfyd cyfradd log isel a sefydlog.

Gwelir gwerthoedd teg yn y tabl isod, wedi'u rhannu gan eu lefel yn yr hierarchaeth gwerth teg:

- Lefel 1 - mae gwerth teg ond yn tarddu o ddyfynbrisiau mewn marchnadoedd gweithredol am asedau neu ddyledion yr union yr un fath, e.e. prisiau bond
- Lefel 2 - cyfrifir gwerth teg o fewnbynau oni bai am ddyfynbrisiau sy'n weladwy ar gyfer yr ased neu'r ddyled, e.e. cyfraddau llog neu arenillion am offerynnau tebyg
- Lefel 3 - penderfynir ar werth teg gan ddefnyddio mewnbynau nas gwelir, e.e. data di-farchnad fel rhagolygon llif arian parod neu deilyngdod credyd amcangyfrifedig

	Teg Gwerth Lefel 0	Balans Taflen 31.3.2021 £000	Gwerth Teg 31.3.2021 £000	Balans Taflen 31.3.2020 £000	Gwerth Teg 31.3.2020 £000
<i>Dyledion ariannol a gadwyd ar gost ohiriedig:</i>					
Benthyciadau tymor hir o'r Bwrdd	2	9,375	9,141	9,875	9,523
Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	2	9,103	8,699	9,913	8,729
Taliadau prydles a dyledion PFI					
Cyfanswm		18,478	17,840	19,788	18,252
Dyledion lle na ddadlennir gwerth teg *		18,708		19,471	
Cyfanswm Dyledion Ariannol		37,186		39,259	
<i>Cofnodwyd ar y fantolen fel:</i>					
Credydwy'r tymor byr		18,673		14,433	
Benthyciadau tymor byr		535		5,658	
Dyledion tymor hir eraill		877		810	
Benthyciadau tymor hir		8,875		9,255	
Dyledion tymor hir eraill		8,226		9,103	
Cyfanswm Dyledion Ariannol		37,186		39,259	

* Tybir bod gwerth teg dyledion ariannol tymor byr a ddelir ar gost ohiriedig, gan gynnwys symiau masnach taladwy, yn gyfatebol i'r swm cario.

Mae gwerth teg y dyledion ariannol a ddelir ar gost ohiriedig yn is na'u swm cario ar y mantolen gan fod y gyfradd llog gynhenid o fewn y tâl unedol PFI yn uwch na'r cyfraddau marchnad presennol ar ddyddiad y Fantolen.

	Teg Gwerth Lefel	Balans		Balans	
		Taflen 31.3.2021 £000	Gwerth Teg 31.3.2021 £000	Taflen 31.3.2020 £000	Gwerth Teg 31.3.2020 £000
Asedau ariannol a gadwyd ar gost ohiriedig:					
Bond Corfforaethol	1	0	0	0	0
Cyfanswm		0	0	0	0
Asedau lle na ddadlennir gwerth teg *		31,987		28,985	
Cyfanswm Asedau Ariannol		31,987		28,985	
<i>Cofnodwyd ar y fantolen fel:</i>					
Dyledwyr tymor byr		10,119		13,471	
Buddsoddiadau tymor byr		0		0	
Arian parod ac arian parod cyfwerth		21,868		15,514	
Cyfanswm Asedau Ariannol		31,987		28,985	

* Tybir fod gwerth teg asedau ariannol tymor byr a ddelir ar gost ohiriedig, gan gynnwys derbyniadau masnach, yn gyfatebol i'r swm cario.

e) Offerynnau Ariannol – Risgiau

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydymffurfio gyda Chod Ymarfer ar Reoli'r Trysorlys a Chod Darbodus Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol CIPFA. Diwygiwyd y ddau ym mis Rhagfyr 2017.

Yn unol â Chod Rheoli'r Trysorlys, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cymeradwyo Strategaeth Rheoli'r Trysorlys cyn cychwyn bob blwyddyn ariannol. Mae'r Strategaeth yn amlinellu'r ffiniau ar gyfer rheoli risgiau sy'n gysylltiedig ag offerynnau ariannol. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd hefyd yn cymeradwyo Arferion Rheoli'r Trysorlys sy'n manylu'r trefniadau arferol i'w dilyn i reoli'r risgiau hyn.

Mae Strategaeth Rheoli'r Trysorlys yn cynnwys Strategaeth Fuddsoddi mewn cydymffurfiaeth gyda Chanllaw Llywodraeth Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol. Mae'r Canllawiau hyn yn pwysleisio y dylid rhoi blaenoriaeth i ddiogelwch a hylifedd, yn hytrach na chynnyrch.

Y prif risgiau a ofelir amdanynt yw:

- *Risg Credyd:* Y posibilrwydd y bydd gwrthbarti i ased ariannol yn methu â bodloni ei rwymedigaethau cytundebol, gan achosi colled i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- *Risg Hylifedd:* Y posibilrwydd na all y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru fod â'r arian parod ar gael i wneud taliadau cytundebol ar amser.
- *Risg Marchnad:* Y posibilrwydd y gall colled ariannol heb ei chynllunio ddwyn ffrwyth oherwydd newidiadau mewn amrywiadau marchnad fel cyfraddau llog neu brisiau ecwiti.

Risg Credyd: Buddsoddiadau'r Trysorlys

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn rheoli risg credyd drwy sicrhau fod buddsoddiadau'r trysorlys ond yn cael eu lleoli gyda sefydliadau o ansawdd credyd uchel fel yr amlinellwyd yn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys. Mae'r rhain yn cynnwys endidau masnachol gyda gradd gredyd tymor hir sylfaenol o A-, Llywodraeth y DU, awdurdodau lleol eraill, a sefydliadau heb raddau credyd y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi derbyn cyngor buddsoddi annibynnol.

Gall cyfyngiad o £10m o'r portffolio cyfan gael ei fuddsoddi gyda HSBC fel bancwyr cytundebol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gosodir cyfyngiad o £4m ar y swm o arian a ellir ei fuddsoddi gyda gwrthbartion unigol eraill (heblaw am lywodraeth y DU). Ni ellir buddsoddi mwy na chyfanswm o £5m am gyfnod hirach na blwyddyn.

Mae'r tabl isod yn crynhoi datguddiadau risg credyd portffolio buddsoddi'r trysorlys y Comisiynydd Heddlu a Throsedd drwy radd gredyd ac amser sy'n weddill i aeddfedu:

Statws Credyd *	31.3.2021		31.3.2020	
	Tymor Hir	Tymor Byr	Tymor Hir	Tymor Byr
	£000	£000	£000	£000
Llywodraeth y DU	0	6,000	0	0
AAA	0	0	0	0
AA+	0	0	0	0
AA	0	0	0	0
AA-	0	9,048	0	7,000
A+	0	8,000	0	10
A	0	0	0	0
A-	0	0	0	0
Cyfanswm Buddsoddiadau	0	23,048	0	7,010

* yn unol â sgôr hirdymor Fitch a gyhoeddwyd @ 31-3-2021

Mae'r cyfrif cyfredol yn cael ei gadw gyda HSBC sy'n cael ei raddio'n AA-.

Risg Credyd: Symiau Masnach Derbyniadwy

Mae'r dadansoddiad canlynol yn crynhoi symiau masnach y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, erbyn y dyddiad dyledus. Dim ond y symiau derbyniadwy hynny sy'n bodloni'r diffiniad o ased ariannol sydd wedi'u cynnwys.

	31.3.2021		31.3.2020	
	Symiau masnach derbyniadwy	Symiau prydles derbyniadwy	Symiau masnach derbyniadwy	Symiau prydles derbyniadwy
	£000	£000	£000	£000
Heb ddarfod na'i amharu	6,623	0	4,835	0
I ddarfod < 3 mis	775	0	82	0
I ddarfod > 3 mis	115	0	76	0
Amhariad unigol	13	0	7	0
Cyfanswm Symiau Derbyniadwy	7,526	0	5,000	0

Cyfrifwyd lwfansau colli ar symiau masnach derbyniadwy drwy gyfeirio at brofiad hanesyddol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o ddiodyn. Penderfynir bod nam ar gredyd yn cael ei benderfynu os ydynt 90 diwrnod neu fwy yn ddyledus. Yn y pen draw, caiff lwfansau colled eu dileu i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau.

Risg Hylifedd

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fynediad parod at fenthyca ar gyfraddau ffafriol gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus ac awdurdodau lleol eraill, ac ar gyfraddau uwch gan fanciau a chymdeithasau adeiladu. Nid oes unrhyw risg canfyddedig na fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gallu codi cyllid i gyflawni ei ymrwymadau. Fodd bynnag, mae perygl y bydd angen mireinio cyfran sylweddol o fenthyca ar adeg o gyfraddau llog anffafriol uchel.

Mae'r dadansoddiad aeddfedrwedd o offerynnau ariannol fel a ganlyn:

Amser i aeddfedrwyd (blynyddoedd)	31.3.2021			31.3.2020		
	Dyledion £000	Asedau £000	Net £000	Dyledion £000	Asedau £000	Net £000
Dim dros 1	-20,085	31,987	11,902	-20,781	28,985	8,204
Dros 1 ond nid dros 2	-1,451	0	-1,451	-1,377	0	-1,377
Dros 2 ond nid dros 5	-4,863	0	-4,863	-4,600	0	-4,600
Dros 5 ond nid dros 10	-6,412	0	-6,412	-7,626	0	-7,626
Dros 10 ond nid dros 20	-4,375	0	-4,375	-4,875	0	-4,875
Cyfanswm	-37,186	31,987	-5,199	-39,259	28,985	-10,274

Risgiau'r Farchnad: Risg Cyfradd Llog

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn agored i risg o ran ei amlygiad i symudiadau cyfradd llog ar fenthyciadau a buddsoddiadau. Mae symudiadau mewn cyfraddau llog yn cael effaith gymhleth ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Er enghraifft, byddai cynnydd mewn cyfraddau llog yn cael yr effeithiau canlynol:

- benthyciadau ar gyfraddau amrywiol – bydd y gost llog yn codi
- benthyciadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg y dyledion yn gostwng
- buddsoddiadau ar gyfraddau amrywiol – bydd cost y llog yn codi
- buddsoddiadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg y dyledion yn gostwng

Nid yw buddsoddiadau yn cael eu mesur ar gost ohiriedig ac nid yw benthyciadau yn cael eu trosglwyddo ar werth teg. Felly ni fydd newidiadau yn eu gwerth teg yn effeithio ar y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Fodd bynnag, mae newidiadau mewn llog sy'n daladwy neu'n dderbyniol ar fenthyciadau a buddsoddiadau ar gyfraddau amrywiol yn cael eu rhoi ar y Gweddill neu Ddiffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau. Mae symudiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau cyfradd sefydlog a fesurir ar werth teg yn cael eu hadlewyrchu mewn Incwm Hollgynhwysfawr Arall neu'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaethau Gwasanaethau fel sy'n briodol.

Mae Strategaeth Rheoli'r Trysorlys yn anelu i liniaru'r risgiau hyn drwy osod terfynau uchaf ar ei ddatleniadau net i gyfraddau llog sefydlog ac amrywiol. Ar 31 Mawrth 2021, roedd 100% (2020: 100%) o'r prif fenthyciad net a fenthycwyd (h.y. benthycia net o fuddsoddiadau) yn agored i gyfraddau sefydlog a 0% (2020: 0%) i gyfraddau amrywiol.

Risgiau'r Farchnad: Risg Prisiau

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn buddsoddi mewn cyfraddau ecwiti ac nid ydynt felly'n amodol ar unrhyw risg prisiau (h.y. y risg y bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dioddef colled o ganlyniad i symudiadau andwyol ym mhrys yr offeryn ariannol).

Risgiau'r Farchnad: Risg Cyfnewidfa Dramor

Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd asedau na dyledion ariannol mewn arian cyfred tramor. Felly nid oes dadleniad i gollod yn codi o ganlyniad i symudiadau andwyol mewn cyfraddau cyfnewid.

37. Cynlluniau Partneriaeth

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ynghlwm mewn gwaith partneriaeth gyda Pentre Peryglon Cyf ac Ymddiriedolaeth yr Heddlu a'r Gymuned (PACT). Mae manylion am gyfrifon PACT a Pentre Peryglon ar gael ar gais.

38. Cronfeydd

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gweinyddu'r cronfeydd canlynol at y dibenion a ddywedir -

	31.3.2021 £000	31.3.2020 £000
Cronfa Deddf Eiddo'r Heddlu (Enillion o eiddo a atafaelwyd i'w dyrannu i elusennau)	1	1
Cronfa Camddefnyddio Cyffuriau (Arian a atafaelwyd o ymholiadau Cyffuriau a ddefnyddiwyd i ariannu gwariant mewn atal cyffuriau)	134	133
	135	134

39. Gweithrediadau/Cydweithrediad a Reolir ar y Cyd

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn rhan o nifer o gydweithrediadau (yn rhanbarthol a chenedlaethol). Ym mhob enghraifft mae'r cyfrifon Grŵp yn adlewyrchu ein cyfran o incwm, gwariant a llifioedd arian parod sy'n codi o strwythur y trefniant. Gan fod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn derbyn holl incwm a nawdd, bydd unrhyw incwm sy'n dderbyniadwy o strwythur y trefniant yn cael ei gredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gan fod y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Prif Gwnstabl yn cynnwys y gwariant sy'n codi o'r cydweithrediadau hyn, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn credydu'r Prif Gwnstabl gyda swm cyfatebol drwy'r nawdd o fewn y grŵp.

Mae canllaw CIPFA ar gyfrifyddu ar gyfer cydweithrediad wedi'i ystyried wrth benderfynu ar natur y cysylltiadau. Gan fod y mwyaf o drefniadau â rheolaeth ar y cyd drwy fwrdd rheoli strategol, ystyrir fod y mwyaf wedi'u dosbarthu'n gywir fel gweithrediadau ar y cyd. Mae rhai trefniadau o natur gydweithredol ond wedi'u dosbarthu fel taliadau trydydd parti. Mae eraill yn cynnwys swyddogion o heddluoedd unigol yn cynnal dyletswyddau'n rheolaidd ond yn cael eu hariannu gan brif heddlu o grantiau a wnaed gan y Swyddfa Gartref, asiantaethau eraill neu sy'n cael eu hunan ariannu gan ffioedd a chostau.

Mae'r canlynol yn grwpio'r trefniadau i:

Cydweithrediad – Ymgyrchoedd ar y Cyd
Cydweithrediad – taliadau Trydydd Parti
Cydweithrediad – Grant/Hunan-ariannwyd

Cydweithrediad – Gweithrediadau ar y Cyd

Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig (FCIN)

Mae Ymchwiliad Gwrthdrawiadau Fforensig yn faes plismona arbenigol iawn, sy'n cynnwys nifer fach o staff gwyddonol a thechnegol sy'n darparu gwasanaeth cyhoeddus sylweddol drwy ymchwilio i farwolaeth ac anafiadau difrifol sy'n aml yn newid bywydau ar ein ffyrdd.

Yn 2020-2021 trosglwyddwyd y cyfrifoldeb am y Rhwydwaith Ymchwilio i Wrthdrawiadau Fforensig (FCIN) o Heddlu Gorllewin Mercia i Heddlu Gogledd Cymru. Symudodd yr FCIN allan o'r Rhaglen Galluoedd Arbenigol i'r model 'Heddlu'n Cynnal' a'r prif amcan yw bod yr holl weithgareddau ymchwilio i wrthdrawiadau yn cydymffurfio â safonau fforensig cenedlaethol Penderfynodd gwasanaeth yr heddlu y dylid cyflawni hyn drwy ddull rhwydweithiol a ategir gan Gytundeb Cydweithredu Adran 22a.

Ar ddiwedd y Flwyddyn Ariannol 2019-20 cynhaliodd Heddlu Gorllewin Mercia gronfeydd wrth gefn gwerth £271k gyda dyledwr gwerth £13k yn ddyledus i Heddlu Gogledd Cymru. Trosglwyddwyd yr arian hwn i Heddlu Gogledd Cymru yn ystod 2020-21 gyda'r balans o £258k wedi'i roi mewn cronfeydd wrth gefn ar ddiwedd y flwyddyn.

Y gwariant a gyllidwyd y cytunwyd arno ar gyfer 2020-2021 gan Fwrdd Rheoli'r FCIN oedd £2,071k gyda'r cyllid yn cael ei dalu gan bob plaid heddlu i Gytundeb Cydweithredu Adran 22a. Pennwyd y gyllideb i dalu cost datblygu gwyddonol a chyflwyno'r rhwydwaith FCIN i fodloni'r terfyn amser achredu fel y'i pennwyd gan y Rheoleiddiwr Gwyddoniaeth Fforensig. Roedd y gyllideb yn cynnwys costau fel staff, ymgynghorwyr, dilysu gwyddonol, profi cymhwysedd, staff eraill nad oedd modd eu staff ac ati.

Mae pandemig Covid-19 wedi effeithio'n sylweddol ar weithgareddau a llinell amser datblygiad gwyddonol a chyflwyno'r rhwydwaith, fel y cydnabyddir gan benderfyniad y Rheoleiddiwr Gwyddoniaeth Cyllid i ohirio'r dyddiad cau ar gyfer achredu. Y gwariant cyffredinol a gafwyd yn 2020-21 oedd £1,249k o danwariant cyffredinol o £822k o gymharu â'r gyllideb, gyda chytundeb ar gyfer rhoi'r swm yn gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd.

Felly, rhoddwyd cyfanswm o £1,080k (balans o £258k o West Mercia a thanwariant o £822k 20/21) mewn cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn unol â Nodyn 8 Trosglwyddiadau i/o Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd. Mae'r gronfa wrth gefn hon wedi'i chlustnodi ar waith i fodloni gofyniad yr FCIN i gyflawni'r terfyn amser achredu ac yn fwy penodol o ran costau fel costau adnoddau, gweithgareddau achredu a phroffion cymhwysedd.

Mae'r holl wariant ac incwm sy'n gysylltiedig â gweithgareddau FCIN wedi'u codio ar wahân ar ein cyfriflyfr sydd wedi'u datgydnabod sy'n adlewyrchu ein cyfran o incwm a gwariant, gyda chyfraniad cyllid Heddlu Gogledd Cymru ar gyfer 2020-2021 yn £27k.

2019-2020 Gwariant Net £'000	Swyddogaethau	2020-2021		
		Gwariant £'000	Incwm £'000	Gwariant Net £'000
0	Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig	27	0	27
0	Cyfanswm	27	0	27

Sefydlwyd Uned Trosedd Trefnedig Rhanbarthol y Gogledd Orllewin (NWROCU) ym mis Ebrill 2009 gan ddwyn ynghyd y chwe heddlu rhanbarthol mewn cydweithrediad i fynd i'r afael â throedd trefnedig a difrifol ar draws y Gogledd Orllewin. Mae cwmpasu gwaith nifer o dimau gyda Glannau Mersi fel y prif heddlu. Yn 2019-2020 trosglwyddwyd y cyfrifoldeb am swyddogaeth y Gwasanaeth Unigolion a Ddiogelir i'r Asiantaeth Troseddu Cenedlaethol. Y swm a adlewyrchir yng nghyfrifon Heddlu Gogledd Cymru yn 2020-2021 yw £851k (£832k yn 2019-2020) gyda'r dadansoddiad yn ôl swyddogaeth fel a ganlyn:

2019-2020 Gwariant Net £'000	Swyddogaethau	2020-2021		
		Gwariant £'000	Incwm £'000	Gwariant Net £'000
236	Uned Drosedd Ranbarthol	223	0	223
42	Cudd-wybodaeth Carcharorion	72	-34	38
11	Uned Gudd-wybodaeth Ranbarthol	28	-12	16
176	Uned Gudd-wybodaeth Dechnegol	217	-13	204
-1	Gwasanaeth Unigolion Gwarchoddedig	0	0	0
168	Uned Gyfrinachol	174	-6	168
0	Tîm Adfer Asedau Rhanbarthol	53	-53	0
6	Swyddog Diogelwch Gweithredol	14	-7	7
0	Troseddau Seiber	27	-27	0
0	GAIN	3	-3	0
112	UCA	302	-185	117
0	ACE	12	-12	0
0	ECURFT	14	-14	0
0	Atal	9	-9	0
0	Aflonyddwch	15	-15	0
82	Cymorth Busnes	95	-17	78
0	Grantiau Titan Eraill	47	-47	0
832	Cyfanswm	1,305	-454	851

Mae'r ymgyrchoedd ar y cyd canlynol gyda Swydd Gaer yn brif heddlu:

Mae Uned Chwilio Tanddwr Ar y Cyd y Gogledd Orllewin yn gwasanaethu ardaloedd Swydd Gaer, Manceinion Fwyaf, Glannau Mersi, Swydd Gaerhirfryn, Cumbria a Gogledd Cymru gyda'r gwariant cyffredinol yn cael ei dalu gan yr heddluoedd hynny.

Ffurfiwyd Cydweithrediad Plismona Arfog y Gogledd Orllewin yn 2012 gyda chwe heddlu'n aelod. Ers hynny, mae'r rhanbarth wedi bod yn gweithredu o dan un Drwydded Hyfforddi Drylliau Tanio dros dro gan y Coleg Plismona (CoP) ar ôl gweithredu o dan chwe thrwydded hyfforddi lawn yn flaenorol. Gadawodd Sir Gaerhirfryn y Cydweithrediad ar 31 Mawrth 2018.

Mae'r Gynghrair Plismona Arfog yn darparu swyddogion arfog i Swydd Gaer a Gogledd Cymru mewn tîm cyd-heddlu cwbl integredig ers ei sefydlu yn 2014. Mae'n gynghrair plismona arfog yn gwasanaethu ardaloedd Swydd Gaer a Gogledd Cymru ac mae'n cael ei staffio gan swyddogion yr heddlu a staff cymorth o'r ddau heddlu cyfansoddol gyda'r gwariant cyffredinol yn cael ei dalu gan yr heddluoedd hynny.

Mae'r Gynghrair Cŵn yn darparu trinwyr cŵn i Swydd Gaer a Gogledd Cymru. Aeth y peilot yn fyw yn weithredol ym mis Ebrill 2016 ac mae'n darparu ystod o sgiliau cŵn yr heddlu i Swydd Gaer a Gogledd Cymru ac mae'n cael ei staffio gan swyddogion yr heddlu a staff cymorth o'r ddau heddlu cyfansoddol gyda'r gwariant cyffredinol yn cael ei dalu gan yr heddluoedd hynny.

Mae gan gydweithrediad ANPR gysylltiadau cryf â Grŵp Plismona Traffyrdd y Gogledd Orllewin gan fod Adnabod Rhif Plât Rhif Awtomatig (ANPR) yn cael ei nodi fel dull effeithiol o ddarparu gwasanaethau amddiffynnol ar draws rhwydwaith ffyrdd strategol y rhanbarth. Ymunodd Heddlu Gogledd Cymru â'r trefniant hwn yn 2012.

2019-20		2020-2021		
Gwariant Net £'000	Swyddogaethau	Gwariant £'000	Incwm £'000	Gwariant Net £'000
73	Uned Chwilio Tanddwr ar y Cyd	78	-4	74
56	Plismona Arfog y Gogledd Orllewin	97	-37	60
3,068	Cynghrair Plismona Arfog	3,145	0	3,145
660	Cynghrair Gŵn	689	0	689
10	ANPR	10	0	10
3,867	Cyfanswm	4,019	-41	3,978

Mae'r ymgyrchoedd canlynol yn gydweithrediad gyda heddluoedd eraill yng Nghymru. Mae cyfran dybiannol o'r gwariant a'r incwm wedi'i adlewyrchu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a ddyrannwyd yn ôl canran poblogaeth ledled Cymru.

CYFRAN O GYDWEITHREDIAD GWASANAETH 2020-2021		Uned Cudd-wybodaeth Gwrth Derfysgaeth	Ymgyngorwyr Arbenigol Gwrth Derfysgaeth
Gwariant Gros	Poblogaeth %	£000	£000
De Cymru	42.48%	2,839	229
Dyfed Powys	16.48%	1,102	89
Gwent	18.85%	1,260	101
Gogledd Cymru	22.19%	1,483	120
Cyfanswm:	100.00%	6,684	539
Cyfanswm Incwm a Grantiau	Poblogaeth %	£000	£000
De Cymru	42.48%	-2,839	-229
Dyfed Powys	16.48%	-1,102	-89
Gwent	18.85%	-1,260	-101
Gogledd Cymru	22.19%	-1,483	-120
Cyfanswm:	100.00%	-6,684	-539

CYFRAN O GYDWEITHREDIAD GWASANAETH 2019-2020		Uned Cudd-wybodaeth Gwrth Derfysgaeth	Ymgynghorwyr Arbenigol Gwrth Derfysgaeth
Gwariant Gros	Poblogaeth %	£000	£000
De Cymru	42.41%	5,032	237
Dyfed Powys	16.50%	1,959	92
Gwent	18.84%	2,235	105
Gogledd Cymru	22.25%	2,640	125
Cyfanswm:	100.00%	11,866	559
Cyfanswm Incwm a Grantiau	Poblogaeth %	£000	£000
De Cymru	42.41%	-5,032	-237
Dyfed Powys	16.50%	-1,959	-92
Gwent	18.84%	-2,235	-105
Gogledd Cymru	22.25%	-2,640	-125
Cyfanswm:	100.00%	-11,866	-559

Yn 2017-2018 sefydlwyd Tîm Cydweithredu Cymru Gyfan yn y tymor byr i gydlynu gweithgarwch presennol a nodi cyfleoedd newydd ar gyfer cydweithrediad ledled y pedwar heddlu yng Nghymru. Yn draddodiadol arweinir y tîm gan Ddirprwy Brif Gwnstabl a chaiff ei ariannu'n seiliedig ar gyfraniadau wedi'u cytuno gan bob Heddlu yng Nghymru. Yn ystod 2019-2020 cytunwyd y byddai'r tîm yn cael ei arwain gan Brif Gwnstabl Cynorthwyol gyda chostau'r rôl arweiniol hon yn cael eu talu'n llawn gan yr heddlu cartref. Roedd cyfanswm costau'r tîm yn 2020-2021 yn £161k (2019-2020 - £282k) ac roedd cyfraniad Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru i'r costau hyn yn £40k yn 2020-21 (2019-20 - £59k). Yn ystod 2020-21, Prif Gwnstabl Cynorthwyol o Heddlu Gogledd Cymru oedd yr arweinydd ar gyfer Tîm Cydweithredu Cymru Gyfan, ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 a 17 Ionawr 21 a arweiniodd at gydnabyddiaeth ariannol o £110,147 yn unol â Nodyn 26 Cydnabyddiaeth Swyddogion , gyda'r costau'n cael eu talu'n llawn gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.

Mae dyledwyr a chredydwyr o ran y trefniadau uchod wedi parhau ym mantolenni'r prif heddluoedd drwy gytundeb ar y ddwy ochr ar sail perthnasedd.

Cydweithrediad – Taliadau Trydydd Parti

Yr unig drefniant arwyddocaol o'r math hwn yw'r taliad a wnaed tuag at y Gwasanaeth Awyr Heddlu Cenedlaethol (NPAS) a oedd yn £0.561 miliwn yn 2020-2021 (£0.457 miliwn yn 2019-2020).

Cydweithrediad – Grant/Hunan-ariannu

Mewn nifer o drefniadau cydweithredu gwnaeth Gogledd Cymru ddarparu swyddogion ar secondiad i gynorthwyo'r trefniadau. Cafodd ei ad-dalu gan heddluoedd neu asiantaethau eraill a dderbyniodd arian grant gan y Swyddfa Gartref neu Lywodraeth Cymru i ofalu am gostau gwariant.

Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu

Fel o 2006-2007 telir Pensiynau Swyddogion Heddlu ar wahân i'r prif gyfrif refeniw. Telir cyfraniadau cyflogwyr a gweithwyr ac incwm Pensiynau eraill i'r cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu a'r holl wariant Pensiynau'r Heddlu allan o'r cyfrif. Mae Cynllun Pensiwn yr Heddlu yn gynllun nas ariennir. Fel y cyfryw, nid oes ganddo asedau buddsoddi. Mae angen i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ôl deddfwriaeth i weithredu Cronfa Bensiwn ac mae'r symiau i'w talu i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn i'w manylu yn ôl rheoliad. Mae Rheoliadau Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007 yn darparu fod unrhyw ddiffyg ar y cyfrif yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i gydbwysu'r nawdd i ddim. Ad-delir y diffyg hwn gan y Swyddfa Gartref ac fe'u ceir o fewn cyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Yn yr un modd, mae unrhyw weddill sy'n codi o'r gwariant sy'n llai na'r incwm sy'n ofynnol i'w had-dalu i'r Swyddfa Gartref gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae lefelau cyfraniad gweithiwr a chyflogwyr yn seiliedig ar ganrannau tâl pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan y Swyddfa Gartref ac yn amodol ar adbriso bob tair blynedd gan Adran Actwari'r Llywodraeth. Mae dyledion pensiwn tymor hir wedi'u manylu o fewn Buddion Ymddeoliad nodyn 34.

Mae'r cyfrif Pensiwn wedi'i lunio i ryddhau dyledion i dalu dyledion wrth iddynt fod yn ddyledus. Nid ydynt yn ystyried pensiynau a dyledion eraill ar ôl diwedd y cyfnod. Trinnir holl drafodion y gronfa yn unol â Pholisïau Cyfrifyddu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel yr amlinellir ar dudalennau 64 i 78. Gweinyddir y Gronfa Bensiwn drwy gytundeb trydydd parti.

2019-2020 £000	Cyfrif Cronfa	2020-2021 £000
	Cyfraniadau sy'n dderbyniadwy	
	Gan Gyflogwr:-	
16,512	- Arferol	17,980
0	- Ymddeoliadau cynnar	0
156	- Cost Gyfalaf am Ymddeoliad Afiechyd	673
7,157	Cyfraniadau Aelodau	7,776
878	Gwerthoedd Trosglwyddo a dderbyniwyd	529
24,703	Cyfanswm Incwm	26,958
	Buddion Taladwy	
37,896	Pensiynau	38,841
6,899	Buddion wedi cyfnewid a chyfandaliad o fuddion ymddeoliad	6,930
237	Cyfandaliad o Fuddion Marwolaeth	168
	Taliadau i ac ar gyfrif ymadawyr	
0	Trosglwyddiad allan i gynlluniau eraill	0
42	Ad-daliad Cyfraniadau	11
45,074	Cyfanswm y symiau sy'n daladwy	45,950
	Swm Net sy'n Daladwy am y flwyddyn cyn trosglwyddiad o'r Gronfa Heddlu	18,991
20,371		
-20,371	Cyfraniad Ychwanegol o'r Gronfa Heddlu (drwy grant)	-18,991
0	Swm net sy'n daladwy/derbyniadwy am y flwyddyn	0
	Datganiad Ased Net:	
60	Cyfraniadau'n ddyledus gan gyflogwr	60
21	Buddion pensiwn di-dâl	3
-81	Asedau a dyledion cyfredol eraill (oni bai am ddyledion i dalu pensiynau a buddion eraill yn y dyfodol)	-63
0	Cyfanswm Dyledion	0

Grŵp Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu

1. Cyffredinol

Mae'r Datganiad Cyfrifon Grŵp yn crynhoi trafodion y Comisiynydd Heddlu a Throsedd am y flwyddyn ariannol 2020-2021 a'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2021. Mae gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd baratoi Datganiad o Gyfrifon blyneddol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwiliad (Cymru) 2014. Mae'r Rheoliadau angen i'r cyfrifon gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu iawn. Mae'r arferion hyn yn bennaf yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-2021, a gefnogir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a chanllaw statudol a roddir o dan adran 12 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r cod yn manylu'r egwyddorion ac arferion angenrheidiol i baratoi Datganiad o Gyfrifon Grŵp sy'n cyflwyno safbwynt 'gwir a theg' o sefyllfa ariannol, cyflawniad ariannol a llifoedd arian parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, gan gynnwys datganiadau ariannol y grŵp.

Mae'r confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn gost hanesyddol, a ddiwygir gan adbriso categorïau penodol o asedau ac offerynnau ariannol anghyfredol.

2. Croniadau Incwm a Gwariant

Adroddir am weithgarwch yn y flwyddyn mae'n digwydd, nid yn unig pan wneir a derbynnir taliadau arian parod. Yn benodol:

- Cydnabyddir refeniw o werthiant nwyddau pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn trosglwyddo'r risgiau sylweddol a dyfarniadau perchnogaeth i'r prynwr. Mae'n debyg y bydd buddion economaidd neu bosibilrwydd gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodiad yn llifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- Cydnabyddir refeniw o ddarparu gwasanaethau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd pan gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fesur canran cwblhad y trafodiad yn ddibynadwy. Mae'n debygol y gwnaiff buddion economaidd neu bosibilrwydd gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodiad lifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- Cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan y'i defnyddir. Pan mae bwlch rhwng y dyddiad y derbynnir cyflenwadau a phryd y defnyddir nhw, cant eu trosglwyddo fel rhestr eiddo ar y Fantolen.
- Cofnodir costau o ran gwasanaethau a roddwyd (yn cynnwys gwasanaethau a ddarparwyd gan weithwyr) fel gwariant pan dderbynnir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir taliadau.
- Cyfrifir llog sy'n dderbyniadwy ar fuddsoddiadau ac yn daladwy ar fenthyciadau yn y drefn honno fel incwm a gwariant ar sail y gyfradd log go iawn ar gyfer yr offeryn ariannol perthnasol, yn hytrach na'r llifoedd arian parod a oedd wedi'u gosod neu eu penderfynu gan y cytundeb.
- Pan mae refeniw a gwariant wedi'u cydnabod ond nid yw arian parod wedi'i dderbyn neu ei fod wedi talu dyledwr neu gredydwr am y swm perthnasol yn cael ei gofnodi yn y Fantolen. Gosodir y lefel isaf o £3k i'w osod am y trafodion hyn. Os na setlir dyledion, ysgrifennir balans y dyledwyr i lawr a gwneir cost i refeniw am yr incwm na fydd efallai'n cael ei gasglu.

3. Arian Parod ac Arian Parod Cyfwerth

Cynrychiolir arian parod gan arian parod mewn llaw a blaendaliadau gyda sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb gyda hysbysiad o ddim mwy na 24 awr. Mae cyfwerth ag arian parod yn fuddsoddiadau a ellir aeddfedu ar unwaith o ddyddiad caffael ac sy'n barod yn drosadwy i symiau o arian parod hysbys gyda risg ansylweddol o newid mewn gwerth.

Yn y Datganiad Llif Arian Parod, mae arian parod a'r hyn sydd gyfwerth ag arian parod yn cael eu dangos mewn net o orddrafftiau banc sy'n ad-daladwy ar alw ac yn ffurfio rhan hanfodol o reoli arian parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

4. Eitemau eithriadol

Pan mae eitemau incwm a gwariant yn sylweddol, dadlennir eu natur a'u swm ar wahân, un ai ar flaen y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, gan ddibynnu ar ba mor sylweddol yw'r eitemau i ddeall perfformiad ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

5. Addasiadau Cyfnod Blaenorol, Newidiadau mewn Polisiâu Cyfrifyddu, Amcangyfrifon a Gwallau

Gall addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisiâu cyfrifyddu neu i gywiro gwall sylweddol. Mae newidiadau yn yr amcangyfrifon cyfrifyddu wedi'u cyfrifyddu'n rhagolygol, h.y. yn y blynyddoedd presennol ac yn y dyfodol a effeithir gan y newid ac nad ydynt yn esgor ar addasiad o'r cyfnod blaenorol.

Gwneir newidiadau mewn polisiâu cyfrifyddu ond pan mae angen gan arferion cyfrifyddu priodol neu mae'r newid yn rhoi gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol ynghylch effaith trafodion, digwyddiadau eraill a chyflyrau ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Pan wneir newid, oni bai y dywedir fel arall, fe'i cymhwysir yn ôl-weithredol drwy addasu balansau agoriadol a'r symiau cymharol am y cyfnod blaenorol fel petai bod y polisi newydd wedi bod yn gymwys erioed.

Cywirir gwallau sylweddol a ddarganfyddir mewn ffigyrau cyfnod blaenorol yn ôl-weithredol drwy ddiwygio balansau agoriadol a symiau cymharol am y cyfnod blaenorol.

6. Costau i Refeniw Asedau Anghyfredol

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi dibrisiant, adbrisiad a diffyg neu ddilead ar wahân i wasanaethau, gwasanaethau cymorth neu gyfrifon masnachu.

Nid yw'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi'r dreth gyngor i ariannu colledion a dileadau dibrisiant, adbrisiad neu ddiffyg. Fodd bynnag, mae'n ofynnol iddo wneud cyfraniad blynyddol o refeniw tuag at y gostyngiad yn ei ofyniad benthyca cyffredinol sydd gyfwerth i swm sy'n cael ei gyfrif ar sail ddarbodus a benderfynir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn unol â chanllaw statudol.

Mae colledion a dileadau dibrisiant, adbrisiad a diffyg felly'n cael eu disodli gan y cyfraniad ym Malans y Gronfa Gyffredinol (Darpariaeth Refeniw), a thrwy addasu trafodiad gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

7. Buddion Gweithwyr

Buddion Taladwy yn ystod Cyflogaeth

Buddion gweithwyr tymor byr yw'r rhai hynny sydd i fod i'w setlo o fewn 12 mis o ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion fel cyflogau, gwyliau blynyddol taladwy ac absenoldeb salwch taladwy, bonysau a buddion anariannol (e.e. ceir) i weithwyr presennol. Maent yn cael eu cydnabod fel cost am wasanaethau yn y flwyddyn lle mae gweithwyr yn gwneud cymwynas â'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gwneir cronriad am gost absenoldeb sy'n codi o hawliadau gwyliau neu amser i ffwrdd yn lle a enillir gan weithwyr ond na chymerir cyn diwedd y flwyddyn y gall gweithwyr eu cario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y cronriad ar y cyfraddau cyflog sy'n berthnasol yn y flwyddyn gyfrifyddu ganlynol, gan fod yn y cyfnod lle mae'r gweithiwr yn cymryd y budd. Codir y cronriad i'r Gweddill neu'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaeth, ond yna mae'n gwrthdroi drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn fel y gall buddion gwyliau gael eu codi i refeniw yn y flwyddyn ariannol y mae'r absenoldeb gwyliau'n digwydd.

Buddion Terfynu

Buddion terfynu yw symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i derfynu cyflogaeth gweithiwr cyn y dyddiad ymddeoliad arferol neu benderfyniad gweithiwr i dderbyn diswyddiad gwirfoddol. Maent yn cael eu codi ar sail cronïadau i'r llinell Costau Heb eu Dosbarthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn ar y cynharaf: pan na all y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dynnu'r cynnig o'r buddion hynny bellach; neu pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod costau ailstrwythuro.

Pan mae buddion terfynu'n cynnwys gwella pensiynau, mae darpariaethau statudol yn gofyn i Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r gronfa bensiwn neu'r pensiynwr yn y flwyddyn, nid y swm sy'n cael ei gyfrif yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn, mae angen neilltuad arian i ac o'r Gronfa Bensiwn wrth Gefn i ddisodli'r debydau a chredydau tybiannol ar gyfer buddion terfynu gwella pensiwn a'u disodli gyda'r debydau am yr arian parod a delir i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ynghyd ag unrhyw symiau tebyg sy'n daladwy ond yn ddi-dâl ar ddiwedd y flwyddyn.

Buddion Ôl-Gyflogaeth

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn gwahanol. Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion diffiniedig sy'n berthnasol i dâl a gwasanaethau.

Staff sy'n gyflogedig yn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Staff yr Heddlu

Mae'r gweithwyr yn gymwys i ymuno â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir gan Gyngor Gwynedd. Dywedodd yr asesiad actiwaraid bob tair blynedd yn 2016 fod angen i gyfraniad y cyflogwr angen cael ei osod o leiaf 16.3% y flwyddyn ynghyd â chyfandaliad o £0.8m i fodloni dyledion y gronfa. Roedd yr asesiad tair blynedd a gynhaliwyd yn 2019 yn gosod isafswm cyfradd o 19% o fis Ebrill 2020 heb gyfandaliad.

Swyddogion Heddlu

Tan 2005-2006 cafodd cost cynllun pensiynau'r heddlu, a oedd yn gynllun buddion diffiniedig nas ariannwyd, ei fodloni gan Gyfrif Incwm a Gwariant yr Awdurdod Heddlu blaenorol. Yn 2006-2007 roedd newid yn y ffordd yr oedd pensiynau'r heddlu yn cael eu cyfrif. Crëwyd cronfa ganolog gan y Swyddfa Gartref i fodloni cost pensiynau a thaliadau cyfnewid. Mae Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yn talu canran o gyflogau swyddogion i'r gronfa (31.0% ar hyn o bryd). Mae pensiynau anaf yn parhau i fod yn gyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a chânt eu bodloni o Gyfrif Incwm a Gwariant y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gynllun buddion diffiniedig:

- mae dyledion Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd wedi'u priodoli i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull uned a amcanir, h.y. asesiad o daliadau'r dyfodol a wneir o ran buddion ymddeoliad a enillwyd hyd yma gan weithwyr, yn seiliedig ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, cyfraddau trosiant gweithwyr ayyb, ac amcangyfrifon enillion amcanol gweithwyr presennol.
- mae'r dyledion yn cael eu gostwng i'w gwerth ar brisiau cyfredol, gan ddefnyddio cyfradd ostyngiad yn seiliedig ar gyfradd ddangosol o elw ar fondiau Llywodraeth a addasir ar gyfer arenillion ychwanegol o fondiau corfforaethol ansawdd uchel (iBoxx Sterling Corporates AA).
- mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd wedi'u priodoli i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys y Fantolen ar eu gwerth teg:
 - Sicrhad sydd â dyfynbris ar bris cynnig presennol
 - Sicrhad sydd â dim dyfynbris ar amcangyfrif proffesiynol
 - Sicrhad unedol ar bris cynnig presennol
 - Eiddo ar werth y farchnad.

- dadansoddir y newid yn y ddyled bensiynau net i'r cydrannau canlynol:

Cost gwasanaeth yn cynnwys:

- (i) Cost Gwasanaeth Presennol – y cynnydd yng ngwerth presennol y ddyled budd ddiffiniedig sy'n arwain o wasanaeth gweithwyr yn y cyfnod presennol sydd wedi'i ddyrannu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.
- (ii) Cost Gwasanaeth Blaenorol – y cynnydd mewn dyledion o ganlyniad i ddiwygiad neu gwtogiad cynllun y mae eu heffaith yn berthnasol i flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd cynharach sydd wedi'u debydu i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o Gostau Heb eu Dosbarthu.
- (iii) Llog net ar y ddyled budd ddiffiniedig net (ased) – y gost llog net i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd o'r newid yn ystod y cyfnod yn y ddyled ddiffiniedig net (ased) sy'n codi o dreigl amser. Caiff ei godi i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Cyfrifir hyn drwy gymhwyso'r gyfradd ostyngiad a ddefnyddir i fesur y ddyled budd ddiffiniedig ar ddechrau'r cyfnod i'r ddyled budd ddiffiniedig net (ased) ar ddiwedd y cyfnod gan ystyried unrhyw newidiadau yn y ddyled budd ddiffiniedig net (ased) yn ystod y cyfnod o ganlyniad i gyfraniad a thaliadau budd.

Cofiannau sy'n cynnwys:

- (i) Elw ar asedau cynllun – gan eithrio symiau a geir yn y llog net ar y ddyled budd diffiniedig net (ased) a chodir y Gronfa Bensiynau wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.
- (ii) Enillion neu golledion actiwaraid – newidiadau yn y ddyled pensiynau net sy'n codi oherwydd nad yw digwyddiadau'n cyd-fynd â thybiaethau a wnaed yn y prisiad actiwaraid diwethaf neu oherwydd fod yr actwariaid wedi diweddarau eu tybiaethau a godir i'r Gronfa Bensiynau wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.

Cyfraniadau a dalwyd i Gronfa Bensiwn Gwynedd – arian parod a delir fel cyfraniadau cyflogwyr i'r gronfa pensiwn wrth setlo dyledion. Nid chyfrifir hyn fel cost.

Mewn perthynas â buddion ymddeoliad, mae darpariaethau statudol angen balans y Gronfa Gyffredinol i'w godi gyda'r symiau sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r gronfa pensiwn neu'n uniongyrchol i bensiynwyr yn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn, mae hyn yn golygu fod trosglwyddiadau i ac o'r Gronfa Bensiynau wrth Gefn yn disodli debydau a chredydau tybiannol ymddeoliad a'u disodli â'r debydau am arian parod a delir i'r gronfa pensiwn a phensiynwyr ac ynghyd ag unrhyw symiau eraill sy'n daladwy ond na thalwyd ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n codi ar y Gronfa Bensiynau wrth Gefn felly'n mesur yr effaith fuddiannol ar y Gronfa Gyffredinol o fod angen cyfrif am fuddion ymddeoliad ar sail fod llifoedd arian parod yn cael eu hennill yn hytrach na buddion.

Buddion Diamod

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd rymoedd cyfyngedig i wneud dyfarniadau diamod o fuddion ymddeoliad pan geir ymddeoliadau cynnar. Cronnir unrhyw ddyledion a amcangyfrifir i godi o ganlyniad unrhyw ddyfarniad i unrhyw aelod o staff ym mlwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad. Cânt eu cyfrifyddu am ddefnyddio'r un polisiau fel sy'n gymwysedig i'r Cynllun Pensiynau Llywodraeth Leol ac yn unol â phroses ymddeoliad cynnar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

8. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, sy'n ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir y Datganiad Cyfrifon i'w gyhoeddi. Gellir nodi dau fath o ddigwyddiad:

- y rhai hynny sy'n rhoi tystiolaeth o amodau a fodolodd ar ddiwedd y cyfnod adrodd, sydd angen i'r Datganiad o Gyfrifon gael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.
- y rhai hynny sy'n dangos amodau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd, sydd ddim angen addasu'r Datganiad o Gyfrifon i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond lle mae categori o ddigwyddiadau yn cael effaith sylweddol, gwneir dadleniad yn y nodiadau o natur y digwyddiadau ac amcan o'u heffaith ariannol.

Ni adlewyrchir pethau sy'n digwydd ar ôl dyddiad awdurdodi eu cyhoeddi yn y Datganiad o Gyfrifon.

9. Offerynnau Ariannol

Dyledion Ariannol

Cydnabyddir Dyledion Ariannol ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol ar werth teg ac o ganlyniad yn cael eu trosglwyddo ar eu cost gohiriedig. Mae costau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log taladwy yn seiliedig ar swm cario ymlaen y ddyled, wedi lluosu gan gyfradd log go iawn am yr offeryn. Y gyfradd log go iawn yw'r gyfradd sy'n union yn gostwng y taliadau arian parod amcanol yn y dyfodol dros oes yr offeryn i'r swm y cydnabuwyd yn wreiddiol.

Mae'r swm a gyflwynir yn y fantolen o ran benthycia tymor hir a byr yw'r prif swm gweddilliol sy'n ad-daladwy (ynghyd â llog cronodig). Llog a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm sy'n daladwy yn y flwyddyn yn ôl y cytundeb benthyciad.

Credydur a debydur enillion a cholledion adbryniad neu setliad cynnar benthycia i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn adbrynu/setliad. Fodd bynnag, lle mae adbrynu wedi digwydd fel rhan o ailstrwythuro'r portffolio benthyciad sy'n cynnwys diwygio neu gyfnewid offerynnau presennol, mae'r premiwm neu'r gostyngiad yn cael ei ddiwynnu neu ei hychwanegu yn y drefn honno i gost ohiriedig y benthyciad newydd neu ddiwygiol. Mae'r dibrisiant i'r Datganiad Incwm a Gwariant yn cael ei wasgaru dros oes y benthyciad gan addasiad i'r gyfradd log go iawn.

Pan mae premiymau neu ostyngiadau wedi'u codi i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, mae rheoliadau'n caniatáu'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol i gael ei ledaenu yn y dyfodol. Polisi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw lledaenu'r elw neu'r golled dros y tymor a oedd yn weddill ar y benthyciad yr oedd y premiwm yn daladwy neu gellid derbyn gostyngiad pan gafodd ei ad-dalu. Rheolir y cysoni symiau a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr i'r gost net sy'n ofynnol i gwrdd â Balans y Gronfa Gyffredinol gan y trosglwyddiad i neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Asedau Ariannol

Dosberthir asedau ariannol i ddau fath:

- benthyciadau a derbyniadau sy'n asedau sydd ag ad-daliadau sefydlog neu bendant ond nas dyfynnir mewn marchnad weithredol
- asedau ar gael i'w gwerthu sy'n asedau sydd â phris marchnad dyfynadwy a/neu sydd ddim â thaliadau sefydlog neu bendant

Benthyciadau a Derbyniadau

Cydnabyddir benthyciadau a derbyniadau ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol ar werth teg. O ganlyniad, cânt eu mesur ar eu cost ohiriedig yn cael eu trosglwyddo ar eu cost wedi'i dileu. Mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log derbyniadwy yn seiliedig ar swm cario ymlaen yr ased, wedi lluso gan gyfradd log go iawn am yr offeryn. Am y mwyafrif o'r benthyciadau mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'i wneud, mae hyn yn golygu mai'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prif swm sy'n weddill sy'n dderbyniol (ynghyd â llog cronedig) a llog a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm derbyniadwy am y flwyddyn yn y cytundeb benthyciad.

Pan nodir asedau fel rhai diffygiol oherwydd y tebygolrwydd yn codi o ddigwyddiad blaenorol na wneir taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb, dibrisir yr ased a chodir cost i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mesurir y golled diffyg fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario ymlaen a gwerth presennol y llifoedd arian parod diwygiedig y dyfodol a ostyngir ar gyfradd log go iawn wreiddiol yr ased.

Credydir a debydir unrhyw enillion a cholledion wrth ddatgydnabod ased i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Asedau sydd ar gael i'w gwerthu

Cydnabyddir asedau ar gael i'w gwerthu ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol a'u cario ymlaen ar werth teg. Pan mae'r ased â thaliadau sefydlog neu bendant, mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log derbyniadwy yn seiliedig ar gost ohiriedig yr ased wedi'i lluso â'r gyfradd log go iawn am yr offeryn. Pan nad oes taliadau sefydlog neu bendant, credydir incwm (e.e. rhandaliadau) i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan dderbynnir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Cynhelir asedau yn y Fantolen ar werth teg. Mae gwerthoedd yn seiliedig ar y technegau canlynol:

- offerynnau gyda dyfynbrisiau marchnad – y pris marchnad
- offerynnau eraill gyda thaliadau sefydlog neu bendant – dadansoddiad llif arian gostyngol
- cyfrannau ecwiti gyda dim dyfynbrisiau marchnad – cymeradwyaeth annibynnol o brisiadau cwmni.

Dosberthir y mewnbynnau i'r technegau mesur yn unol â'r tair lefel ganlynol:

- Mewnbynnau Lefel 1 – dyfynbrisiau (heb addasu) mewn marchnadoedd gweithredoedd am asedau unfath y gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael mynediad ar y dyddiad mesur.
- Mewnbynnau Lefel 2 – mewnbynnau oni bai am ddyfynbrisiau a geir o fewn Lefel 1 sy'n weladwy ar gyfer yr ased, un ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.
- Mewnbynnau Lefel 3 – mewnbynnau anweladwy am yr ased.

Cloriannir newidiadau mewn gwerth teg gan fynediad yn y Gronfa Ar Gael i'w Gwerthu wrth Gefn a chydabyddir yr elw/colled yn y Gweddill neu'r Diffyg ar Adbriso Asedau Ariannol Ar Gael i'w Gwerthu. Yr eithriad yw lle mae colledion diffyg wedi'u hachosi. Debydir y rhain i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw elw neu golled net am yr ased a gronnwyd yn y Gronfa Ar Gael i'w Gwerthu wrth Gefn.

Pan nodir asedau fel rhai diffygiol oherwydd y tebygolrwydd yn codi o ddigwyddiad blaenorol na wneir taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb (taliadau sefydlog neu bendant) neu mae'r gwerth teg yn syrthio o dan gost, dibrisir yr ased a chodir cost i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant

Hollgynhwysfawr. Os oes gan yr ased daliadau sefydlog neu bendant, mesurir y golled diffyg fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario ymlaen a gwerth presennol y llifoedd arian parod diwygiedig y dyfodol a ostyngir ar gyfradd log go iawn wreiddiol yr ased. Fel arall, mesurir y golled diffyg fel unrhyw ddiffyg o werth teg o'i gymharu â chost caffael yr offeryn (net unrhyw brif ad-daliad a dilead). Mae asedau ariannol a gadwyd ar gost ohiriedig yn cael eu dangos gyda net o lwfans colled (lle mae'n sylweddol) sy'n adlewyrchu'r tebygolrwydd ystadegol y bydd y benthyciwr neu'r dyledwr yn methu bodloni eu hymrwymiaidau cytundebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Credydur a debydir unrhyw enillion a cholledion sy'n codi wrth ddatgydnabod yr ased i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw enillion neu golledion cronodig a gydnabuwyd yn flaenorol yn y Gronfa Ar Gael ac Ar Werth wrth Gefn. Os na ellir mesur y gwerth teg yn ddibynadwy, caiff yr offeryn ei gario ymlaen ar gost (namyn unrhyw golledion diffyg).

10. Grantiau a Chyfraniadau Llywodraeth

P'un ai'n daladwy ar gyfrif, mewn rhandaliadau neu mewn ôl-ddyledion, mae cyfraniadau a rhoddion grant llywodraeth a thrydydd parti yn cael eu cydnabod fel dyledion gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd pan mae sicrwydd rhesymol y gwnaiff:

- y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gydymffurfio gyda'r amodau sydd ynghlwm i'r taliadau, ac
- y derbynnydd y grantiau neu gyfraniadau.

Nid yw symiau a gydnabyddir fel dyledion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hyd nes y bodlonir amodau sydd ynghlwm i'r grant neu gyfraniad. Mae amodau yn manylu fod angen i fuddion economaidd yn y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth a ymgorfforir yn yr ased a gafwyd gan ddefnyddio'r grant neu gyfraniad gael eu defnyddio gan y derbynnydd fel y manylir. Fel arall, rhaid i fuddion economaidd y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth gael eu dychwelyd at y trosglwyddwr.

Mae arian a fenthycwyd fel grantiau a chyfraniadau nad yw amodau wedi'u bodloni yn cael eu cario yn Fantolen fel credydwr. Pan fodlonir amodau, credydur y grant neu'r cyfraniad i'r gwasanaeth perthnasol (grantiau a chyfraniadau refeniw priodol) neu Drethiant ac Incwm Grant Amhenodol (grantiau refeniw heb ei glustnodi a holl grantiau cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Pan gredydur grantiau cyfalaf i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn. Os yw grant eto i'w ddefnyddio i ariannu gwariant cyfalaf, fe'i trosglwyddir i Gronfa Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso wrth Gefn. Bydd yn cael ei anfon at y Cyfrif Addasu Cyfalaf lle mae wedi'i gymhwyso. Trosglwyddir symiau yn y Gronfa Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf unwaith maent wedi'u cymhwyso i ariannu gwariant cyfalaf.

11. Llog mewn endidau eraill

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fuddiannau sylweddol mewn endidau eraill sydd â natur is-gwmni, cyswllt ac endidau a reolir ar y cyd. Mae angen paratoi cyfrifon grŵp oherwydd hyn. Mae llogau cyfrifon endid unigol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn endidau eraill yn cael eu cofnodi yn unol ag arfer cyfrifyddu iawn. O ran cyfrifon grŵp Heddlu Gogledd Cymru a Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd, ystyrir Prif Gwnstabl Gogledd Cymru yn is-gwmni sy'n eiddo 100% i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

12. Rhestr eiddo a Chytundebau tymor hir

Ceir rhestr eiddo yn y Fantolen ar y gost isaf a'r gwerth net dichonadwy. Neilltuir cost rhestr eiddo gan ddefnyddio'r fformiwla costio cyntaf i mewn – cyntaf allan (FIFO). Cyfrifir cytundebau tymor hir ar y sail o godi'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau gyda'r gwerth gwaith neu wasanaethau a dderbynnydd o dan y cytundeb yn ystod y flwyddyn ariannol.

13. Gweithrediadau ac Asedau a Reolir ar y Cyd

Mae gweithrediadau a reolir ar y cyd yn weithgarwch a ymglymerir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar y cyd â mentrwy'r eraill sy'n cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r mentrwy'r yn hytrach na sefydlu endid ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod ar y Fantolen yr asedau mae'r Comisiynydd yn eu rheoli, yn cynnwys ei gyfran o unrhyw asedau a gedwir ar y cyd a'r dyledion mae'r Comisiynydd yn eu cael gan gynnwys ei gyfran o unrhyw ddyledion sydd ganddo ar y cyd. Mae'n debydu ac yn credu'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr gyda'r gwariant ac unrhyw gyfran o wariant a gafwyd ar y cyd a'r gyfran o incwm a enillir o weithgarwch y gweithrediad.

Mae asedau a reolir ar y cyd yn eiddo, peiriannau neu offer a reolir ar y cyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a mentrwy'r eraill, gyda'r asedau'n cael eu defnyddio i gael buddion am y mentrwy'r. Nid yw'r fenter ar y cyd yn cynnwys sefydlu endid ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfrif am ond ei gyfran ef o'r asedau a reolir ar y cyd, y dyledion a'r treuliau mae'n ei gael ar ei ran ef ei hun neu ar y cyd ag eraill o ran ei ddiddordeb yn y fenter ar y cyd a'r incwm a enillir o'r fenter. Gellir gweld manylion unrhyw weithrediadau a reolir ar y cyd yn Nodyn 39 i'r Cyfrifon.

14. Prydlesi

Mae prydlesi cyllid yn trosglwyddo'n sylweddol yr holl risgiau a'r dyfarniadau sy'n gysylltiedig â pherchnogaeth yr eiddo, peiriannau neu offer o'r prydleswr i'r daliwr prydles. Dosberthir holl brydlesi eraill fel prydlesi gweithredol.

Pan mae prydles yn gofalu am dir ac adeiladau, ystyrir yr elfennau tir ac adeiladau fel rhai ar wahân wrth ddsbarthu.

Mae trefniadau nad oes gan statws cyfreithiol prydles ond yn cyfleu'r hawl i ddefnyddio ased yn gyfnewid am daliad wedi'u cyfrif o dan y polisi hwn lle mae cwblhau'r trefniant yn dibynnu ar ddefnyddio asedau penodol.

Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Daliwr Prydles

Prydlesi Cyllid

Cydnabyddir eiddo, peiriannau ac offer a gedwir o dan brydlesi cyllid ar y Fantolen ar ddechrau'r brydles ar ei werth teg sydd wedi'i fesur ar ddechrau'r brydles (neu werth presennol y taliadau prydles sylfaenol, os yn is). Cyfatebir yr ased a gydnabyddir gan y ddyled am y ddyled i dalu'r prydleswr. Ychwanegir costau uniongyrchol cychwynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i swm cario ymlaen yr ased. Mae premiymau a delir wrth ddod i'r brydles yn cael eu cymhwyso i ddibrisio dyled y brydles. Codir rhenti wrth gefn fel treuliau yn y cyfnodau y ceir hwy.

Rhennir taliadau prydles rhwng:

- cost am gaffael y llog yn yr eiddo, peiriannau neu offer a gymhwysir i ddibrisio dyled y brydles, a
- cost gyllid (a ddebydir i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr).

Mae eiddo, peiriannau ac offer a gydnabyddir o dan brydlesi cyllid yn cael eu cyfrif gan ddefnyddio'r polisiâu a gymhwysir yn gyffredinol i asedau o'r fath, yn amodol ar ddibrisiant sy'n cael eu codi dros gyfnod y brydles os yw hyn yn fyrrach nag oes ddefnyddiol amcanol yr ased (lle nad yw pherchnogaeth yr ased yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddiwedd cyfnod y brydles).

Nid yw'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi'r dreth gyngor i ofalu am ddibrisio neu adbriso a cholledion diffyg sy'n codi o asedau sy'n cael eu prydlesu. Yn hytrach, gwneir cyfraniad blynyddol darbodus o gronfeydd refeniw tuag at y buddsoddiad cyfalaf tybiedig yn unol â gofynion statudol. Mae dibrisio ac adbriso a cholledion diffyg felly'n cael eu disodli gan gyfraniad refeniw ym Malans y Gronfa Gyffredinol, drwy addasu

trafodiad gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

Prydlesi Gweithredol

Codir rhenti a delir o dan brydlesi gweithredol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel traul am ddefnyddio eiddo, peiriannau ac offer a brydleswyd. Mae costau ar sail llinell union dros oes y brydles hyd yn oed os nad yw hyn yn cyfateb i'r patrwm o daliadau (e.e. mae cyfnod rhydd o rent ar ddechrau'r brydles).

Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Prydleswr

Mae prydleswr yn prydlesu eiddo, peiriannau neu offer o dan drefniant prydles i bobl eraill.

Prydlesi Cyllid

Os yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles gyllid ynghylch eiddo neu beiriant neu offer, dibrisir yr ased perthnasol o'r fantolen fel gwarediad. Ar ddechrau'r brydles mae swm cario ymlaen yr ased yn y fantolen, (boed yn eiddo, peiriannau neu offer neu asedau a gadwyd i'w gwerthu) yn cael eu dibrisio i'r llinell wariant gweithredu arall yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr fel rhan o'r elw neu'r golled ar waredu. Mae elw sy'n cynrychioli buddsoddiad net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y brydles, yn cael ei chredydu i'r un llinell yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r elw neu'r golled ar waredu (h.y. wedi'i ddebydu yn erbyn gwerth cario ymlaen yr ased ar adeg y gwarediad), a gyfatebir gan ased prydles (dyledwr tymor hir) ar y fantolen.

Rhennir derbyniadau rhenti prydles rhwng:

- cost am gaffael y llog yn yr eiddo - wedi cymhwyso i nodi dyledwr y brydles (ynghyd ag unrhyw breimiymau a dderbynnir), ac
- incwm cyllid (a gredydir i'r llinell incwm a gwariant ariannu a buddsoddi yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr).

Nid yw'r elw a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar warediad i'w ganiatáu gan statud i gynyddu Balans y Gronfa Gyffredinol ac mae gofyn ei drin fel derbynneg gyfalaf. Pan mae premiwm wedi'i dderbyn, anfonir hyn allan o falans y gronfa gyffredinol i'r gronfa derbynebaw cyfalaf wrth gefn yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn. Pan setlir y swm dyledus o ran ased y brydles gan dalu rhenti mewn blynnydoedd ariannol yn y dyfodol, anfonir hyn allan o falans y gronfa gyffredinol i'r gronfa derbynebaw cyfalaf gohiriedig wrth gefn yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Pan dderbynnir rhenti'r dyfodol, defnyddir yr elfen am y dderbynneg gyfalaf am waredu'r ased i nodi dyledwr y brydles. Ar y pwynt hwn trosglwyddir y derbynebaw cyfalaf gohiriedig i'r gronfa derbynebaw cyfalaf wrth gefn. Nid yw gwerth dibrisiad gwarediadau yn gost yn erbyn y dreth gyngor, gan fod cost asedau anghyfredol wedi'u darparu'n llawn ar gyfer trefniadau ar wahân o dan gyllido cyfalaf. Priodolir symiau felly i'r cyfrif addasu cyfalaf o falans y gronfa gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Prydlesi Gweithredol

Os yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles weithredol dros eiddo neu beiriant neu offer, cedwir yr ased yn y fantolen. Credydir incwm rhentu i'r llinell gwariant gweithredu arall yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr. Gwneir credydau ar sail llinell union dros oes y brydles hyd yn oed os nad yw hyn yn cyfateb i'r patrwm o daliadau (e.e. telir premiwm ar ddechrau'r brydles). Ychwanegir costau uniongyrchol cychwynnol wrth drafod neu drefnu'r brydles i swm cario ymlaen yr ased berthnasol a'i chodi fel cost dros gyfnod y brydles ar yr un sail ag incwm rhentu.

15. Gorbenion a Gwasanaethau Cymorth

Codir costau gorbenion a gwasanaethau cymorth i segmentau gwasanaeth yn unol â threfniadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd am atebolrwydd a chyflawniad ariannol

16. Eiddo, Peiriannau ac Offer

Mae asedau sy'n gorfforol ac a gedwir i'w defnyddio wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i bobl eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac mae disgwyl iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol yn cael eu dosbarthu fel Eiddo, Peiriannau ac Offer.

Cydnabyddiaeth

Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peiriannau ac Offer yn cael eu cyfalafu ar sail croniadau, ar yr amod ei fod yn debyg fod buddion economaidd y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth sy'n gysylltiedig y bydd yr eitem yn llifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gall cost yr eitem gael ei mesur yn ddibynadwy. Codir gwariant sy'n cynnal ond nid yw'n ychwanegu at bosibilrwydd ased i gyflawni buddion economaidd yn y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth (h.y. atgyweiriadau a chynnal a chadw) fel cost pan dynnir.

Mesur

Mesurir asedau ar gost i ddechrau, sy'n cynnwys:

- y pris prynu
- unrhyw gostau sydd i'w briodoli â dod â'r ased i'r lleoliad a'r amod sy'n angenrheidiol iddo allu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan reolwyr
- os yw'n berthnasol, amcangyfrif cychwynnol costau datgymalu a symud yr eitem ac yna adfer y safle lle roedd.

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfalafu costau benthyca a dynnir pan mae asedau'n cael eu hadeiladu.

Ystyrir cost arall heblaw drwy bryniad i fod ei werth teg, oni bai nad oes gan y caffael sylwedd masnachol (h.y. ni wnaiff arwain at amrywiad yn y llifoedd arian parod i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd). Yn yr achos olaf, lle ceir ased drwy gyfnewidiad, cost y caffael yw swm yr ased a garir ymlaen a ildir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mesurir asedau a roddir ar werth teg i ddechrau. Mae'r gwahaniaeth rhwng gwerth teg ac unrhyw ystyriaeth a delir wedi'i gredydu i'r llinell Incwm Trethiant a Grant Amhenodol y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, (oni bai fod y rhodd wedi'i wneud yn amodol). Hyd nes y bodlonir amodau, cedwir yr elw yn y Cyfrif Asedau Rhoddedig. Pan gredydir elw i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Carir asedau yna yn y Fantolen gan ddefnyddio'r sail mesur canlynol:

- Seilwaith, asedau cymunedol ac asedau'n cael eu hadeiladu – cost hanesyddol dibrisiol
- Preswylfeydd a holl asedau eraill – gwerth teg wedi'i benderfynu fel y swm a fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd presennol (h.y. gwerth defnydd presennol neu EUV).

Os nad oes tystiolaeth marchnad o werth presennol oherwydd natur arbenigol yr ased, defnyddir cost amnewid dibrisiedig yn lle gwerth teg.

Os yw asedau sydd ddim yn eiddo ag oesau defnyddiol byr neu werthoedd isel (neu'r ddau), defnyddir sail cost hanesyddol dibrisiedig yn lle gwerth presennol.

Mae asedau a geir yn y Fantolen ar werth presennol yn cael eu hadbriso'n ddigonol ac yn rheolaidd i sicrhau nad yw eu swm cario ymlaen yn sylweddol wahanol i'w gwerth teg ar ddiwedd y flwyddyn, o leiaf bob pum mlynedd. Cyfatebir cynnydd yn y prisiadau gan gredydau i'r Gronfa Adbriso wrth Gefn i gydnabod elw heb ei wireddu. Yn eithriadol, gall elw gael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr lle maent yn codi o wrthdroi colled a godwyd yn flaenorol.

Pryd nodir gostyngiadau mewn gwerth, cânt eu cyfrif fel a ganlyn:

- lle mae balans o elw adbriso am yr ased yn y Gronfa Adbriso wrth Gefn, nodir swm cario ymlaen yr ased yn erbyn y balans (hyd at swm yr elw cronedig)
- lle nad oes balans yn y gronfa adbriso wrth gefn neu falans annigonol, nodir swm cario ymlaen yr ased yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Mae'r Gronfa Adbriso wrth Gefn yn cynnwys elw adbriso a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig, sef dyddiad ei weithrediad ffurfiol. Mae enillion sy'n codi cyn y dyddiad hwn yn cael eu cydgrynhoi i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Amhariad

Asesir asedau ar bob diwedd blwyddyn ynghylch a oes unrhyw arwydd fod ased yn ddiffygiol. Cydnabyddir colled amhariad am y diffyg pan mae arwyddion yn bodoli ac yr amcangyfrifir unrhyw wahaniaethau posibl i fod yn sylweddol, pan amcangyfrifir swm adferadwy'r ased a mae'r swm hyn yn llai na swm cario ymlaen yr ased.

Pan nodir colledion amhariad, fe'u cyfrifir fel a ganlyn:

- lle mae balans o elw adbriso am yr ased yn y Gronfa Adbriso wrth Gefn, nodir swm cario ymlaen yr ased yn erbyn y balans (hyd at swm yr elw cronedig)
- lle nad oes balans yn y gronfa adbriso wrth gefn neu falans annigonol, nodir swm cario ymlaen yr ased yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Os yw colled amhariad yn cael ei wrthdroi wedi hynny, credydir y gwrthdro yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i haddasu ar gyfer dibrisiant a fyddai wedi'i godi pe na bai'r golled wedi'i chydabod.

Dibrisiant

Darperir dibrisiant ar holl asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer gan ddyraniad systematig eu symiau dibrisiol dros eu bywydau defnyddiol. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb unrhyw fywyd defnyddiol y gellir ei neilltuo (h.y. tir rhydd-ddaliadol) ac asedau nad ydynt ar gael i'w defnyddio eto (asedau sy'n cael eu hadeiladu).

Os oes gan ased gydrannau sylweddol gyda gwerth sylweddol, dibrisir y cydrannau ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cymhwyso'r cyfyngiadau isaf canlynol a chydabyddir cydrannau ar wahân dim ond pan:

- (i) Mae gweddill oes y gydran rhwng 0 a 10 mlynedd a gwerth y gydran dros £500k
- (ii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 10 a 15 mlynedd a gwerth y gydran dros £750k
- (iii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 15 ac 20 mlynedd a gwerth y gydran dros £1000k
- (iii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 20 a 30 mlynedd a gwerth y gydran dros £1250k
- (v) Mae gweddill oes y gydran rhwng 30 a 40 mlynedd a gwerth y gydran dros £1500k
- (vi) Mae gweddill oes y gydran rhwng 40 a 50 mlynedd a gwerth y gydran dros £2000k
- (vii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 50 a 60 mlynedd a gwerth y gydran dros £4000k

Math o Ased:	Polisi Dibrisiad:
Adeiladau	Wedi dibrisio dros yr oes ddisgwyliedig fel y dywedodd y prisiwr ar drefn llinell syth a'u hailbriso o leiaf pob 5 mlynedd
Offer Cyfrifiadurol	Llinell syth dros 3 i 5 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Offer Cyffredinol, Dodrefn a Ffitiadau ac Offer Radio	Llinell syth dros 7 i 10 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Cerbydau	Llinell syth dros 3-8 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Tir	Nid oes dibrisiant ar dir heb ei ddatblygu.

Mae enillion ailbriso hefyd yn dibrisio. Mae swm sy'n hafal i'r gwahaniaeth rhwng dibrisiant werth cyfredol a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi cael ei godi ar sail eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Adbriso wrth Gefn i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Gwaredu ac Asedau Anghyfredol sy'n cael eu dal i'w Gwerthu

Pan fydd yn dod yn debygol y bydd swm cario ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy drafodiad gwerthiant yn hytrach na thrwy ei ddefnyddio'n barhaus, caiff ei ailddosbarthu fel Ased wedi'u dal i'w Gwerthu. Mae'r ased yn cael ei adbriso yn union cyn iddo gael ei ailddosbarthu ac yna yn cael ei gario ar y gwerth isaf rhwng y swm hwn a'r gwerth teg llai'r costau i'w werthu. Pan fydd gostyngiad dilynol yn y gwerth teg llai'r costau i'w werthu, mae'r golled yn cael ei gynnwys yn y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae enillion gwerth teg yn cael eu cydnabod yn unig hyd at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau. Nid yw dibrisiant yn cael ei godi ar Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Os nad yw asedau yn diwallu'r meini prawf bellach i gael eu dosbarthu'n Asedau wedi'u dal i'w Gwerthu, byddant yn cael eu hailddosbarthu'n asedau anghyfredol. Byddant yn cael eu priso ar begwn isaf eu swm cario cyn iddynt gael eu dosbarthu fel asedau i'w gwerthu (wedi'i addasu ar gyfer dibrisiad, amorteiddiad neu ailbrisiadau a fyddent wedi'u cydnabod pe na baent wedi'u dosbarthu fel Wedi'u dal i'w Gwerthu). Cânt eu priso hefyd ar eu swm adferadwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio â gwerthu.

Fe ddatgelir manylion unrhyw eiddo sydd wedi'u clustnodi fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu yn y Fantolen a'r nodiadau perthnasol.

Nid yw asedau sydd i gael eu gadael neu eu sgrapio yn cael eu dosbarthu fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Pan fydd ased yn cael ei waredu neu ei ddigomisiynu, mae swm cario'r ased yn y Fantolen (boed yn Eiddo, Cyfarpar, Offer neu'n Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu) yn cael ei ddileu ar y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu. Credydir derbyniadau o warediadau (os oes rhai) i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu (h.y. net yn erbyn gwerth cario'r ased adeg y gwarediad). Mae unrhyw enillion ailbriso cronedig ar gyfer yr ased sydd yn y Gronfa Ailbriso yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Mae symiau a dderbyniwyd ar gyfer gwarediadau sy'n fwy na £10,000 yn cael eu categorio fel derbyniadau cyfalaf. Mae'r balans o'r derbyniadau yn cael ei gredydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf ac wedyn gellir ond ei ddefnyddio ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd (neu ei neilltuo er mwyn lleihau angen sylfaenol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fenthycia (y gofyniad cyllido cyfalaf). Mae derbyniadau yn cael eu neilltuo i'r Gronfa wrth Gefn o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn.

Nid yw gwerth dileu gwaredion yn cael eu rhoi yn erbyn y dreth cyngor, gan fod cost asedau sefydlog yn cael ei ddarparu yn llawn ar ei gyfer o dan drefniadau ar wahân ar gyfer ariannu cyfalaf. Caiff y symiau eu neilltuo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn.

17. Menter Cyllid Preifat (PFI)

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cytuno ar un cytundeb Menter Cyllid Preifat (PFI) tymor hir lle mae'r contractwr yn gyfrifol am gynllunio, adeiladu, cyllido a chynnal y Ddalfa, y Cyfleuster Digwyddiadau Sylweddol, y Cyfleuster Cefnogaeth Wyddonol a'r swyddfeydd yn Llanelwy. Gan mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw rheolwr tybiedig y gwasanaethau sy'n cael eu darparu o dan y cynllun Menter Cyllid Preifat mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynnwys yr asedau sefydlog a ddefnyddir o dan y contractau ar y Fantolen.

Mae'r gydnabyddiaeth wreiddiol am yr asedau sefydlog hyn wedi ei fantoli gan ddyled gyfatebol am y symiau sy'n ddyledus i weithredwr y cynllun.

18. Darpariaethau, Dyledion Digwyddiadol ac Asedau Digwyddiadol

Gwneir darpariaethau pan fydd digwyddiad wedi bod sy'n rhoi gofyniad cyfreithiol neu adeiladol ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol yn ôl pob tebyg i setlo drwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial y gwasanaeth, ac mae modd gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y ddyled.

Mae darpariaethau yn cael eu codi fel traul yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn ymwybodol o'r ddyled. Maent yn cael eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y fantolen ar y gwariant sydd ei angen i setlo'r ddyled, gan gymryd i ystyriaeth y risgiau perthnasol a'r ansicrwydd.

Pan fydd taliadau'n cael eu gwneud yn y pen draw, maent yn cael eu rhoi yn erbyn y ddarpariaeth yn y Fantolen. Bydd y setliadau sydd wedi cael eu hamcangyfrif yn cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol. Mae'r ddarpariaeth yn cael ei wrthdroi a'i gredydu yn ôl i'r gwasanaeth perthnasol lle y mae'n dod yn llai na thebygol y bydd yr angen am drosglwyddo buddion economaidd bellach yn ofynnol (neu setliad is na'r disgwyl yn cael ei wneud).

Pan fydd disgwyliad y bydd rhan neu'r taliad cyfan sy'n ofynnol i setlo darpariaeth yn cael ei adennill oddi wrth barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), cydnabyddir hwn fel incwm ar gyfer y gwasanaeth perthnasol. Mae hyn dim ond os yw hi bron yn sicr y bydd ad-daliad yn cael ei dderbyn pe bai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn setlo'r ddyled.

Mae gan y sefydliad yswiriant ar gyfer risgiau sydd heb eu sicrhau'n allanol ac mae'r yswiriant hefyd yn cynnwys unrhyw ormodedd ar bolisiau yswiriant allanol. Mae'r ddarpariaeth yn cynnwys risgiau cyhoeddus a chyflogwr. Mae yna hefyd rwymedigaethau digwyddiadol i'w talu o'r ddarpariaeth hon.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion amheus, a elwir bellach yn lwfansau colled, wedi'i chynnwys o fewn Dyledwyr mewn Asedau Cyfredol.

Ymrwymiad i Leihau Carbon (CRC), Cynllun Effeithlonrwydd Ynni - mae hwn yn gynllun gorfodol ar gyfer sefydliadau mawr yn y sector cyhoeddus a phreifat ac mae wedi ei gynllunio i wella effeithiolrwydd ynni ac i leihau allyriadau. Mae'n ofynnol ar y sefydliadau sy'n gymwys i brynu ac ildio lwfansau carbon ar sail eu gollyngiadau a dylent gynnwys unrhyw ymrwymadau yn eu cyfrifon. Ar hyn o bryd nid oes rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gymryd rhan yn y cynllun oherwydd bod ei allyriadau presennol yn is na'r trothwy cymhwyster.

Dyledion digwyddiadol

Mae dyled digwyddiadol yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd o bosibl yn rhoi gofyniad ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gallant godi mewn amgylchiadau lle y byddai darpariaeth fel arall yn cael ei wneud ond naill ai nid yw'n debygol y bydd all-lif o adnoddau neu ni ellir mesur natur y ddyled yn ddibynadwy.

Nid yw dyledion digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon.

Asedau digwyddiadol

Mae ased digwyddiadol yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd o bosibl yn rhoi ased i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Nid yw asedau digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon lle mae'n debygol y bydd mewnlif o fuddion economaidd neu bosiblirwydd o wasanaeth.

19. Cronfeydd wrth Gefn

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn neilltuo symiau penodol o gronfeydd wrth gefn at ddibenion polisi yn y dyfodol neu ar gyfer argyfyngau. Mae cronfeydd wrth gefn yn cael eu creu trwy briodoli symiau allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan fydd gwariant sydd angen ei dynnu o'r gronfa wrth gefn, bydd yn cael ei dalu yn y flwyddyn honno i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae'r gronfa wrth gefn wedyn yn cael ei neilltuo yn ôl i mewn i Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd fel nad oes tâl net i dreth y cyngor am y gwariant yn ystod y cyfnod cyfrifyddu.

Cronfeydd Annefnyddadwy - cedwir rhai cronfeydd wrth gefn ar gyfer rheoli'r prosesau cyfrifyddu asedau anghyfredol, offerynnau ariannol, buddion ymddeol a buddion y gweithwyr ac nid ydynt yn adnoddau y gellir eu defnyddio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Eglurir mwy am y cronfeydd wrth gefn yn y polisiau perthnasol o fewn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

20. Gwariant Refeniw a Ariannwyd o Gyfalaf o dan Statud

Mae gwariant y flwyddyn y gellir ei gyfalafu o dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n arwain at greu ased anghyfredol yn cael ei drin fel gwariant yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn. Pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi penderfynu talu cost y gwariant hwn o adnoddau cyfalaf presennol neu drwy fenthyca, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd o Falans y Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn gwrthdroi'r symiau a godir fel nad oes unrhyw effaith ar lefel y gwariant refeniw.

21. Cydnabod Refeniw o'r Trafodion Digyfnwid

Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion digyfnwid sy'n cael eu cydnabod yn unol â gofynion IAS 20 - Cyfrifyddu ar gyfer Grantiau'r Llywodraeth a Datgelu Cymorth y Llywodraeth, ac eithrio lle y dehonglir neu addasir ef i gyd-fynd â'r sector cyhoeddus, yn cael eu nodi yn y Cod a / neu IPSAS 23, "Refeniw o Drafodion Digyfnwid (Trethi a Throsglwyddiadau)."

Trafodion trethiant – Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trethiant yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y digwyddodd y digwyddiad trethadwy. Mae hyn ar yr amod bod yr asedau yn bodloni'r diffiniad o ased ac yn cwrdd â'r meini prawf ar gyfer eu cydnabod fel ased.

Heb fod yn drafodion trethiant – Asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trosglwyddo sy'n cael eu cydnabod yn y cyfnod y mae'r trefniant trosglwyddo yn gyfrwymol. Nid yw gwasanaethau o fath arall yn cael eu cydnabod. Nid yw gwasanaethau o fath arall yn cael eu cydnabod. Pan fydd trosglwyddiad yn ddarostyngedig i amodau, os heb eu cyflawni, y bydd yn ofynnol dychwelyd yr adnoddau trosglwyddo, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod ei ymrwymiad nes bod yr amod yn cael ei gyflawni.

Sail y Mesur o Ddosbarthiadau Mawr o Refeniw o'r Trafodion Digyfnwid - Mae trethiant refeniw yn cael ei fesur ar y gwerth nominal o arian parod ac arian parod cyfatebol. Mae asedau a refeniw a gydnabuwyd o ganlyniad i drosglwyddo yn cael eu mesur yn ôl gwerth teg yr asedau a gydnabuwyd ar ddyddiad y gydnabyddiaeth:

- Mae asedau ariannol yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth nominal oni bai bod gwerth arian yr amser yn berthnasol, ac yn yr achos yma mae gwerth presennol yn cael ei ddefnyddio, a gyfrifir gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt sy'n adlewyrchu risg gynhenid dal yr ased; ac
- Os nad ydynt yn asedau ariannol maent yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth teg, sy'n cael ei bennu drwy gyfeirio at werthoedd y farchnad weladwy neu drwy werthusiad annibynnol gan aelod o'r proffesiwn prisio. Mae derbyniadau yn cael eu cydnabod pan fydd trefniant trosglwyddo rhwymol yn ei le ond nid yw arian parod neu asedau eraill wedi eu derbyn.

22. TAW

Yn gyffredinol, nid yw'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn cynnwys TAW gan fod unrhyw dreth a gesglir yn cael ei dalu i Gyllid a Thollau EM ac mae unrhyw TAW sydd wedi ei dalu yn cael ei hawlio'n ôl ganddynt. Ceir treth gyda gwerth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr dim ond os gellir ei gasglu.

23. Gwerth Teg

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mesur rhai o'i offerynnau ariannol yn ôl eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Gwerth teg yw'r pris a fyddai'n cael ei dderbyn o ganlyniad i werthu ased neu'n cael ei dalu i drosglwyddo ymrwymiad mewn trafodyn trefnus rhwng y rhai sy'n cymryd rhan yn y farchnad a'r dyddiad mesur. Mae'r mesuriad gwerth teg yn cymryd bod y trafodyn i werthu'r ased neu drosglwyddo'r ddyled yn cymryd lle naill ai, yn y brif farchnad ar gyfer yr ased neu'r ddyled, neu yn absenoldeb prif farchnad, yn y farchnad fwyaf manteisiol ar gyfer yr ased neu'r ddyled. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mesur gwerth teg ased neu ymrwymiad gan ddefnyddio'r tybiaethau y byddai'r rhai sy'n ymwneud â'r farchnad yn eu defnyddio wrth brisio'r ased neu'r ymrwymiad. Mae hyn gan gymryd bod y rhai sy'n ymwneud â'r farchnad yn gweithredu yn y modd mwyaf economaidd.

Rhestr Termâu

Polisiau Cyfrifyddu

Dyma'r rheolau a'r codau ymarfer yr ydym yn eu defnyddio wrth baratoi'r cyfrifon.

Croniad a Blaendaliad

Swm sy'n cael ei gynnwys yn y cyfrifon terfynol ar gyfer incwm a gwariant sy'n berthnasol i'r cyfnod cyfrifo ond a fydd yn/sydd wedi cael ei dalu/ei dderbyn mewn cyfnod cyfrifyddu gwahanol.

Cyllideb

Datganiad o gynlluniau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn termau ariannol. Bydd y gyllideb yn cael ei pharatoi a'i chymeradwyo gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd cyn dechrau pob blwyddyn ariannol ac fe'i defnyddir i fonitro'r gwir wariant yn ystod y flwyddyn.

Gwariant Cyfalaf

Gwariant ar asedau newydd neu ar wella asedau sydd eisoes yn bodoli er mwyn ymestyn eu bywydau defnyddiol neu fwyhau eu gwerth ar y farchnad.

Derbynebaw Cyfalaf

Enillion dim llai na £10,000 o werthu asedau sefydlog. Gellir eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf newydd neu i dalu dyledion. Ni ellir eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant refeniw o ddydd i ddydd.

Dyledion/Asedau wrth Gefn

Mae'r rhain yn deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol sy'n ddibynnol ar ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol a'u hamseriad cyn y gellir eu cynnwys yn y cyfrifon.

Credydwy

Symiau sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 31 Mawrth am nwyddau a dderbyniwyd neu wasanaethau a roddwyd ond sydd heb dalu.

Dyledwyr

Symiau sy'n ddyledus i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sydd i'w casglu neu sydd heb eu talu ar 31 Mawrth.

Dibrisiant

Dyma'r golled yng ngwerth yr ased oherwydd oed, traul, dirywiad a diffyg defnydd.

Ariannu'r Cyfalaf yn Uniongyrchol o'r Refeniw

Cyfraniadau o'r refeniw i ariannu gwariant cyfalaf a thrwy hynny lleihau'r angen i fenthyg arian.

Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd

Dyma'r symiau a gedwir wrth gefn ar gyfer pwrpas penodol i dalu am ymrwymadau yn y dyfodol.

Gwerth Teg

Y swm y gallai'r ased gael ei gyfnewid amdano, neu gallai dyled gael ei setlo, rhwng cyfranogwyr y farchnad ar ddyddiad penodol.

Offerynnau Ariannol

Unrhyw gontract sy'n creu ased ariannol i un endid ac ymrwymadau ariannol, neu offeryn ecwiti i endid arall.

Safon Cyfrifyddu Ryngwladol (IAS)

Y Safonau ar gyfer paratoi a chyflwyno datganiadau ariannol a grëwyd gan y Pwyllgor Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol.

Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS)

Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, fel y'i cytunwyd gan broffesiwn cyfrifo'r DU a'r Bwrdd Safonau Cyfrifo.

Safonau Cyfrifo. Mae'r rhain yn cynnwys Datganiadau o Arferion Cyfrifo'r Safonau (SSAPs).

Amhariad

Gostyngiad yng ngwerth ased sefydlog sy'n is na'r hyn a nodwyd ar y pryd ar y fantolen (gweler y polisiau cyfrifyddu).

Adnoddau Hylifol

Buddsoddiadau ased cyfredol sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd heb amharu ar ei fusnes ac y gellir naill ai eu trosi'n rhwydd i symiau penodol o arian parod neu sy'n agos at y swm cario, neu sy'n masnachu mewn marchnad weithredol.

Darpariaeth Refeniw Sylfaenol

Y swm darbodus a ddarparwyd wedi ei osod yn erbyn benthyciadau dan y fframwaith ariannol.

Dyled Net

Benthyciadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd llai arian ac adnoddau hylifol.

Asedau Anghyfredol

Asedau diriaethol sydd o fudd i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'i wasanaethau dros gyfnod o flwyddyn neu fwy.

Cyfraddau Annomestig (NDR)

Dyma'r tâl a godir ar ddeiliaid adeiladau busnes i ariannu cyfran o wariant refeniw lleol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu. Mae'r swm yn cael ei osod gan y Llywodraeth ganolog trwy ddefnyddio'r lluosydd sy'n berthnasol i'r gwerthoedd trethiannol. Mae'r lluosydd yn gyson trwy Gymru a rhennir y cyfanswm a gesglir gan y Llywodraeth ganolog.

Asedau Anweithredol

Asedau sefydlog sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond sydd ddim yn cael eu meddiannu'n uniongyrchol na'u defnyddio na'u wrth gyflawni gwasanaethau.

Asedau Gweithredol

Asedau sefydlog sy'n cael eu dal, eu meddiannu neu eu defnyddio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wrth i'r gwasanaethau hynny y mae ganddo gyfrifoldeb statudol neu ddewisol amdanynt gael eu cyflwyno'n uniongyrchol.

Alldro

Incwm a gwariant presennol yn ystod y flwyddyn ariannol yn hytrach na'r hyn oedd wedi'i gynnwys yn y gyllideb.

Menter Cyllid Breifat (PFI)

Cytundeb rhwng y sector preifat a'r sector cyhoeddus i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus ar y cyd.

Praesept

Arian a godir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd drwy dreth y cyngor i dalu am wasanaethau.

Darpariaeth

Dyled lle rhoddir arian i'r neilltu pan gydnabyddir fod dyled i'w thalu ond gall yr amseru neu'r swm fod yn ansicr.

Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) (rhan o Swyddfa Rheoli Dyledion y DU)

Asiantaeth y Llywodraeth sy'n cynnig benthyciadau tymor hir i awdurdodau lleol ar gyfraddau llog sydd ond fymryn yn uwch na'r cyfraddau y gall y Llywodraeth fenthyca arnynt.

Taliadau

Yr holl symiau a delir i unigolyn neu mae'n eu cael, ac mae'n cynnwys symiau treulïau (cyn belled â'u bod yn ôl gofynion treth incwm y DU) ac amcangyfrif o werth arian unrhyw fuddion eraill a dderbynnir gan weithiwr sydd ddim yn arian parod.

Cronfeydd wrth Gefn

Arian a roddwyd o'r neilltu i dalu am wariant cyffredinol yn y dyfodol. Gall y rhain fod yn gronfeydd defnyddiadwy ac yn gronfeydd annefnyddiadwy (cronfeydd sy'n cael eu cadw'n unol â thriniaethau cyfrifyddu).

Adbrisiant

Sicrhau bod asedau'n cael eu dangos yn gywir yn y cyfrifon a hynny ar werth teg.

Gwariant Refeniw

Gwariant ar eitemau dyddiol megis cyflogau, costau adeiladau, trafndiaeth a chyflenwadau a gwasanaethau.

Grant Cymorth Refeniw

Grant a delir gan y llywodraeth ganolog i gynnal gwariant refeniw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Llithriant

Gwariant cyfalaf gohiriedig na gafodd ei gwblhau o fewn yr amserlen wreiddiol.

Benthyciadau â Chymorth

Cymeradwyaeth a roddir gan y Llywodraeth sy'n galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fenthyc arian hyd at swm penodol er mwyn ariannu gwariant cyfalaf.

Benthyciadau Digymorth

Benthyciadau wedi'u trefnu dan y drefn cod darbodus sy'n cael eu hariannu o adnoddau cyffredinol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Derbynebaw Cyfalaf Defnyddiadwy

Incwm a geir o werthu asedau sydd ar gael i ariannu gwariant cyfalaf.

Datganiad Llywodraethu 2020-2021

- 1.1.** Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau llywodraethu ar y cyd. Am y rheswm hwnnw felly mae llawer o'r rheolaethau'n gyffredin i'r ddwy gorfforaeth undyn. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Bwrdd Cyd-lywodraethu i sicrhau eu bod yn cyflenwi eu cyfrifoldeb llywodraethu corfforaethol. Mae'r Bwrdd yn cael ei gadeirio gan Brif Swyddog Cyllid Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn mynychu. Diben y Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd, felly, yw galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i gyflawni'r cyfrifoldebau hyn drwy sicrhau bod strwythurau, prosesau a gweithdrefnau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd a'r Heddlu yn gadarn, yn effeithlon ac yn effeithiol; cydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth, rheoliadau a chanllawiau perthnasol; ac yn adlewyrchu arfer gorau. Mae'r Bwrdd yn coladu a dogfennu tystiolaeth i gynhyrchu'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol. Cyfarfu'r Bwrdd bedair gwaith yn ystod 2020-2021. Yn ystod 2019-2020, cynhaliwyd adolygiad ar wahân o lywodraethu, a dechreuwyd ar gamau gweithredu a ddeilliodd o'r adolygiad ar unwaith. Parhaodd y gwaith yn ystod 2020-2021 a gweithredwyd yr argymhellion yn llawn erbyn diwedd y flwyddyn, gydag asesiadau parhaus yn cael eu gwneud fel yr argymhellwyd yn yr adolygiad.
- 1.2.** Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Gynllun Caniatâd, sydd wedi bod yn ei le ers 1 Ebrill 2014. Cafodd ei adolygu a'i ddiwygio ym mis Gorffennaf 2019. Nod y Cynllun hwn yw sicrhau bod trefniadau cywir wedi'u sefydlu ar gyfer rheolaeth gweithgareddau ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Mae ar y Comisiynydd ddyletswydd statudol a mandad etholiadol i sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon ac i ddal y Prif Gwnstabl yn atebol ar ran y cyhoedd. Y Comisiynydd sy'n gyfrifol am blismona yn ei gyfanrwydd. Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am gyfarwyddyd a rheolaeth amhleidiol pob swyddog heddlu a staff o fewn yr heddlu mae'n ei arwain ac mae'n gyfrifol am gynnal Heddwch y Frenhines. Mae'r Prif Gwnstabl yn dal swydd dan y Goron, ond fe'i penodir gan y Comisiynydd. Bu'r cynllun hwn yn weithredol trwy gydol y flwyddyn ariannol ac fe'i cytunwyd gan bob un o'r Uwch Swyddogion a enwir o fewn y Cynllun a'r Prif Gwnstabl a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.
- 1.3.** Mae'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fod â Phrif Swyddogion Cyllid i ymgymryd â dyletswyddau adran 151 statudol. Mae Cydbwyllgor Archwilio wedi'i sefydlu. Diben y Pwyllgor yw darparu cyngor annibynnol a gwneud argymhellion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl parthed digonoldeb y fframwaith rheoli risg, yr amgylchedd rheolaeth fewnol ac adroddiadau ariannol. Roedd gan y Cydbwyllgor Archwilio gylch gwaith parhaus yn olrhain cynnydd yr adolygiad Llywodraethu wrth iddo fynd rhagddo yn 2020-2021.
- 1.4.** Mae gan bob ardal heddlu Banel Heddlu a Throsedd i gefnogi arfer swyddogaethau'r comisiynydd heddlu a throsedd yn effeithiol, ac i adolygu neu graffu ar benderfyniadau a wnaed, neu gamau eraill a gymerwyd, gan y comisiynydd heddlu a throsedd mewn cysylltiad â chyflawni swyddogaethau'r comisiynydd. Bydd hefyd yn ofynnol i'r Comisiynydd ymgynghori â'r Panel ar ei gynlluniau a'i gyllideb ar gyfer plismona, yn ogystal â lefel y dreth gyngor a phenodi Prif Gwnstabl, Prif Swyddog Gweithredol, Prif Swyddog Cyllid a'r Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd. Roedd y panel yn cynnwys deg cynghorydd lleol a dau aelod annibynnol a gyfetholwyd, fodd bynnag ym mis Medi 2016, penododd y Panel drydydd aelod annibynnol cyfetholedig yn dilyn ymgyrch recriwtio. Cafwyd caniatâd am y cynnydd gan yr Ysgrifennydd Cartref. Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yw'r Awdurdod Cartref ar gyfer Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru ac mae'n darparu'r gwasanaethau cefnogi gofynnol er mwyn gweithredu a chyflawni dyletswyddau'r Panel Heddlu a Throsedd.
- 1.5.** Mae llywodraethu yn ymwneud â sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau eu bod yn gwneud y pethau iawn, yn y ffordd iawn, i'r bobl iawn, mewn modd amserol, cynhwysfawr, agored ac atebol. Mae'n cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd sy'n rheoli'r sefydliad a hefyd y gweithgareddau hynny y bydd y sefydliad yn ymgymryd â nhw er mwyn ymgysylltu â, a chael ei ddal yn atebol gan, y gymuned y mae'n ei gwasanaethu. Mae'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol (AGS) hwn ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn disgrifio sut y gall y sefydliad ddangos ei fod wedi cyflawni ei ddwy ddyletswydd statudol gyffredinol yn ystod 2010-2021:
- I sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon a
 - Bod yn atebol am y modd y maen nhw a'r rhai hynny sydd dan eu cyfarwyddyd a'u rheolaeth yn arfer eu swyddogaethau.

- 1.6 Disgrifiwyd pandemig Covid-19 fel "Argyfwng Iechyd Cyhoeddus o Bryder Rhyngwladol" ar 31 Ionawr 2020. Cyhoeddwyd cyfyngiadau gyda'r nod o leihau lledaeniad Covid-19 gan y llywodraeth ar 23 Mawrth 2020 gyda Deddf Coronafeirws yn cael Cydsyniad Brenhinol ar 25 Mawrth 2020. Adlewyrchir yr effaith ar y broses llywodraethu lle y bo'n briodol drwy gydol yr adroddiad hwn.
- 1.7 Sefydlwyd strwythur gorchymyn ymateb Aur, Arian, Efydd Covid-19 o fewn yr Heddlu a'i sefydlu'n rhanbarthol fel rhan o Fforwm Gwydnwch Lleol Gogledd Cymru gyda'r Grŵp Cydgysylltu Strategol (a oedd yn gyfrifol am arwain ar yr ymateb amlasiantaethol i Covid-19) sy'n cael ei gadeirio gan Bennaeth Aur yr Heddlu. Roedd hefyd yn ymddangos yn ffurfiol o fewn fframwaith rheoli risg yr Heddlu ac roedd yn ffactor allweddol mewn penderfyniadau gweithredol yn ystyried y goblygiadau o ran capasiti a gallu ar gyfer gwahanol swyddogaethau o fewn yr Heddlu. Cyhoeddodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gynllun Ymateb Covid-19 hefyd.
- a. Yn ystod 2020-2021, mae Covid-19 wedi parhau i gael effaith sylweddol ar arferion gwaith y sefydliad gan eu trawsnewid ar gyfer Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Heddlu Gogledd Cymru i ddarparu ar gyfer cadw pellter cymdeithasol a mesurau iechyd cyhoeddus eraill. Yn ogystal, mae penderfyniadau gweithredol o fewn gwasanaeth yr heddlu wedi parhau i gael eu harwain gan y strwythurau llywodraethu a sefydlwyd tua diwedd 2019-2020 sy'n darparu safbwynt clir ar gyfer gwneud penderfyniadau cysylltiedig gan gynnwys goruchwylio pwysau galw, gallu a chapasiti a grëwyd gan Covid-19. Er mwyn sicrhau bod eglurder ynghylch trefniadau llywodraethu yn cael eu cadw yn ystod Covid-19 cyhoeddodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynllun ymateb Covid-19 2020-2021 ym mis Mai 2020 gan sicrhau bod atebolrwydd clir yn parhau.
- b. Yn fwy diweddar, cyhoeddwyd arolygiadau HMICFRS sy'n archwilio effeithiolrwydd y broses o wneud penderfyniadau yn ystod Covid-19 ynghyd â nifer o adolygiadau eraill sy'n canolbwyntio mwy a fydd yn archwilio effeithiolrwydd y llywodraethu a'r broses o wneud penderfyniadau mewn meysydd eraill. Mae HMICFRS yn chwarae rhan allweddol wrth hysbysu'r Prif Gwnstabl, y Comisiynydd a'r cyhoedd am effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd eu grymoedd ac, wrth wneud hynny, hwyluso atebolrwydd SCHTh i'r cyhoedd. Er bod Covid-19 wedi cael effaith aflonyddgar ar y gwaith a wnaed gan HMICFRS, mae'r heddlu wedi parhau i ganolbwyntio ar y meysydd i'w gwella a nodwyd mewn arolygiadau cynharach.
- c. Nododd 2020-21 hefyd y flwyddyn gyntaf i'r heddlu gynnal hunanasesiad yn erbyn Cod ymarfer Rheoli Ariannol CIPFA (FM). Daeth yr asesiad i'r casgliad bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cydymffurfio â'r Cod FM, cyfeirir ymhellach yn yr adrannau i'w dilyn. Er bod yr asesiad yn un o gydymffurfiaeth, mae unrhyw feysydd i'w gwella'n barhaus yn cael eu datblygu gyda llaw i'r broses. Roedd gweithgarwch Rheolaeth Fewnol – yn bennaf ar ffurf rhaglen Archwilio Mewnol TIAA – hefyd yn gallu symud ymlaen er yn bennaf drwy fodel cyflenwi o bell.
- d. Gan edrych y tu hwnt i gyfyngiadau Covid-19, mae Bwrdd Adfer a Chynllunio Strategol, dan gadeiryddiaeth y Dirprwy Brif Gwnstabl, wedi'i ychwanegu at strwythur llywodraethu'r Heddlu gyda'r Swyddfa Ranbarthol hefyd yn cael cynrychiolaeth ar y bwrdd hwnnw gan sicrhau bod y gweithgaredd sy'n gyrru'r adferiad wedi'i alinio'n strategol. Adroddwyd am gynnydd i'r Cydbwyllgor Archwilio yn ystod 2020-2021. At hynny, mae gwaith wedi'i wneud ynghylch Cynllunio Parhad Busnes a Chydnherthedd y tu hwnt i effaith benodol Covid-19 gyda'r gwaith hwn yn parhau i gael ei wneud ar draws yr Heddlu.

2. Diben a chwmpas y cyfrifoldeb dros y Fframwaith Llywodraethu

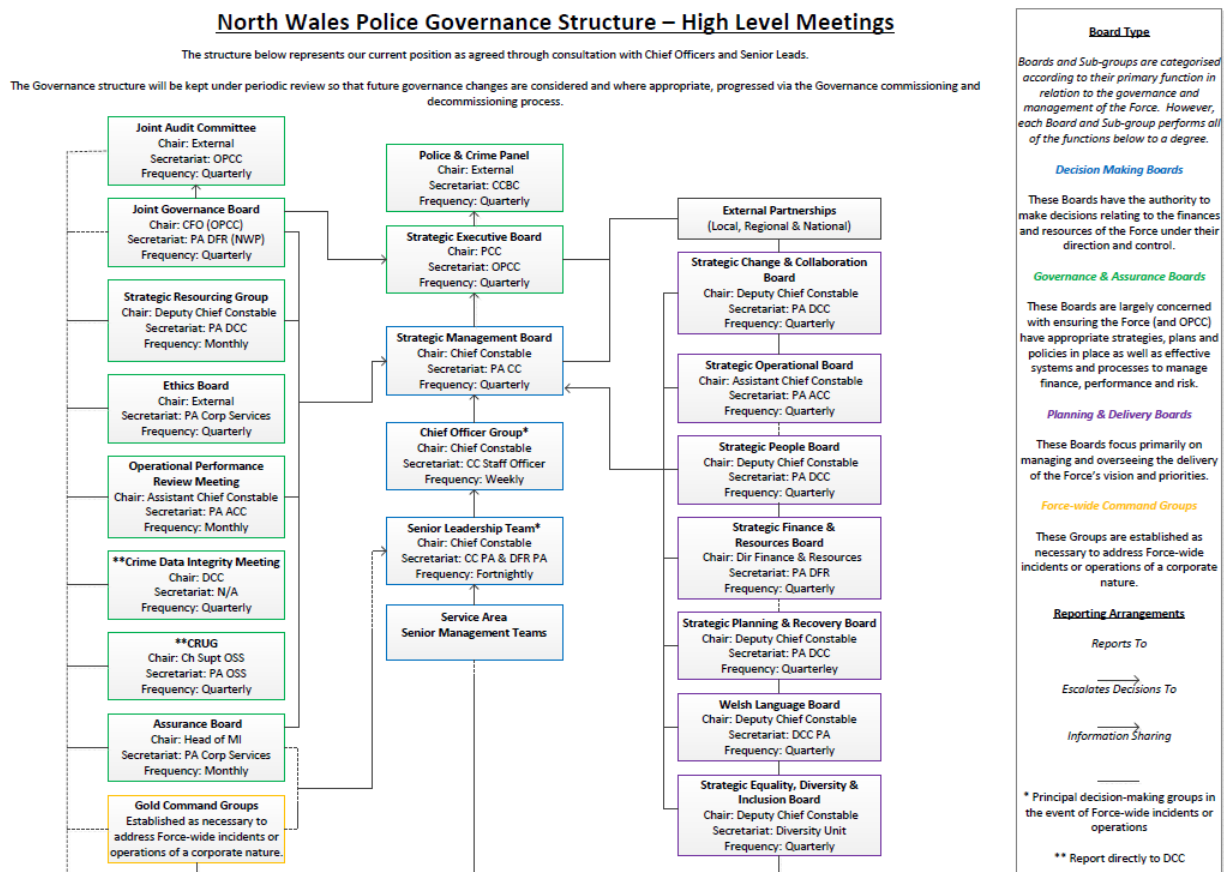
- 2.1. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am sicrhau bod eu busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu, y cedwir cyfrif cywir ohono ac y caiff ei ddefnyddio'n effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarvoudus. Mae arnynt ddyletswydd hefyd i wneud trefniadau i sicrhau gwelliannau parhaus yn y modd y caiff eu swyddogaethau eu harfer.
- 2.2. Wrth gyflawni eu cyfrifoldebau cyffredinol, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl hefyd yn gyfrifol am sefydlu trefniadau priodol ar gyfer llywodraethu eu busnes ac i'w cynorthwyo i arfer eu swyddogaethau, sy'n cynnwys sicrhau bod system reoli fewnol gadarn yn cael ei chynnal trwy gydol y flwyddyn a bod trefniadau yn eu lle i reoli risg. Mae'r trefniadau ar gyfer rheolaeth ariannol yn cydymffurfio â gofynion llywodraethu Datganiad ar Rôl Prif Swyddog Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Phrif Swyddog Cyllid y Prif Gwnstabl CIPFA a Chod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref ar gyfer Heddluoedd Cymru a Lloegr ac Awdurdodau Tân ac Achub a grëwyd o dan adran 4A Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 (2018).

2.3. Mae'r datganiad hwn yn egluro sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi cydymffurfio â'r Cod Llywodraethu Corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion y Fframwaith CIPFA/SOLACE: Cyflwyno Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol a ddiweddarwyd yn 2016 ac sydd hefyd yn diwallu gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 fel y'i newidiwyd, mewn perthynas â datganiad o reolaeth fewnol â chyhoeddiad y datganiad llywodraethu blynyddol.

2.4. Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau a phrosesau, diwylliant a gwerthoedd y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cael eu cyfarwyddo a reoli ac mae'r gweithredoedd y mae'n atebol iddo yn ymgysylltu â ac yn arwain cymunedau. Mae'r fframwaith yn galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i fonitro cyrhaeddiad yr amcanion strategol ac i ystyried a yw'r amcanion wedi arwain at ddarparu gwasanaethau priodol, cost effeithiol ac wedi cyflawni gwerth am arian.

2.5. Mae'r system reoli mewnol yn rhan allweddol o'r fframwaith sydd wedi ei gynllunio i reoli risg at lefel resymol a rhagweledol. Ni all atal yn gyfan gwbl y risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; ni all ond darparu sicrwydd rhesymol, nid diamod, o effeithiolrwydd. Mae'r system o reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi'i dylunio i adnabod a blaenoriaethu'r risgiau o safbwynt cyflawniad nodau ac amcanion y sefydliad ac i werthuso pa mor debygol yw hi y bydd y risgiau hynny'n troi'n realiti a beth fyddai eu heffeithiau, a'u rheoli'n effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd.

2.6. Roedd y fframwaith llywodraethu yn ei le drwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021 a hyd at gymeradwyaeth y Datganiad Cyfrifon. Mae hunanasesiad mwy ffurfiol o'i effeithlonrwydd a'i effeithiolrwydd yn cael ei ddatblygu o dan oruchwyliaeth y Bwrdd Cyd-lywodraethu gydag Archwiliad Mewnol gan roi cadarnhad ysgrifenedig o ddigonolrwydd y trefniadau Llywodraethu fel rhan o'u barn archwilio flynyddol. Fodd bynnag, roedd meysydd Llywodraethu Corfforaethol a Rheoli Risg yn destun craffu a herio parhaus drwy'r Bwrdd Cyd-lywodraethu a'r Cydbwyllgor Archwilio yn ystod 2020-2021. O ganlyniad, mae'r dull gweithredu yn y ddwy ardal wedi datblygu gyda gwaith pellach wedi'i gynllunio ar gyfer 2021-2022 ac yna'n cael ei ddatblygu a'i fonitro. Amlinellir strwythur llywodraethu lefel uchel yr heddlu isod:

3. Egwyddorion Llywodraethu Da CIPFA a'r Cod Rheolaeth Ariannol

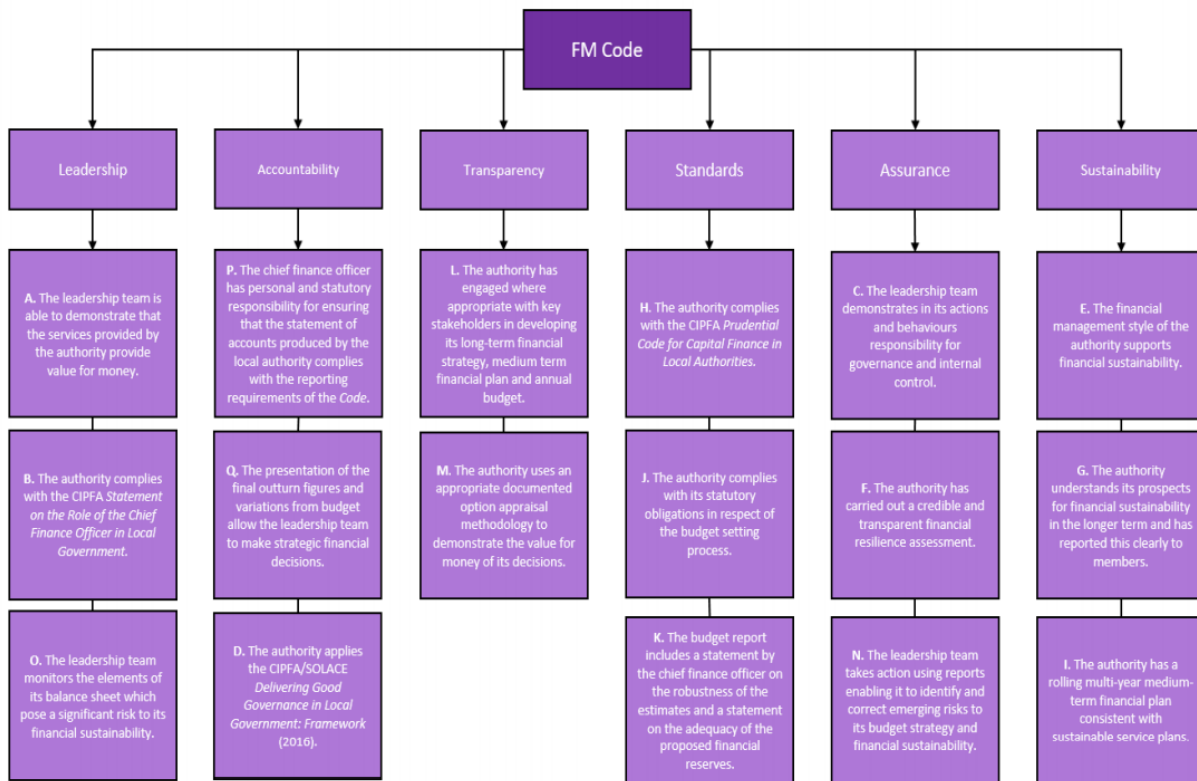
Mae'r Fframwaith CIPFA/SOLACE: Cyflwyno Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol yn gosod saith egwyddor o lywodraethu da sy'n gweithredu fel sylfaen i drefniadau llywodraethu effeithiol er mwyn sicrhau bod y deilliannau a fwriadwyd ar gyfer rhanddeiliaid yn cael eu diffinio a'u cyflawni.

Nodir trefniadau sy'n benodol ar gyfer y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn y saith egwyddor isod:

Mae'r adrannau sy'n dilyn, yn adolygu'r trefniadau sydd ar waith ar draws yr heddlu a'u digonolrwydd, gan groesgyfeirio'r adrannau a amlinellir ar y diagram uchod.

At hynny (ac yn rhannol yn cyflawni camau a nodwyd yng nghynllun gweithredu blaenorol AGS) yn ystod 2020-21, cynhaliodd yr Heddlu hunanasesiad yn erbyn Cod Rheoli Ariannol CIPFA am y tro cyntaf. Mae'r cod yn darparu canllawiau i gefnogi rheolaeth ariannol dda a chynaliadwy mewn awdurdodau lleol (a chyrff dynodedig eraill megis plismona) i'w cefnogi i ddangos eu cynaliadwyedd ariannol. Amlinellir elfennau allweddol y cod yr aseswyd safbwynt yr Heddlu yn eu herbyn isod.

Cod Rheolaeth Ariannol: Ymarferoldeb Cydymffurfio, CIPFA

Adroddwyd ar ganfyddiadau'r asesiad hwn i ddechrau i'r Bwrdd Cyd-lywodraethu ac wedyn i'r Cydbwyllgor Archwilio gyda chanfyddiadau perthnasol yn ymwneud â'r trefniadau a oedd ar waith hefyd y cyfeirir atynt yn yr adrannau i'w dilyn.

3.1. Moeseg ac Uniondeb

Mae prosesau corfforaethol mewn lle i gefnogi egwyddorion craidd moeseg a gonestrwydd megis Protocol Plismona 2011 sy'n gofyn i bawb gydymffurfio â'r saith egwyddor o fywyd cyhoeddus (egwyddorion Nolan). Yn ogystal, mae Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref yn gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl sicrhau bod llywodraethu da wedi'i fewnosod o fewn y sefydliadau ac mae Cod Moeseg y Coleg Plismona yn gosod y safonau ymddygiad a ddisgwylir ar gyfer pawb sy'n gweithio ym maes plismona.

Cod ymddygiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Chod Moeseg y Prif Gwnstabl sydd mewn lle sy'n gosod sylfaen i'r safonau disgwylidig o ran ymddygiad. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl bolisiâu a gweithdrefnau a rheoliadau mewn lle sy'n cydymffurfio â'r gyfraith ac yn cyd-fynd â'r safonau moeseg priodol a'r safonau ymddygiad proffesiynol. Mae ystyriaethau moesegol yn rhan o unrhyw benderfyniadau busnes a wneir ac fe'u gosodir o fewn polisiâu gweithredol o fewn y ddau sefydliad.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl bolisi Gwrth Dwyll a Llygredigaeth a threfniadau chwythu chwiban mewn grym sy'n rheoli'r risg o dwyll a llygredigaeth yn effeithiol. Cynhelir a diweddarir prosesau ar gyfer datgan diddordeb a chofrestrfeydd ar gyfer rhoddion a lletygarwch yn ôl yr angen. Gwnaeth y Cydbwyllgor Archwilio a'r Panel Heddlu a Throsedd ryddhau holl swyddogaethau'n llawn yn y cyhoeddiad CIPFA perthnasol ar gyfer Cydbwyllgorau Archwilio. Mae Cylch Gorchwyl y Cydbwyllgor Archwilio i'w weld ar wefan Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd weithdrefnau mewn lle ar gyfer derbyn adborth am blismona yng Ngogledd Cymru, a phenderfyniadau a wneir gan neu ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'i swyddogion. Mae ganddo hefyd weithdrefnau mewn lle ar gyfer trin cwynion am y Prif Gwnstabl. Yn ogystal, mae'r Panel Heddlu a Throsedd yn cyflawni eu dyletswyddau o ran cwynion a wneir am y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel yr amlinellir yn Neddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol.

Er mwyn sicrhau bod materion moesegol a cyfyng-gyngor sy'n digwydd ar bob lefel yn cael eu hystyried a'u trafod yn briodol, mae Strwythur Llywodraethu'r Heddlu yn cynnwys Pwyllgor Moeseg gyda gwahoddiad agored i Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fod yn bresennol. Gellir cyflwyno cyfyng-gyngor moesegol yn ddiennw drwy safle Mewnwyd yr Heddlu neu drwy e-bost a chyhoeddir crynodeb o ganfyddiadau'r Pwyllgor ar safle Mewnwyd yr Heddlu ochr yn ochr â chael eu hadrodd i Uwch Reolwyr drwy'r strwythurau Llywodraethu i'w hystyried a'u myfyrio ymhellach yn ôl y gofyn.

Yn ystod 2020-21, wrth fynd ar drywydd arfer da, penodwyd cadeirydd annibynnol newydd i'r Pwyllgor Moeseg ac ymhellach sefydlwyd fframwaith llywodraethu i oruchwyllo a chraffu ar y goblygiadau moesegol sy'n gysylltiedig ag unrhyw ddefnydd o Algorithmiau neu Wneud Penderfyniadau Awtomatig yn yr Heddlu hefyd gyda llwybr adrodd priodol drwy'r strwythurau Llywodraethu a sefydlwyd.

3.2. Didwylledd ac Ymgysylltiad Rhanddeiliaid

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn hyrwyddo diwylliant agored a thryloyw ar draws y sefydliad i sicrhau bod gwasanaethau'n bodloni gofynion pobl. Mae holl bapurau a chofnodion cyfarfodydd cyhoeddus yn cael eu cyhoeddi ar y wefan ynghyd ag unrhyw benderfyniadau a wneir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Derbyniodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wobwr tryloywder CoPaCC (Cymharu Comisiynwyr Heddlu a Throsedd) am dair blynedd yn olynol a sicraodd hyn am bedwaredd flwyddyn ym mis Awst 2020. Mae'r gwerthusiad diweddaraf yn asesu nid yn unig a yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyhoeddi gwybodaeth ar y wefan, ond hefyd a ellir dod o hyd iddo a'i gyrchu'n hawdd.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn atebol i drigolion Gogledd Cymru i ddarparu gwasanaeth heddlu sy'n effeithlon ac yn effeithiol i drigolion Gogledd Cymru. Mae'r Prif Gwnstabl yn atebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i sicrhau bod gwasanaeth heddlu effeithiol yn cael ei ddarparu i drigolion Gogledd Cymru.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth ynglŷn â gwaith a chyflawniadau'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn rheolaidd ynghyd â bodlonrwydd defnyddwyr, gan gynnwys cyhoeddi Cynllun Heddlu a Throsedd ac Adroddiad Blynyddol.

Mae strategaeth ymgynghori ac ymgysylltu mewn lle i sicrhau bod ein gwasanaethau'n ymatebol i faterion sy'n cael eu codi. Rydym yn cynnal arolygon yn rheolaidd i fwydo gwybodaeth i ddarpariaeth ein gwasanaeth ac i gynorthwyo i ddatblygu ein blaenoriaethau a'n hamcanion. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl brosesau ymgynghori mewnol ac allanol mewn lle a ddefnyddir i fwydo gwybodaeth ac i wella gwasanaethau. Daeth TIAA (yr archwilydd mewnol) i'r casgliad adolygiad o gyfathrebiadau corfforaethol ar gyfer y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu ym mis Mehefin 2020, a aseswyd fel sicrwydd "rhesymol", a chanfuwyd bod trefniadau cynhwysfawr ar waith i sicrhau bod strategaethau Cyfathrebu Mewnol ac Allanol ar gyfer yr Heddlu a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn effeithiol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gweithio mewn partneriaeth ac mewn cydweithrediad â sefydliadau eraill er mwyn cyflawni amcanion cytûn. Maent yn sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu darparu'n effeithiol ac yn bodloni gofynion y sefydliadau. Caiff trefniadau partneriaeth a chydweithredu sydd ar waith eu monitro a'u hadolygu'n gyson er mwyn sicrhau bod perfformiad yn cael ei gyflawni a bod amcanion yn cael eu cyflawni a bod ymgysylltu â rhanddeiliaid hefyd yn nodwedd o'n proses recriwtio ar gyfer swyddi uwch.

Mae gennym swyddogaeth craffu, wedi'i gefnogi gan dystiolaeth a dadansoddiad data, i herio'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau mewn modd adeiladol, gan gynnwys y rhai hynny sy'n gweithio mewn partneriaeth â'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r holl benderfyniadau allweddol a wneir yn cynnwys effaith ariannol, effaith gyfreithiol, effaith ar gydraddoldeb ac asesiad risg gyda'r strwythurau Llywodraethu ar waith gan ddarparu gweledd o'u cwmpas ac roedd hyn yn parhau i fod yn wir yn ystod 2020-21. Cyhoeddir penderfyniadau'r Comisiynydd ar ei wefan, ac fe'u rhoddir hefyd i'r Panel Heddlu a Throsedd. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mynychu pwyllgorau craffu awdurdodau lleol yn aml. Darperir gwaith craffu pellach gan y Cydbwyllgor Archwilio. Mae'n rhoi ffocws annibynnol a lefel uchel ar y trefniadau archwilio, sicrwydd ac adrodd sy'n sail i lywodraethu da a safonau ariannol gyda phapurau pwyllgor yn cael eu cyhoeddi ar wefan y Comisiynydd. Yn ystod 2019-2020 gwnaed gwaith i ddatblygu perthnasedd a phriodoldeb y wybodaeth a ddarparwyd i'r Cydbwyllgor Archwilio a aeth hyn ymlaen ymhellach yn ystod 2020-2021. Darparwyd

gwaith craffu a herio annibynnol gan y pwyllgor archwilio mewn nifer o feysydd gan gynnwys deall ein datganiadau ariannol; craffu ar benderfyniadau allweddol a wneir mewn perthynas â risgiau Corfforaethol allweddol (fel uwchraddio'r Gorchymyn a Rheoli); ac mewn perthynas â ffrydiau gwaith digidol parhaus yr Heddlu gan gynnwys y ffrwd waith sy'n gyfrifol am ddatblygu ei model gweithredu targed TGCh yn y dyfodol.

Rôl Prif Weithredwr i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw rôl y Swyddog Monitro ac mae trefniadau i gofnodi unrhyw gyngor proffesiynol angenrheidiol ar gyfer meysydd arbenigol.

Yn ogystal, mae Prif Swyddogion Ariannol ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi cydymffurfio â datganiad CIPFA, sef 'the Role of the Chief Financial Officer of the Police and Crime Commissioner and of the Chief Constable'.

3.3. Diffinio Canlyniadau

Bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Prif Gwnstabl, fel rhan o'r broses cynllunio strategol, yn datblygu strategaethau a chynlluniau sy'n canolbwyntio ar ddeilliannau, sy'n gynaliadwy ac yn ystyried lefel yr adnoddau angenrheidiol i'w darparu mewn modd priodol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gosod amcanion yr heddlu a throsedd ac mae'r rhain yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Heddlu a Throsedd. Mae ein Cynllun Heddlu a Throsedd wedi cael ei gyfathrebu i'r cyhoedd trwy'r wefan a thrwy nifer o weithgareddau ymgysylltu. Mae crynodeb fer wedi'i gynnwys yn y daflen treth cyngor a anfonwyd i bob cartref, naill ai ar ffurf electroneg neu drwy'r post. Ceir crynodeb isod, gyda Chynllun Ymateb Covid y Comisiynydd yn cadarnhau perthnasedd parhaus y blaenoriaethau hyn:

Datblygwyd amcanion, blaenoriaethau ac opsiynau ariannol yr heddlu a throsedd o weledigaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a dadansoddiad ar y cyd o'r canlynol:

- Asesiad o'r trosedd a'r lefel gwasanaeth sy'n ofynnol
- Ymgynghoriad gyda phobl leol
- Ymgynghoriad gyda phartneriaid
- Ymgynghoriad rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl
- Canfyddiadau archwiliad allanol ac adolygiadau gan Swyddfa Archwilio Cymru ac AHM
- Asesiad risg

Caiff amcanion heddlu a throsedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu cyfeirio a'u darparu gan y Prif Gwnstabl, ac yn ei dro, gan y Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB) yn ystod y flwyddyn. Dyrennir adnoddau yn erbyn y cynllun fel rhan o broses gynllunio strategol flynyddol yr Heddlu sy'n ystyried gofynion galw ac adnoddau yn erbyn pob ardal gan ystyried asesiadau galw manwl (drwy Ddatganiad Rheoli'r Gweithlu) ac yna mae'r Heddlu yn monitro perfformiad yn erbyn ei gyflawni gan ddefnyddio ei fframwaith Cerdyn Sgorio Cytbwys. Caiff ein perfformiad ei fonitro a'i adrodd o fewn yr Adroddiad Blynyddol, y Datganiad o Gyfrifon a'r cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Y Bwrdd Gweithredol Strategol (SEB) yw'r fforwm cyhoeddus ar gyfer craffu ar y Prif Gwnstabl gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac mae cofnodion pob cyfarfod yn cael eu cyhoeddi. Mae swyddogaethau ychwanegol y Bwrdd yn cynnwys:

- Gwneud penderfyniadau fel bo'r angen gan y Cynllun Llywodraethu, i'w cymryd ar y cyd gyda'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl; a
- Datblygu cynigion ar gyfer cyflawni amcanion heddlu a throsedd y Comisiynydd fel y nodir yn y Cynllun

Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol (SEB) a'r Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB) yn craffu ar berfformiad gweithredol ac ariannol, darpariaeth gwasanaeth a chyflawniad o'r amcanion heddlu a throsedd. Mae rhaglen ar gyfer cyflawni cynlluniau mewn lle trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB). Mae'r byrddau hyn wedi parhau i gyfarfod ar yr amllder arferol – er gwaethaf effaith Covid-19 – gyda chyfarfodydd yn cael eu cynnal o bell gan ddefnyddio technoleg briodol i sicrhau eu bod yn digwydd.

3.4. Pennu Ymyriadau

Er mwyn sicrhau ein bod yn cyflawni'r deilliannau a fwriadwyd yn y modd gorau posibl, bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau bod trefniadau digonol mewn lle i ddarparu gwasanaethau sy'n dangos effeithlonrwydd a gwerth am arian.

Cynhelir cynlluniau adnoddau manwl yn flynyddol ac maent yn cael eu cyhoeddi yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae'r risg hon yn asesu gofynion adnoddau yn seiliedig ar ragdybiaethau priodol i alluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i flaenoriaethu galwadau cystadleuol am wasanaethau.

Mae'r gylchred cynllunio strategol a gweithredol blynyddol yn rhoi ystyriaeth i'r lefel ddisgwyliedig o adnoddau sy'n ofynnol ac yn nodi lle bo angen arbedion a gostyngiadau. Caiff hyn ei lywio hefyd gan y broses Cynllunio Adnoddau Blaenoriaethol, a gyflwynwyd yn 2019-2020 (ar gyfer cyllideb 2020-2021) fel galluogwr ar gyfer gwneud penderfyniadau gwybodus. Mae'r adnoddau, yr arbedion a'r twf yn cael eu hasesu gan risg ac mae cyflawni'r holl gynlluniau a ffrydiau gwaith yn cael ei fonitro drwy'r Bwrdd Rheoli Strategol sy'n cael ei gadeirio gan y Prif Gwnstabl. Mae effaith Covid-19 yn golygu bod angen addasu'r dull o gynllunio strategol ar gyfer FY 2021-2022 ac felly sefydlwyd dull symlach – ond yr un mor gadarn – o gynllunio strategol gan y Prif Gwnstabl gyda mwy o bwyslais ar gynllunio busnes yn cael ei gyflwyno ar gyfer pob maes busnes. Hefyd, roedd yr angen i sicrhau bod proses gynllunio'r heddlu wedi'i lleoli i ddelio â naill ai setliad CSR un flwyddyn neu 3 blynedd. Oherwydd Covid-19 penderfynwyd y byddai'r CSR20 yn setliad un flwyddyn gyda'r disgwyliad y byddai adolygiad cynhwysfawr o wariant pellach yn cael ei gynnal yn 2021.

Mae byrddau prosiect mewn lle sy'n monitro gweithrediad a chyflawniad unrhyw fentrau neu gynlluniau a gytunir. Sefydli'r y rhain i gefnogi penderfyniadau cadarn er mwyn cyflawni'r canlyniadau gofynnol gyda rhaglenni fel Trawsnewid Digidol a Thrawsnewid y Gweithlu yn hanfodol i gyflawni strategaethau sefydliadol yn gyffredinol. Mae gwneud penderfyniadau wedi'i ddatganoli er mwyn galluogi gweithrediad hyblyg ac ymatebol a gwell deilliannau. Caiff atebolrwydd ei fesur drwy'r strwythur a'r prosesau llywodraethu sydd ar waith gyda chamau gweithredu a phenderfyniadau wedi'u cofnodi'n glir mewn cyfarfodydd ac a symudwyd ymlaen yn ystod 2020-21.

Roedd pandemig Covid-19 yn golygu bod angen mabwysiadu trefniadau gweithio ystwyth yn gyflym, ac mae llawer o staff a swyddogion wedi gallu gweithio gartref ers dechrau cyfnod y cyfyngiadau symud. Roedd gwaith i ganiatáu gweithio ystwyth eisoes ar y gweill, ac roedd prosesau a llywodraethu eisoes wedi'u hystyried yn ystod y cyfnod cynllunio. Roedd y cyfnod cyfyngiadau cyntaf, felly, yn gofyn am gyflymu'r prosiect yn hytrach na newid sylfaenol i'n cynlluniau, gyda threfniadau llywodraethu'n gweithio'n dda i raddau helaeth yn ystod y cyfnod pontio ac mae hyn yn

parhau'n barhaus gydag adolygiadau cyson o'r trefniadau a roddwyd ar waith fel rhan o'r ffrwd waith Adfer sy'n bwriadu ymgorffori mwy o ystwythder yn y busnes fel model arferol.

3.5. Datblygu Arweinyddiaeth

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl strwythurau a rolau penodol o fewn y sefydliadau i alluogi arweinyddiaeth effeithiol. Caiff yn ei gefnogi gan y Canllaw Llywodraethu sy'n amlinellu'r rolau a'r cyfrifoldebau ac sy'n hanfodol er mwyn galluogi'r strategaethau a'r cynlluniau sydd mewn lle i gael eu gweithredu.

Mae'r trefniadau llywodraethu wedi cael eu datblygu'n unol â Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, Gorchymyn Protocol Plismona 2012 statudol, Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref (FMCP) a chanllawiau presennol yn ymwneud â materion ariannol a llywodraethu sy'n parhau i fod ar waith. Mae strwythurau Llywodraethu'r Heddlu hefyd wedi cael eu harchwilio yn 2019-2020 fel rhan o'r adolygiad Llywodraethu, gyda'r gwaith hwnnw'n cael ei ddatblygu ymhellach yn 2020-2021.

Mae cynllun caniatâd cytûn mewn lle sy'n ffurfioli dyletswyddau a dirprwyo rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r strwythur llywodraethu yn cefnogi gweithrediad gweithgareddau a deilliannau a gynllunnir, ac mae strwythur cyfarfodydd mewn lle er mwyn sicrhau bod y deilliannau a gynllunnir yn cael eu cyflawni'n brydlon.

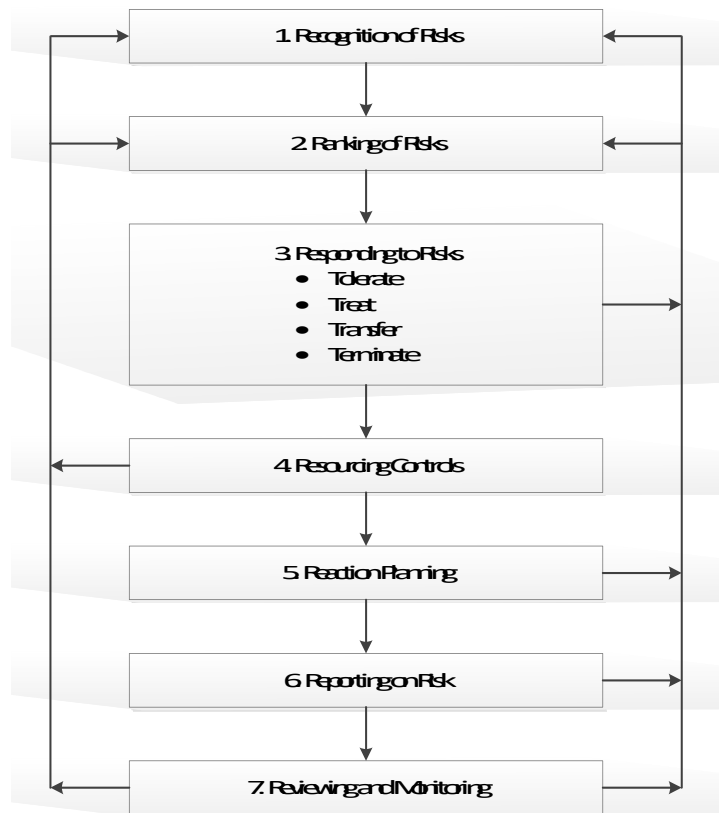
Ein pobl yw ein buddsoddiad mwyaf ac rydym yn sicrhau bod rhaglenni hyfforddi a datblygu aelodau a swyddogion ar gael er mwyn cadw gwybodaeth yn gyfredol, gan gynnwys unrhyw ofynion datblygiad proffesiynol. Mae ein prosesau recriwtio a chynllunio olyniaeth yn sicrhau ein bod yn penodi'r bobl iawn gyda'r sgiliau iawn i rolau o fewn y sefydliad. Roedd canolbwyntio ar ein cynnig lles, dysgu a datblygu i'n pobl yn parhau i fod yn faes ffocws allweddol yn ystod 2020-21 ac addasodd y timau mewnol eu modelau cyflenwi o fewn yr Heddlu i sicrhau nad oedd y dysgu a'r datblygiad a gynigir yn cael eu peryglu oherwydd Covid-19.

Mae telerau ac amodau a bennir yn genedlaethol yn bodoli ar gyfer swyddogion a staff sydd â graddfeydd cyflog y cytunwyd arnynt a system gwerthuso swyddi ac mae gennym fframwaith rheoli perfformiad y mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn ei ddefnyddio i asesu perfformiad a mynd i'r afael ag unrhyw welliannau sydd eu hangen. Yn ogystal, ceir asesiadau blynyddol o effeithlonrwydd ar gyfer y Cydbwyllgor Archwilio.

3.6. Rheoli Risgiau a Monitro Perfformiad

Mae rheoli risg a rheolaeth fewnol yn rhan hanfodol o'r system rheoli perfformiad yn y ddau sefydliad. Mae'r broses rheoli risg yn gosod sylfaen i'r trefniadau rheolaeth ariannol a'r prosesau llywodraethu ac yn hanfodol ar gyfer cyflawni'r deilliannau a fwriedir ac yn cefnogi ein gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru fwy diogel.

Mae'r isod yn cynrychioli'r 7R a'r 4T o reoli risg fel y nodwyd yn y trefniadau risg ISO31000 HGC yn dilyn y model hwn.

Mae diwylliant rheoli risg wedi'i wreiddio ar draws y sefydliad ar bob lefel. Mae cofrestrau risg corfforaethol ac ar gyfer meysydd unigol sy'n cydymffurfio â methodoleg genedlaethol gymeradwy ac sy'n cael eu hadolygu a'u diweddarau'n rheolaidd a'u adrodd'n ôl yn eu cylch i bwyllgorau a byrddau ar draws y sefydliad. Mae rheoli risg yn eitem reolaidd ar yr agenda ar bob bwrdd ar draws yr heddlu. Mae'r Cydbwyllgor Archwilio wedi parhau i roi her a chefnogaeth i wella ein prosesau rheoli risg, gyda phrosesau'n cael eu datblygu yn ystod 2019-2020 – gan gynnwys dogfen Blas Risg Ffurfiol – a datblygiad pellach yn mynd rhagddo ar gyfer 2020-2021 i gynnwys datblygu ein Fframwaith Sicrwydd Risg ymhellach. Mae'r ddogfen Parodrwydd Risg yn rhoi sicrwydd bod yr Heddlu yn gallu defnyddio risg yn gyson fel rhan o'i brosesau gwneud penderfyniadau allweddol.

Er bod risg Pandemig yn cael ei hadlewyrchu ar Gofrestr Risg yr Heddlu, mae gan Covid-19 ei gofrestr risg sefydledig ei hun sy'n eistedd oddi tano, gyda'r nod o sicrhau bod risg yn y maes hwn yn cael ei rheoli'n briodol.

Mae ein cynlluniau, ein prosesau a'n polisiâu yn cael eu llunio gan roi sylw dyledus i'r risgiau a nodwyd, gyda'n Datganiad Rheoli'r Heddlu gan gynnwys asesiad MORILE ar gyfer pob rhan o'r heddlu. Arolygir hyn gan y Bwrdd Cyd Lywodraethu. Mae fframwaith partneriaeth mewn lle i sicrhau bod unrhyw bartneriaethau'n cael eu rheoli'n briodol gan gynnwys rheoli risg.

Mae risgiau strategol a'r broses rheoli risg yn cael eu goruchwyllo a'u monitro gan y Cydbwyllgor Archwilio. Mae aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio'n gallu adolygu pob risg er mwyn sicrhau tryloywder. Yn ystod 2020-21, mae nifer o fentrau dwfn wedi'u gwneud i graffu ar benderfyniadau allweddol a champau rheoli sy'n cael eu cymryd mewn perthynas â risgiau corfforaethol yr Heddlu. Mae'r adroddiadau risg a gynhyrchwyd ar gyfer y Pwyllgor Archwilio hefyd wedi bod yn faes datblygu yn ystod 2020-21.

Mae'r Gwasanaeth Archwilio mewnol yn asesu addasrwydd ein rheoliadau mewnol ac yn adrodd yn llawn i'r Cydbwyllgor Archwilio annibynnol. Mae archwiliad mewnol ac allanol wedi archwilio ac adrodd ar gydymffurfiaeth â rheoliadau perthnasol a rheolaethau mewnol.

Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol a gadeirir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Bwrdd Rheoli Strategol dan gadeiryddiaeth y Prif Gwnstabl yn craffu ar berfformiad gweithredol ac ariannol, darparu gwasanaethau a chyflawni amcanion yr heddlu a throsedd. Mae rhaglen ar gyfer cyflawni cynlluniau mewn lle trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB).

Mae holl bapurau a chofnodion y Cydbwyllgor Archwilio a Phanel y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gael ar wefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae trefniadau effeithiol mewn lle i sicrhau bod data'n cael ei ddiogelu ac yn cael ei gasglu, ei ddefnyddio, ei storio a'i rannu mewn modd priodol. Mae'r holl ddata yn cydymffurfio â pholisïau cadw a gytunwyd ac mae'r cynllun dosbarthiad diogelwch ar waith trwy gydol yr heddlu. Mae Bwrdd Diogelwch Gwybodaeth sefydledig ar waith i fonitro trefniadau ac effeithiolrwydd gan gynnwys sicrhau bod Strategaeth, Polisi a Phroses i gyd wedi'u diffinio'n glir a bod unrhyw faterion cydymffurfio yn cael eu adrodd'n briodol. Mae unrhyw faterion cydymffurfio sylweddol yn cynyddu i fyny, i ddechrau i'r bwrdd Cyllid Strategol ac Adnoddau.

Mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl bolisïau diogelu data a diogelwch gwybodaeth sy'n cael eu profi a'u cefnogi'n rheolaidd gyda rhaglen hyfforddi ar gyfer yr holl staff. Mae ein swyddogaeth Archwilio Mewnol a HMICFRS yn darparu craffu cyfnodol pellach yn y maes hwn.

Mae protocolau rhannu gwybodaeth mewn lle rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl a hefyd gyda'n partneriaid.

3.7. Arddangos Atebolrwydd Effeithiol

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau bod y rhai sy'n gwneud penderfyniadau'n ymwneud â darparu gwasanaethau yn atebol iddyn nhw trwy'r prosesau sydd mewn lle yn y ddau sefydliad. Mae'r fframwaith Llywodraethu a'r fframwaith rheolaeth fewnol cysylltiedig yn darparu mecanwaith cadarn ar gyfer cadw golwg ar y penderfyniadau allweddol sy'n cael eu gwneud. Yn ystod 2020-21 mae dogfen ganllaw cyllideb yr Heddlu a dogfennau dirprwyaethau ariannol cysylltiedig wedi'u diweddarau a'u datblygu gyda'r nod o sicrhau bod y dogfennau a gyhoeddwyd, yn cyfateb i amgylchedd a gofynion newidiol yr Heddlu.

Defnyddir templedi adrodd safonol er mwyn sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei gofnodi mewn modd digonol a galluogi gwneud penderfyniadau effeithiol. Mae adroddiad blynyddol yn cael ei baratoi a'i gyhoeddi sy'n asesu perfformiad yn erbyn y Cynllun Heddlu a Throsedd.

Mae gwefannau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth sy'n berthnasol i'r cyhoedd a rhanddeiliaid, gan sicrhau bod y tryloywder sydd ei angen i sicrhau bod atebolrwydd allanol yn effeithiol. Mae'r gwasanaeth archwilio mewnol yn adrodd i'r Cydbwyllgor Archwilio ac mae ganddo fynediad uniongyrchol ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, y Prif Gwnstabl a'r aelodau. Mae argymhellion ar gyfer gwelliannau i'r gwasanaeth yn cael eu gweithredu ac yn cael eu hadrodd i'r pwyllgor.

Cynhelir adolygiadau ac archwiliadau annibynnol ac allanol yn rheolaidd gan gyrff rheoleiddio ac mae'r adroddiadau'n cael eu cyhoeddi, ac unrhyw argymhellion a wneir yn cael eu gweithredu.

4. Adolygiad Effeithiolrwydd

4.1 Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gyfrifoldeb am gynnal adolygiad o effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu yn flynyddol o leiaf, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol. Caiff yr adolygiad o effeithiolrwydd ei hysbysu gan waith y rheolwyr gweithredol sydd â chyfrifoldeb dros ddatblygu a chynnal a chadw'r amgylchedd llywodraethu, adroddiad blynyddol y pennaeth archwilio mewnol. Hysbysir hefyd drwy sylwadau a wneir gan archwilwyr allanol, y Panel Heddlu a Throsedd, y Cyd Bwyllgor Archwilio ac asiantaethau ac arolygiaethau adolygu eraill. Mae'r adolygiad o Lywodraethu yn 2019-2020 wedi arwain at nifer o argymhellion, a nodwyd bod eu gweithredu wedi'i gwblhau ym mis Awst 2021.

4.2 Mae Covid-19 yn ddi-os wedi effeithio ar drefniadau llywodraethu'r Heddlu, ond nid mewn ffordd sydd wedi bod yn niweidiol i'w gadernid yn ystod 2020-21. Roedd hyn yn dangos yr angen i newid ac addasu'r strwythurau llywodraethu er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i gyd-fynd â gofynion y sefydliad. Mae technoleg wedi'i chrosawu i sicrhau bod llywodraethu mewnol wedi parhau i weithredu'n effeithiol ar draws y ddau sefydliad corfforaeth yn unig. At hynny, ac eithrio arolygiadau HMICFRS, fforymau craffu annibynnol sylfaenol y Cydbwyllgor Archwilio; y Panel Heddlu a Throsedd; y Pwyllgor Moeseg; mae'r Rhaglen Archwilio Mewnol ac Archwilio Allanol i gyd wedi gallu craffu'n briodol, er, weithiau drwy fodel cyflawni gwahanol.

- 4.3 Yn unol â'r rheoliadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi adolygu effeithiolrwydd ei wasanaeth archwilio mewnol. Y casgliad oedd bod y gwasanaeth wedi cydymffurfio'n llawn â holl safonau archwilio mewnol y sector cyhoeddus (PSIAS).
- 4.4 Fel rhan o'n fframwaith llywodraethu ac i sicrhau ein bod yn adolygu ein trefniadau ar gyfer effeithiolrwydd, sefydlwyd Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd gennym, sy'n gyfrifol am fonitro'r trefniadau ar gyfer cydymffurfio a gwneud argymhellion ar gyfer datblygu'r trefniadau llywodraethu fel sy'n ofynnol. Mae cylch gwaith adolygu effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu yn parhau ond rhestrir amcanion llawn y Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd isod:
- Sicrhau adolygiad parhaus o ddigonolrwydd a phriodoldeb y trefniadau llywodraethu gan sicrhau eu bod yn gweithredu'n Effeithlon ac yn Effeithiol.
 - Goruchwylio'r gwaith o gynhyrchu, rheoli ac adolygu (yn ôl yr angen) dogfennau llywodraethu corfforaethol lefel uchel Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu, yn benodol y Llawlyfr Llywodraethu a'i rannau cyfansoddol.
 - Cydlynu, goruchwylio ac adolygu (yn ôl yr angen) strwythurau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'u prosesau a'u gweithdrefnau cysylltiedig.
 - Adolygu'r holl argymhellion sy'n ymwneud â llywodraethu corfforaethol sy'n deillio o archwiliadau ac arolygiadau mewnol ac allanol ac ystyried eu goblygiadau i drefniadau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu.
 - Adolygu unrhyw Nodiadau Briffio Cleientiaid a gyhoeddwyd gan yr Archwilydd Mewnol ac ystyried eu goblygiadau i drefniadau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu.
 - Goruchwylio a chydlynu'r gwaith o baratoi Datganiadau Llywodraethu Blynyddol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl.
- Gwneud unrhyw argymhellion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl ar unrhyw fater sy'n ymwneud â threfniadau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu, lle mae angen gweithredu neu wella.
- 4.5 Yn ystod 2020-21, mae'r sefydliadau wedi datblygu'r cynllun gweithredu a nodwyd fel rhan o'r Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol diwethaf. Mae dadansoddiad llawn o'r sefyllfa yn erbyn y camau hyn wedi'i gynnwys yn adran 5 isod, ond mae'r cynnydd a wnaed wedi cryfhau'r trefniadau llywodraethu sydd ar waith ymhellach.
- 4.6 Cynhaliodd yr Archwiliad Mewnol eu hadolygiad gwasanaeth blynyddol o'n systemau ariannol allweddol yn 2020-2021 a darparodd adroddiadau cadarnhaol ar y cyfan yn ystod y flwyddyn fel y rhestrir isod:

System	Lefel Sicrwydd
Rheoli Risg Cydweithredol – Lliniaru'r Rheolaethau	Rhesymol
Rheolaeth Gyllidol Ar y Cyd	Sylweddol
Adolygiad Prosiect ar y Cyd – Office 365	Rhesymol
Fetio Contractwyr Cydweithredol	Sylweddol
Credydwyr	Sylweddol
Cyfriflyfr Cyffredinol	Sylweddol
Cyflogres	Sylweddol
Pensiynau	Sylweddol
Rheoli'r Trysorlys	Sylweddol
Treuliau a thaliadau ychwanegol	Rhesymol
Caffael Atal Twyll	Sylweddol
Rheolaeth AD/Gweithlu - Datblygiad Sefydliadol	Sylweddol
TGCh – Sicrwydd Data	Sylweddol
Caffael – Arweinwyr Strategol	Sylweddol
Uned Reoli – Ardaly Dwyrain	Rhesymol
Eiddo y Codir Tâl Amdano	Cyfyngedig
Fflyd – Tanwydd	Rhesymol
Fflyd – Atgyweiriadau	Rhesymol
Adolygiad OHU	Ymgynghorol
Llywodraethu Cydweithredu – Cynllunio Adnoddau Strategol BI 1	
TGCh – Adolygiad Seilwaith	

Archwiliadau Mewnol a gyflwynwyd FY2020-21

Daeth eu hadroddiad blynyddol i'r casgliad:

BARN FLYNYDDOL Y PENNAETH ARCHWILIO MEWNOL

Rwyf yn fodlon bod gwaith archwilio mewnol digonol wedi'i ymgymryd i ganiatáu i mi ddod i gasgliad cadarnhaol ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd prosesau rheoli risgiau, rheolaeth a llywodraethu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Yn fy marn i, mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl brosesau rheoli a llywodraethu digonol ac effeithiol mewn lle i reoli cyflawniad eu hamcanion.

Mae'r farn hon yn seiliedig yn unig ar y materion a ddaeth i sylw TIAA yn ystod yr adolygiadau archwilio mewnol a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn ac nid yw'n farn ar y hyfywedd ariannol parhaus na'ch gallu i fodloni dyledion ariannol y mae'n rhaid i Swyddfa Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Phrif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru eu cael o'i ffynonellau sicrwydd amrywiol. (i'w gadarnhau yn Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol a roddwyd ar lafar ar adeg llofnodi cyfrifon)

- 4.7 Rhoddodd llythyr archwilio blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2019-2020 farn ddiamod ar gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gan gofnodi nad oeddynt wedi gweld unrhyw wendidau arwyddocaol yn y fframwaith cyffredinol. Dywedodd hefyd fod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau digonol yn eu lle i sicrhau effeithiolrwydd, effeithlonrwydd ac economi yn eu defnydd o adnoddau.

5. Cynllun Gweithredu Llywodraethu a Chynnydd

- 5.1. Wrth asesu'r trefniadau llywodraethu sydd mewn lle, bydd y Bwrdd Llywodraethu hefyd yn datblygu ac yn monitro unrhyw gynlluniau gweithredu er mwyn ymdrin ag unrhyw faterion llywodraethu a ddaw i'r amlwg neu pan fo angen gwella trefniadau presennol. Mae'r meysydd i'w gofalu amdanynt yng nghynllun 2021-2022 i'w gweld yn yr Atodiad isod.

- 5.2. Roedd y cynllun gweithredu ar gyfer 2020-2021 yn cynnwys meysydd i'w gwella.. Caiff y rhain eu manylu isod gyda'u cynnydd a'u statws presennol.

Argymhelliad	Gweithred	Statws Cyfredol – wedi cwblhau D/N
Cydymffurfiaeth â Chod Rheolaeth Ariannol CIPFA	Mae'r Cod Rheolaeth Ariannol wedi'i lunio i gynorthwyo arfer da mewn rheolaeth ariannol a chynorthwyo awdurdodau lleol mewn arddangos eu cynaliadwyedd ariannol. Y flwyddyn lawn gyntaf o gydymffurfiaeth yw 2021-2022, felly erbyn 31 Mawrth 2021 y nod yw adolygu prosesau cyfredol yn erbyn y Cod a gweithredu unrhyw newidiadau gofynnol.	Do. Adolygiad wedi'i gwblhau a bydd bellach yn dod yn asesiad blynyddol.
Adolygiad Llywodraethu	Cynhaliwyd adolygiad o lywodraethu yn ystod 2019-2020. Bydd argymhellion yr adolygiad hwn yn cael eu gweithredu yn ystod 2020-2021. Caiff hyn ei fonitro a'i asesu drwy'r Bwrdd Rheoli Strategol, y Bwrdd Gweithredol Strategol a'r Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd.	Do. Mae'r argymhellion a weithredwyd gyda'r camau gweithredu yr adroddwyd eu bod wedi'u cwblhau ym mis Awst 21 ac adolygiad parhaus bellach ar waith.
Fframwaith Sicrwydd	Bydd cynllun peilot o fframwaith sicrwydd uwch yn dechrau o fewn y Gyfarwyddiaeth Cyllid ac Adnoddau. Yn amodol ar ganlyniad y cynllun peilot, bydd fframwaith sicrwydd diwygiedig yn cael ei gyflwyno ledled Heddlu Gogledd Cymru. Bydd ein Derbynioldeb Risg yn cael ei gytuno a'i ddogfennu.	Naddo – Mae'r Peilot Sicrwydd Risg wedi'i gynnal ond nid yw'r broses ehangach o gyflwyno'r fframwaith sicrwydd wedi'i chwblhau. Do – Cytunwyd ar Derbynioldeb Risg a'i gofnodi.

6. Casgliad

- 6.1. Ni all unrhyw ddatganiad o reolaeth fewnol roi sicrwydd diamod na cheir colledion materol. Bwriad y datganiad hwn yw rhoi sicrwydd rhesymol.
- 6.2. Fodd bynnag, ar sail yr adolygiad o sicrwydd a nodwyd yn y datganiad hwn, rydym yn fodlon bod gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru drefniadau llywodraethu boddhaol mewn lle, gan gynnwys systemau priodol o ran rheolaeth fewnol a rheoli risg sy'n hwyluso ymarferiad effeithiol ei swyddogaethau.

Llofnod:

Andy Dunbobbin

Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Stephen Hughes

Prif Swyddog Gweithredol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Kate Jackson

Prif Swyddog Cyllid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL – CYNLLUN

Mae'r adolygiad llywodraethu wedi cydnabod fod ein trefniadau llywodraethu yn foddhaol ac yn bodloni ein hanghenion. Bydd cyflwyno ein gweledigaeth newydd yn herio ein trefniadau llywodraethu a'n sylw at nifer o broblemau yn cynorthwyo wrth gryfhau'r trefniadau hynny. Bydd y meysydd canlynol yn cael sylw yn 2021-2022:

Mater	Penderfyniadau
Datblygu Fframwaith Sicrwydd Risg	Yn dilyn y cynllun peilot Cyllid ac Adnoddau yn 2019-20 bydd y llinell amser ar gyfer cyflwyno'r fframwaith sicrwydd risg ar draws yr Heddlu yn cael ei sefydlu yn erbyn cyd-destun Covid-19. Caiff y Fframwaith Sicrwydd Risg ei gyflwyno wedyn ar draws yr Heddlu.
COVID-19 Mae'r pandemig coronafeirws yn cyflwyno nifer o heriau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Mae angen cynnal llywodraethu drwy gydol y cyfnod hwn o ansicrwydd, mewn ffordd nad yw'n rhwystro ymateb yr Heddlu i'r sefyllfa ac nad yw'n rhoi swyddogion, staff na'r cyhoedd mewn perygl diangen. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cyhoeddi ei Gynllun Ymateb Covid-19	Sicrhau bod effaith barhaus Covid-19 ar drefniadau Llywodraethu yn cael ei hadolygu a'i hasesu. Sicrhau bod y Bwrdd Adfer Strategol yn cael ei ymgorffori fel ffordd o ddarparu goruchwyliaeth gadarn o broses Adfer a Chynllunio'r sefydliad. Ymgorffori'r Bwrdd Adfer a Chynllunio Strategol.
Llywodraethu: Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd Mae'r Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd wedi nodi'r angen i adolygu Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd y strwythur llywodraethu newydd yn ffurfiol.	Cynnal adolygiad o Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd y strwythur llywodraethu newydd, gan adrodd ar ganfyddiadau i'r Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd

Datganiad ariannol blynyddol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru;
- Comisiynydd Heddlu a Throsedd Grŵp Gogledd Cymru; a
- Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru.

am y flwyddyn a ddiweddodd 31 Mawrth 2021 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod, a'r nodiadau perthnasol, sy'n cynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu sylweddol.

Mae datganiadau ariannol Grŵp Gogledd Cymru yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn y Grŵp, Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp, Mantolen y Grŵp, a Datganiad Llif Arian Parod y Grŵp a'r nodiadau perthnasol, sy'n cynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu sylweddol.

Mae datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Asedau Net.

Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth baratoi yw'r gyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd a'u haddasu gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2021 a'u hincwm a'u gwariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd a'u haddasu gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (ISAs (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn y cyfrifoldebau archwilydd ar gyfer archwilio adran datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwyf yn annibynnol o Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd ar gyfer Gogledd Cymru, Grŵp y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn unol â gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o ddatganiadau ariannol yn y DU. Mae hyn yn cynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol. Rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Rwy'n credu fod y dystiolaeth archwiliad rwyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau'n berthnasol i faterion sydd yn weithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o sail busnes gweithredol cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a gallu Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru i barhau i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol o gyfrif am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r adeg y mae'r datganiadau wedi'u hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â phryder gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth a geir yn yr adroddiad blynyddol oni bai am y datganiadau ariannol a fy adroddiad archwilydd wedi hynny. Mae'r Swyddog Ariannol Cyfrifol yn gyfrifol am y wybodaeth arall a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arno. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn sylweddol â'r datganiadau ariannol

neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu fel arall mae'n ymddangos ei bod wedi'i chamddatgan yn sylweddol. Os byddaf yn nodi anghysondebau materol o'r fath neu gamddatganiadau materol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf, yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y mater hwn.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn, yn seiliedig ar y gwaith a ymgymerwyd yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn gyson â'r datganiadau ariannol a bod yr Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21; a
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratwir y datganiadau ariannol amdani yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi yn unol â chanllaw.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru a'u hamgylchfyd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau sylweddol yn yr Adroddiad Naratif neu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nid yw cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw, neu nid yw ffurflenni digonol ar gyfer fy archwiliad wedi'u derbyn gan ganghennau nad yw fy nhîm yn ymweld â hwy;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson a'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- Nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol ar gyfer y datganiadau ariannol

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn y Datganiad Cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon, y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon, gan gynnwys datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru, sy'n rhoi safbwynt gwir a theg. Ceir hefyd reolaeth fewnol y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn ei benderfynu sy'n angenrheidiol er mwyn galluogi paratoi datganiadau cyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiad hanfodol, boed hynny drwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru i barhau'n weithredol, gan ddadlennu fel sy'n berthnasol, faterion sy'n berthnasol i rywbeth gweithredol gan ddefnyddio'r sail materion sy'n weithredol o gyfrifyddu hyd nes yr ystyrir yn amhriodol.

Cyfrifoldebau archwilydd ar gyfer yr archwiliad y datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol ar y cyfan yn rhydd o gamddatganiad sylweddol, boed oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yn gwarantu y gwnaiff archwiliad yn unol ag ISAs (DU) bob amser ganfod camddatganiad sylweddol pan mae'n bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu wall a gellir eu hystyried yn sylweddol os, yn unigol neu'n gyfangryno, y gwnânt ddylanwadu'r penderfyniadau economaidd defnyddwyr yn sylweddol a gymerwyd ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau materol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- holi rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Gogledd Cymru'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a pholisïau a gweithdrefnau Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru sy'n ymwneud â:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a
 - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll yn y maes canlynol: diystyru'r rheolwyr; a
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y chyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau a phroffion y datganiad ariannol i ddogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr a'r Cydbwyllgor Archwilio am ymglyfreitha a hawliadau gwirioneddol a posibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu; a
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy ddiystyru rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol.

Hefyd, fe wnes i gyfleu chyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i bob tîm archwilio ac roeddwn yn parhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a rheolaethau Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru, a natur, amseriad a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwiliad y datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'm hadroddiad archwilydd.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Gogledd Cymru yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
Dyddiad: 7 Hydref 2021

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Cyfrifoldeb Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yw cynnal a chadw a chywirdeb gwefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac felly nid yw archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno ar y wefan i ddechrau.

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a'r Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

Crynodeb o Wariant a Chyllid Cyfalaf 2020-2021

2019-2020 Presennol £'000	Disgrifiad	2020-2021 Cyllideb Ddiwygiedig £'000	2020-2021 Gwir Wariant £'000
	<u>Gwaith Adeiladu</u>		
101	Adnewyddu Gorsaf Heddlu Pwllheli	879	673
0	Comisiynu a Gweithdy Cerbydau	800	786
0	Ffreutur Pencadlys yr Heddlu	175	170
114	Cyfleuster Pencadlys Rhanbarthol Wrecsam	0	0
485	Cyfleuster Tref Wrecsam	0	0
253	Gwaith Cynaliadwyedd	0	0
0	Cadw	25	7
0	Ardal Ystadau'r Gorllewin	0	33
27	CCC Dalfa	0	0
99	Gwaith ar Ganolfan Drylliau Tanio	10	0
1,079	Cyfanswm Gwaith Adeiladu	1,889	1,669
	<u>Cerbydau ac Offer Eraill</u>		
1,760	Prynu Cerbydau	1,850	1,724
118	Offer	183	3
1,878	Cyfanswm Cerbydau ac Offer Eraill	2,033	1,727
	<u>Technoleg Gwybodaeth ac Offer Cyfathrebu</u>		
1,238	Newid Gliniaduron a Byrddau Gwaith	1,100	1,103
0	Loceri ar gyfer gwefru offer a storio	50	37
11	Amnewid gweinydd DFU	0	0
0	Airwave (unedau amnewid)	79	59
406	Amnewid Technoleg Ystafell Reoli'r Heddlu	0	0
19	Teclynnau Data Symudol	0	0
114	Ap Ymatebydd Symudol	0	0
689	Rhaglen Galluogi Genedlaethol.	430	413
94	Wi-fi	52	53
74	Sain a Gweledol Gweithle Digidol	0	0
0	Ymchwilio a Chudd-wybodaeth Digidol	141	73
0	Uwchraddio Nexus Memory	13	0
127	Uwchraddio systemau wrth gefn	30	30
0	Rhwydwaith Ardal Leol	20	0
0	Systemau Heb Gefnogaeth	86	0
42	Uwchraddio Gorchymyn a Rheoli	105	35
70	Diweddariad GIS	0	0
533	Camerâu corff	59	59
3,417	Gwybodaeth Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	2,165	1,862
6,374	Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	6,087	5,258

2019-2020 Presennol £'000		Disgrifiad	2020-2021 Cyllideb Ddiwygiedig £'000	2020-2021 Gwir Wariant £'000
		<u>Ariannu'r Rhaglen Gyfalaf</u>		
472		Grantiau Cyfalaf y Swyddfa Gartref	123	123
2,271		Cyfraniad Refeniw	2,691	2,846
1,460		Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	539	0
310		Derbynebaw Cyfalaf	55	88
1,861		Benthyca a ariannwyd mewn refeniw	2,679	2,201
6,374		Cyfanswm y Cyllid	6,087	5,258